

המחיר 3.50 שקל חדש (כולל מע"מ)

מאי 1987

13.5.1987

המספר הנשפך

עדנאן חאשווי' טוען:

פרס נפגש השבוע עם חוקיין בית

מה הסוד שלי? ...יוגורט דנונה שטראוס!

"בשנים שחלפו מאז שנבחרתי למלכת היופי של ישראל למדתי שלא מספיק להיולד יפה. אם חצים לשמר את היופי גם אחרי גיל 30 צריך לעשות משהו.

לכן, כשאנשים מחמיאים על המראה הצעיר שלי, אני מגלה להם את הסוד: דנונה שטראוס, הוא לא רק טעים ובריא, אלא גם מרכיב חשוב בטפוח מראה הען וכושר טוב."

חיה לוי

חיה לוי

מלכת היופי של ישראל וסגנית מיס תבל 1969,
אופנאית בהווה.

טמיר כהן (עקבסון)

דנונה שטראוס 100% בריאות.

מיכתבים

שנה של קורת־רוח

עוד על יובל העולם הזה.
היכרתי כילד ונער את 9 בערב ולאחר מכן את העולם הזה. לעיתים מזומנות חרקתי שיניים כשקראתי את דיעותיו של אורי אבנרי, שלא עלו בקנה אחד עם תפישותיי, ושהיו לרוב מחוץ לקונצנזוס הלאומי. יחד עם זאת היתה לי תמיד שעה של קורת־רוח רצופה ועמוקה לקרוא את ניסוחיו הבהירים של אבנרי ואת ניתוחיו החברתיים-פוליטיים המהירים, שהם עולם בפני עצמו בעיתונות העברית.
חרף ולמרות אדיהסכמה בנקודות רבות, תמיד הקשבתי ושמתי לב. אין לי ספק שהעולם הזה הוא נדבך חשוב בשמירת החירויות ובעמידה על עקרונות ועל זאת יבדוק, יחד עם כל העושים במלאכה — במערכת ומחוצה לה — שהם רבים כחול אשר על שפת־הים.
עלו והצליחו! ח"כ בני שליטא, ירושלים

עצמאות מאכזבת

דעת קורא על מחיר העצמאות.
שמעתי את דבריו של אורי אבנרי ברדיו, כנר שא העצמאות ואני, עולה מארצות־הברית המאוכלס מהחיים כאן, שואל:
איזו מין עצמאות יש כאן כשבועטים בצורה עצמאית בתורתנו הקדושה?
וחוץ מזה, אם המחיר לעצמאות הוא הקרבת אלפי צעירים במלחמות, אז אני מוותר על העצמאות. (היהודים שעלו אחרי השואה לארצות־הברית לא הקריבו את בניהם במלחמות).
נתן דוב, רחובות

מניין בחורים במשוררין

על אתר־הנצחה בגליל המערבי.
התוכנית האחרונה של נקודת חן בטלוויזיה, אשר יחדרה לאתר־הנצחה גופלים על שיחור הדרך ליחיעם, לקתה בחוסר ואידיקוסים כואבים. אתר־הנצחה איננו בלבד לחללי שיירת יחיעם המפורסמת, אלא לכל אלה אשר מסרו נפשם על פריצת הדרך ליחיעם. בין אלה היו שישה, ואחרי יוסף ביניהם, שנפלו ב־20 בינואר 1948. חדרשיים לפני אותה שיירה, עת הוטל כוח מאולתר — כיתת נוטרים, כמניין בחורים במשוררין פתוח — למערכה חסרת סיכוי ותור חלת.

הנוטרים, שהועסקו בליווי ואכזחת שיירות בגליל המערבי, תורכבו כי פניהם למשימת־סיום שיגרתית, טרם העלאת אספקת המים (את המים ליחיעם נהגו להוביל בחביות ממעינות ככרי הסמוכה).

באותה פרשה אומללה שוורים מחרלים ובזירי נות, שקשר־שתיקה, טיחו וסילוף־עובדות אופי פים אותה מאז ועד עצם היום הזה. ורק אחר מאבק עקשני, שבסופו, עלבנות, תיסכול ואכזבות, שניהלו ההורים השכולים, הם זכו לראות את שמות יקיריהם חקוקים על לוח־הזיכרון באותו אתר־הנצחה מוזנת.

גרעון מישיב־בסקי, ירושלים

כמו לפני 200 שנה

על המוסדות לטיפול נפשי.
בעיקבות הכתבות של הד"ר יולי נודלמן אין ספק שיש מה לבדוק במישר־הבריות וגם במוסדות עצמם. מדוע מעטה הסודיות? באמתלה שזו הגנה על החולים, נעשים מעשים שהבדיקה יפה להם.
אנחנו בסוף המאה ה־20 ובמוסדות לטיפול נפשי שורת עוד המאה ה־18. ובייחוד במוסדות הפרטיים, שהם חרפה לחברה, וברור שהפיקוח עליהם מועט ביותר. ח' קובין, ירושלים

הלב השמי

על מקבילות זרות למילה עברית (מועדון הלבבות, העולם הזה 29.4.87).

אם יש צורך בעוד עדות אחת על מקומנו במרחב השמי ומקומו בליבנו, הרי המילה לב יכולה לספק אותה: ברוב השפות השמיות, אם כי בדרך כלל בבית דגושה, קוראים ללב לב. כך בערבית וכך בארמית. כך בסורית וכך באשורית. ואפילו בחבשית.
דויד לובין, תל־אביב

תנ"ך הלבבות

על שכיחות המילה לב (מועדון הלבבות, העולם הזה 29.4.87).

(המשך בעמוד 4)

כתבת השער הקירמי:

פגישה בלב ים

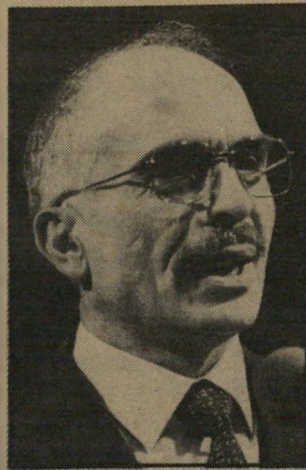
המיליארדר הסעודי ערנאן חאשוני הרים את שפופרת הטלפון בפאריס, טילפן לעמאן וביקש לדבר עם חוסיין המלך, כדי שיוכל לדעת מה קורה לספר למלך אחר, פאהר. נאמר לו שחוסיין עסוק.

ולמחרת ידעו הכל על הפגישה עם פרס בלב ים.

כתבת השער האחורי:

דונה רייס: אני אוהבת אותו!

הסנאטור גארי הארט, המועמד לנשיאות ארצות־הברית, טען בלהט שלא התעלס עם הבלונדית הצעירה דונה רייס (בתצלום). וכי הוא מסיר את מועמדותו רק בגלל אהבתו למישפחתו. אך להעולם הזה יש הוכחה: אכן היה להארט רומאן עם דונה רייס

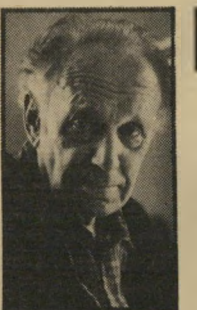

המלאך מיכאל

נפילתו התחילה בקטע בן 19 שורות בהעולם הזה, לפני 13 שנה. אחר־כך הזדעזעה כל המדינה, כשנתגלו מעשיו. השבוע הוא מת. מי היה מיכאל צור, ילד הפלא של הכלכלה הישראלית, שכונה "המלאך מיכאל"?

קשריו עם בתו

הזמר אריס סאן, שהשך תחרר מהכלא, מספר להעולם הזה כמה אודות בים אותו כל חבריו וכי מה הוא אוהב אותם, ועד כמה הוא מתגעגע לא רץ, ובמיוחד לבתו. עליזה עויק רי, אם בתו, מניחה: "הוא ראה את בתו רק פעמיים בימי חייה"

דף חדש שחור על גבי לבן

עשרים שנה לפני רענו לוריא, זאב, דוש נתפרסמו הקריקטורות של אריה נבון בעיתוני ארץ־ישראל המנדטורית ר צוטטו בחשובי העיתונים בח"ל. ביחד עם נתן אלתרמן, ב.טור השבועי שלי, נתן ביטוי ל"קונסנזוס" של ארץ־ישראל הקטנה. התפאורה שיוצר לה הוא הלך בשדות" למשה שמיר ציינה מיסנה בתולדות הציונות לתיאטרון בארץ. בראיון ראשון מסוגו משוחח נבון עם נתן דך — על הישגיו וגמולו של אמן שהעך מיד עצמו לשרות זמנו.

"העלילו עלי" שאני הומו!"

טוענים שאני הומו־סכסואל, טוענים שאני בוגד באשתי! מגלה יונתן זוכובצקי, חתנו של שאול אייזנברג, מה תפקיד גיסו בסיכ סוך עם חותנו? כיצד אוספים מניות בש־קט? איך מסדרים עניינים במישפחה יפאנית? אמינית מדאלאס — מרתק משושלת.

18	דף חדש — עם אריה נבון	3
29	הורס־קום — מזל שור	4
32	קולנוע — יורשת לגיין פונדה	5
33	זה וגם זה — חסידות במישפחה	7
34	רחל מרחלת — על כל העולם	10
	מה הם אומרים — ארנסט יפת	11
38	שושנה וינר ואריה קרישק	12
40	שידור — הסרט נשרף בדהיישה	17

העולם הזה 50

לוותיקי העולם הזה, 50 שנותיו, יש זיכרונות כלי סוף, נוסטלגיה, הצלחות מיקצועיות, סיפורים משעשעים. מוסף מיוחד, המוקדש כולו לחברי מערכת בעבר: שימרון סאמט, רוש, זאב, ציפי מנשה, עמוס קינן, גילה רזין, אורי דן, רן כיסלר, דוד רובינגר, דריאן, שרית ישי, נורית בתייער, רענו לוריא, מולי פרידמן, עלי כהן, קובי ניב, ביל, רב קול, מרסל זוהר, שמואל אבירור, הכהן, רינו צור, יאירה אורין.

שמעה שלבעלה הרביקו ילדה תחנת־האוטובוס של עמס קלק • לב הזהב של יעקב אגם.

רחל המרחלת מרווחת:

מדוע ספיר קאופמן (כי תצלום) לא יוצאת ל"חול" • עדנאן האשר גי, העיתונאית הישראלית לשעור־היד • דרית ואורי ליפשיץ — חתן נה באמריקה • יואל ניר מן נשרף בגלל כסף • ברוריה אבידך־בריר לא שמעה שלבעלה הרביקו ילדה • תחנת־האוטובוס של עמס קלק • לב הזהב של יעקב אגם.

המדורים הקבועים:

מיכתבים — אדריכל שיק	3
איגרת העורך — עימואל והכלב	4
הנדרן לביא שאג	5
במדינה — שבוע ראשון	7
תשקיף — אלופים במוקד	10
יומן אישי — בדרך לבית־עפא	11
אנשים — יום־הולדת לעמוס	12
אתה והשקל — טלפון עברי	17
באמריקה	

חשוס ומיתוס

לביא שאג — הממשלה תירא? המטוס הפך למיתוס, והסיידו מפעילים לטובתו שדולה מרשימה. אך יש גם נימוקים נגד ייצורו. האם ממשלת ישראל מסוגלת להחליט באופן הגיוני?

יפה, לא טיפשה

הדוגמנית סמדר גנזי (24) היא גרושה, מעשית, אינה מאוהבת בעצמה ומתייחסת לדוגמנות כאל עבודה קשה. "דוגמנית היא לא בהכרח יפה, טיפשה ושחצנית", היא מכריזה וקובעת על עצמה: "אני לא יפה! הנכרים חושבים אחרת."

אתה והשקל ניפוח מיזרחי

המנכ"ל לשעבר של בנק המזרחי טוען כי מאז־הבנק נופח ב־200 מיליון דולר הפסדים כבדים צמויים בלאומי ניו־יורק אריק שרון עוזר למנחם גולן בשיחזור התנ"ך • דרום־אפ־ריקה: הגזענות שווה כסף.

אשת הברזל

כשעבדה אצל זיגל, היתה אימת עבר־ייני הצווארון הלבן. בעת, בעורכת־דין פרטית, אולי סנינה בקייר סף תיעין להם. היא מכר רה את כל הפרצות בחוק.

מכתבים

השנה, העולם הזה 1.4.87.

כל הכבוד לר"ר נודלמן. סוף־סוף נשמע קול התבונה. צריך לשכפל את הכתבה ולשלוח העתיקים לכל המנפחים את נושא האידים מעבר לכל פרוֹפוציה. **אברהם אבני**, תל־אביב

כתבתו של הרוקטור המלומד קצת הרגיוז או תנו והיינו רוצים להגיב על כמה נקודות בה, ובלי הרדמה:

- זה שהיו מחלות אשר קטלו, בתקופות אחרות ובמדינות אחרות, יותר אנשים, לא מנחם אותנו ולא מפחית מן הסכנה האיומה של האידים.
- מהיכן שאב ר"ר נודלמן את נתוניו על כך שבכל ארצות־הברית, בריטניה וגרמניה יש רק כמה אלפי חולי אידים?
- ולבסוף, עם כל הכבוד לקונדום, ידוע ש הוא לא תמיד חסין מפני חור, ואז הנגיפים בורע יכולים לעבור.

כמו בעיירה הפולנית

על נסיעתו האחרונה של השר **ארנסט לארצות־הברית**.

שמעתי זה עתה כי השר ובולון המר ררש להחזיר לארץ מייד את השר משה ארנס ואת ח"כ רפי ארזי מארצות־הברית, כי זאת בושה למדינת ישראל לכנס את הלכלוך בארצות־הברית בנוגע לזוועידה הבינלאומית.

זה מזכיר לי את המלחמה שהיתה בעיר שלנו, העיירה רור רוסקה שבגליציה המזרחית (בה, אגב, נולד גם שרה־מישפטים לשעבר, חיים צדוק) לפני 60 שנה. עד שנת 1929 שלטו בוועד הקהילה (משהו כמו המועצה הדתית בארץ) חסידים בלוי, אך בשנת 1929 נבחר למוסד הזה רוב של ציונים.

החסידים לא יכלו לעכל את זה והם הלכו לסטטארסטי (קצין־מחוז) וביקשו לבטל את הבחירות וגם מישלחת של הציונים התייצבה אצל הסטטארסטי והסבירה איזו תועלת תצמח ליהודי רי העיר כאשר הציונים ינהלו את ועד־הקהילה. כמו אז, בוועד־הקהילה, ככה היום בקשר לור עידה הבינלאומית. מה השתנה מאז ועד היום? זה במדינת ישראל! כיצד אמר השר המר? בושה וכלמה.

אני מבקש לחתום רק בראש־יתבות, כי אני אדם מסורתי ואם שמי המלא יופיע בהעולם הזה, לא יהיה לי יותר מקום בבית־הכנסת.

צ"ק, תל־אביב
נ"ב: ליובל ה־50 של העולם הזה הנני שולח ברכה מעומק ליבי ושאווי אבנרי יזכה לערוך את העולם הזה עוד שנים רבות.

הפאר שבפער

על משכורותיהם של הטייסים והבני־קאים.

עכשיו, אחרי שגמרו עם הבנקאים, הגיע תור הטייסים. גוועלט! הם מרוויחים בוחטות של כסף עבור עבודתם יוצאת־הדופן ורבת־האחריות. מצטער. חייבת להיות תמורה נכבדה מאוד למי שנוטל על עצמו, יום אחר יום, אחריות כה כבדה לחיי הוולת כהססת מטוס גרוש מאות נוסעים בגובה של אלפי מטרים מעל פני הארמה ובמהירות של מאות קילומטרים לשעה.

ואגב, במסים הקטלניים שלנו, גם אחרי הר פורמה האחרונה, הפער בין משכורת נטו של טייס למשכורת הממוצעת במשק — של פקיד, זבן או פועל־יום — הוא כסך הכל לא מי יודע מה.

יצחק זרדמן, תל־אביב

ביקורת עניינית

תת־המדור פסוקי השבוע (במס' גרת המדור אנשים) ביקש מאז ומתמיד להביא את הצימוקים התיקשורתיים של אותו שבוע, וכך עשה גם בגיליון העולם הזה, שהור פיע השבוע לפני 25 שנה, עת ה ביא את דעתו של הסופר פינחס שדה על משרדי קול־ישראל:

● **אם מלאות השיחות דא והא' אם גדושות התוכניות הה'ה' ואם שופעות תוכניות־הזמר הו'ה' מה נ' תר למבקר, אם לא למלא את רשימתו באו'! אוי'!**

(המשך מעמוד 3)

ליבנתנו, יא שלמה (שבא). כמה פעמים הצלחת להשחיל את המילה לב, על כל הטיותיה, במסה הלבבית שלך (דברים מלב אל לב). אם כי מן הראוי לציין, כי לא הגעת להישגי התנ"ך, המביא את המילה לב (ואת צורתה הנוספת, לבב) על כל הטיותיה, ב־39 ספריו, כמה מאות פעמים, החל מהופעתו הראשונה של הלב בתנ"ך (ספר בראשית, פרק ו': "וכל יצר מחשבות ליבו רק רע") עד הופעתו האחרונה (בספר דיבריהימים ב', פרק ל': "ויאמץ את לבבו משוב אל ה'").

מיכאל הולצמן, נתניה

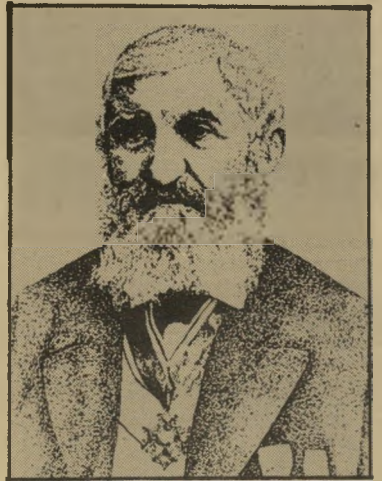
האדריכל ממאה שערים

על ימיו הראשונים של העולם הזה (הו' פגישה שכזאת, העולם הזה 6.5.87).

הדיווח של שרה לייבוזיץ, על השיחה שניה לו, בעת הכינוס בסינרמה, דויד רובינגר ודוש, על הכתבה שהכינו השניים, לפני יותר מ־35 שנה, על בית־החולים למצורעים בירושלים, העלתה בזיכרוני נשכחות.

הייתי אז עורך־כתובת מתחיל מאוד של העוֹר לם הזה, והוראת־הקבע של אורי אבנרי (הצבע! פרטים: עובדות!) שימשה, סליחה על הביטוי, נר לרגלי.

רק הגיעה הכתבה לשולחני, ומייד הוספתי לשם המקובל של אותו בית־חולים (בית־חולים האנסן) את שמו הפחות ידוע בציבור — עזרת ישוע. אבל זה לא הספיק לי. לא נחתי ולא שקטתי עד שגיליתי מי היה האדריכל שתיכנן

אדריכל שיק

צבע! פרטים: עובדות!

את בית־החולים הזה, עת הוקם במאה שערים: היה זה גרמני נוצרי, אחד קונראד שיק. הרגשתי עורך־כתובת של ממש כאשר יכולתי להוסיף את ההערה הבאה ליד שם בית־החולים: תוכנן על־ידי האדריכל הגרמני קונראד שיק (1822-1901), שבין תכנוניו האדריכליים הרבים בירושלים של המאה ה־19 היה גם תכנון שכונת מאה־שערים.

דוב איתן, תל־אביב

נאמני ה'ו במא'

על הפגנת חד'ש ב־1 במאי (תש"ק, העולם הזה 6.5.87).

בהעולם הזה נכתב שכאילו "דרשנו מהמיש" טרה לעצור קבוצת צועדים שלא מצאה חן בעינינו" זו ידיעה כוזבת.

האמת היא, שקבוצה, הקוראת לעצמה אנר כיסטית, ניסתה להתגנב להפגנה לגוש נאמני ה'ו במא'. גוש זה, ככל יתר הגושים, צעדו בהפגנה שלנו צעדו השנה חברי ארגונים שונים, כולל גם כאלה שאינם שייכים לחד'ש.

אבל כולם בהסכמה ובמיאון עם הנהגת חד'ש. ידוע לנו, שאנשי הקבוצה ההיא, האנרכיסטית, תיכננו לבצע מעשים ולקרוא סיסמות העומדות בסתירה לעקרונות חד'ש ושהיו מיועדות ומתוכננות לעורר פרובוקציות נגד הפגנת ה'ו במא' היהודית־הערבית היחידה שהתקיימה ביום זה ב־תל־אביב. ואת זאת החלטנו למנוע וכך עשינו.

התערבות המישטרה באה אחרי שסילקנו אר תם מההפגנה ומבלי שנתבקש לעשות זאת.

עוזי בורשטיין, דובר חד'ש, תל־אביב

קול התבונה

עוד על האידים (אידים — מתיחת

קווא יקר.

מישנה מיוחדת לרונ ב'. הדוח נדון כאמור במליאת־הוועדה בארבע ישיבות (אחת מהן כללה סיור במקום). וועדת־המישנה הוקמה בתום הישיבה הרביעית כוועדת־ניסוח, שתפקידה היה לבדוק את הגושים שהוכן על־ידי מזכיר־הוועדה בתאם לסיכומים במליאת־הוועדה. על ועדת־מישנה זו לא הוטל לבדוק דבר, והיא לא הוסמכה להחליט דבר החורג מרינוי מליאת־הוועדה.

(ה) אין לפיכך שחר לאמור בכתבה באשר לס' בת העיכוב ש.אין לליבאי עניין לפגוע במחנה לוי בחרות, הפועל נגד יצחק שמיר. (ו) אין שחר לאמור בדיעה, כאילו חברי־הכנ"ס סת מצא ואיתן שותפים למחלל העיכוב והקבורה, בגלל שיקולים כלת־ענייניים. דומני שפירסום זה הוא דוגמה טובה להשמצה חסרת־שחר, הפוגעת באנשים כאופן שספק אם הכחשה בלבד תסיר מהם את הכתם של אי־מילוי תפקידם. של חיפוי על שחיתות, של מעילה בתפקיד ממלכתי בשל חישובים מילגתיים פסור לים, וכדומה.

רוקא משום שאנו משתדלים לעשות מלאכה תנו בוועדה לענייני ביקורת־המדינה באופן ענייני ומקצועי. כאבה לנו ביקורת זו מאוד. רווקא משום שרבים מהמבוקרים "מחפשים" אותי, אני מצפה מהעולם הזה, הלוחם לסוֹה־המדינות, לבידור עובדתי מוקדם אתי. כאשר מובאת למערכת ביקורת על פעילותי כאיש־ציבור, ער כאן מכתבו של הפרופסור ליבאי.

היכן קבור הכלב?

ליבאי צורק בתיאור הפעולות של ועדתו, ובכלל זה המינוי החרג של ועדת־ניסוח בת שלוש חברים, שבה היו שני חברים שהם חסידים ההתנחלות.

ניסוח הרברים בקטע של ליבאי היה שגוי. לביב התכוון למתח ביקורת על העובדה שהוועד רה לא התייחסה בעצמה לעבירות הפליליות שבוצעו בקשר עם הקמת עימנאל.

מבקר־המדינה אומנם הודיע לוועדה שהעביר נושאים מסוימים לחקירת המישטרה, ולכן יכלה הוועדה להתעלם מנושאים אלה בדוח שלה. נדמה כי בחרה בדרך זו בדרגשה מסוימת של הקלה. כי כך נמנעו חילוקי־דעות חמורים בין חסיד החד'ש נחלות ושלוליה.

מבחינה פורמאלית זה היה בסדר. אך מותר לשאול אם לא היתה הוועדה צריכה לטפל בנושאים אלה, חרף חקירת המישטרה.

על כל פנים, אי־אפשר לאמר כי העניינים "קבורים" כעת בוועדה. הם קבורים, ככל הנראה, במישטרה ו/או במוסדות־התיבוע.

הצעיר ביותר

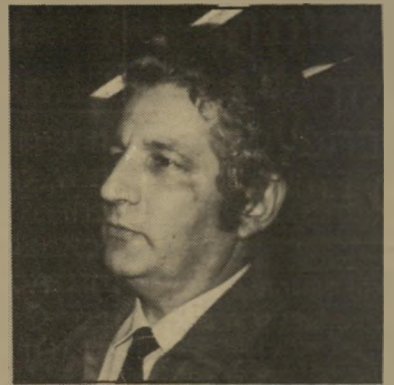
בשבוע שעבר פירסם העולם הזה ראיון מיוחד־מינוי ונוגע־ללב עם נצרה בת 14: נעמה, בתם המאומצת של אופירה ויצחק גבון.

משוסימה נשמט שם הכותב — וחבל, כי כאשר אנתנו מדברים על 50 שנות העולם הזה, כראי להציג את חברת־המורכבת הצעיר ביותר, לפי שעה: שי כרם, שהשתחרר זה עתה מצה"ל. והמתי חיל בקריירה עיתונאית בשבועון המסויים — כמו אותם כוכבים שנולדו בהעולם הזה, והמי תארים (בעמודים 21-28) את התחלותיהם.

לפני שבועיים פירסם יגאל לביב, במדור אתה והשקל, קטע קצר תחת הכותרת "ליבאי מעכב את מסקנות עימנאל". בקטע נאמר כי ח"כ דוד ליבאי, מזכיר הוועדה לביקורת־המדינה של הכנסת, "קבר" את הדוח של מבקר־המדינה על השחיתויות הקשורות בהתנחלות עימנאל בגדה המערבית. לביב ייחס לליבאי מניעים פוליטיים, וטוענים למאבק הפנימי בתנועת־החרות. על כך הגיב ליבאי במכתב ארוך ומפורט.

הנה תיאורו: הפרק ברוח השנתי של מבקר־המדינה מס' 35 על הקמת עימנאל נדון בוועדה לענייני ביקורת־המדינה בשתי ישיבות, בתאריכים 4.6.85 ו־24.6.85. הוועדה יצאה ביום 2.7.85 לביקור בעימנאל עם מבקר־המדינה, מר סוניק, וקיבלה הסברים נוספים בשטח.

בתאריך 24.7.85 קיימה הוועדה ישיבת־סיכום בנושא. בסוף אותה ישיבה הציעתי שהמסקנות וההמלצות בנושא זה יוכנו על־ידי מזכיר־הוועדה

ח"כ ליבאי איפה קבור?

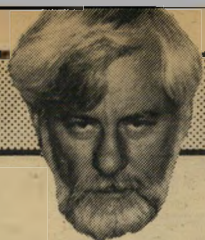
על פי העקרונות שסוכמו במליאת הוועדה, ויי בדוק על־ידי שלושה מחברי הוועדה — והם חברי־הכנסת יהושע מצא, רפאל איתן ועליידי. הצעתי שמסקנות והמלצות אלה יובאו לא־שור מליאת הוועדה ויועברו — על פי השיגרה — לאישור מליאת־הכנסת. הנהלה הרגיל הוא שסיכומי הוועדה מונחים על שולח־הכנסת אחת למחצית השנה. בחדש מרס 1986 אושרו המסי קנות והמלצות בעניין הקמת עימנאל על־ידי הוועדה לענייני ביקורת־המדינה. ובתאריך 1.4.86 הן אושרו במליאת הכנסת פה־אחד.

מאחר וההיכטים החמורים של הביקורת על הקמת עימנאל הועברו על־ידי מבקר־המדינה לחקירת מישטרת־ישראל, והתחום הפלילי שבד ביקורת המישטרה לא סוכם על־ידי הוועדה, לא התעוררו בסיכומים חילוקי־דעות שניתן היה לצפות להם בעיקבות הדיון הסוער בוועדה. הכנסת החליטה, לפי המלצתנו, שעל היועץ המישפטי לממשלה ועל שרה־מישטרה יהיה לר' ווח לנו על תוצאות החקירה של המישטרה.

אשר על כן: —

(א) אין שחר לאמור בכתבה שהדוח של מבקר־המדינה, "קבור" זה יותר משנה בוועדת־הכנסת לביקורת־המדינה.

(ג) אין שחר לאמור בכתבה שהדוח של מבקר־המדינה, "קבור" זה יותר משנה בוועדת־הכנסת לביקורת־המדינה.

הנדון:

לביא שאג — מי לא יירא? הממשלה תחליט — איך?

חלומות ומיתוסים

ביצירת מקום-עבודה לכל אחד מהם. 50 מיליון לאלף עובדים. אולי בדאי להשקיע כסף זה בלביא, ולהגדיל את מספר חלקי המוצרים בישראל?

השואות ההוצאות בארץ ובעולם, יש שיקול נשכח. שכר-העבודה הממוצע בתעשייה האווירית הוא 30 דולאר לשעה. (זה יותר וול מאשר בארצות הברית, יותר יקר מאשר בטייוואן ובקוריאה). נניח לרגע ששבר שעת-העבודה של מהנדס בארץ ובאמריקה שווה. גם אז יש הבדל מכריע: המהנדס האמריקאי משקיע את שכרו באמריקה. המהנדס הישראלי מעביר שני שלישים משכרו לקופתה של ממשלת-ישראל (במיסים ישירים ועקיפים) ומוציא גם את השאר בארץ.

מכאן לנימוק הצבאי. הלבניא תוכנן על-ידי ישראלים, למען הצר כים של חיל-האוויר הישראלי. מיטב מיוס ישראל, שהיו במצבים קרביים בלא-ספור, פורטו באוזני המר תכננים את בעיותיהם וצורכיהם. הי ביישרון הישראלי המרשים לפיתרונות בלתרמקובלים, לאילתור, בא לירי ביר טוי מלא.

נוצר לא רק מטוס סופרמורדני, שניתן לעדכנו גם בעתיד שוב ושוב, אלא גם מטוס המתואם במיוחד לצרכים הטקטיים של ישראל. אין שני סוגי-מטוסים הדומים זה לזה. כל מטוס נושא בחובו פשרות רבות — פשרה בין מישקל וכות, כושר-תמרון וחימוש, כושר-תקיפה וכושר-הישרדות, וכו' וכו', ואין גבול לגיוון.

אין שני חילות-אוויר שיש להם אותם הצרכים. לצבא הישראלי יש שדה-קרב מיוחד, אויבים פוטנציאליים מיוחדים, ומכאן גם דרישות מיד-חדות. ואילו מטוס אמריקאי מתאים לצרכים של חיל-האוויר האמריקאי.

בסדר"כ (סדר-הכוחות) של חיל-האוויר הישראלי נועד הלבניא למלא תפקיד מסוים. לא במד קום האף-15 והאף-16 האמריקאיים, אלא לצידם. האף-15 נועד להבטיח שליטה באוויר. הלבניא נועד למלא משימות שונות ומגוונות, ובראשן תקיפת מטרות על הקרקע. הוא מבטיח לטייסיו יכולת-הישרדות מרבית אחרי ביצוע המשימה.

זהו מטוס ישראלי, לא מטעמ-מיוקרה בלבד, אלא קודם כל מטעמים צבאיים.

4000 מעובדי התעשייה האווירית עוסקים ער תה בלביא. נוספים עליהם 1000 עובדים ב- מילפעים אחרים. המייצרים חלקים עבורו. אם ייפסק הייצור, יושלכו 5000 האנשים האלה לרחוב. תתפרק חטיבת הייצור המעולה והיעילה ביותר בארץ. מה יקרה לאנשים האלה אין צמיחה כלכלית בארץ. אין יחידות טכנולוגיות מקבילות, המד סוגלות לקלוט אותם. אין פרוייקטים הנרטיים מסוג זה.

חלק מהאנשים יעברו לעיסוקים אחרים. אולי לבורסה. אחרים — ואולי הטובים שבהם — יגדרו לארצות אחרות, שם יש ביקוש לכישר ריהם. נכס לאומי שאין דומה לו יתפרק ויעלם. המשאבים העצומים שהושקעו בחינוכם (תקציב החינוך) יאבדו.

מי יחליט בלב קל החלטה כזאת? היד

היה בעולם של טכנולוגיה, ישראל בער לת מוטיבציה נחרשה וחזון מלהיב. (ואגב: ישראל המדעית עכרית מצויינת, מדוייקת ומודרנית. לא שמעתי כמעט מילה טכנולוגית ודה. כל המונחים תורגמו מזמן לעברית, ומשמשים את שפת-הדיבור. זהו פרט קטן, אך לא בלתי-השוב). מי שמתווכח על הלבניא, אל לו לשכוח את האנשים האלה, שהולידו אותו ושטיפחו אותו במשך שנים. זהו נכס לאומי.

א שכתתי, כמובן, לרגע, שאנו עוסקים כאן בכלי-משחית, לריגוש. מדוע הגיעה ישראל לשיאי הטכנולוגיה דור קא בשטח זה? מדוע הגיעה לשורה הראשונה של

לבניא הפך לסמל. סמל למה? זה תלוי.

בעיני המחייבים, הלבניא הוא סמל הקוממיות הלאומית, סמל התעשייה הביטחונית הישראלית החובקת את כדור-הארץ, אריה-היהודה המעופף. בעיני השוללים, הלבניא הוא סמל השחצנות הלאומנית, סמל המדיניות המילחמתית, המביאה לביובו המשאבים הלאומיים בצבא ונכלי-משי חית, פיל לכן.

נרמה שכיום קובעים הכל את יחסם למטוס על פי הסמלים האלה. מרוב סמלים נעלם המטוס.

תחת המטוס עצמו, מכשיר מעופף המורכב ממחבת ומחומרים פלאסטיים, באה מין ציפור מיתולוגית, המעוררת רגשות עמוקים ביותר. אני מציע לשום קין למיתולוגיה זו, ולדרן במטוס לגרסו.

קדים ואומר: אינני בא להביע ריעה כעד ונגד.

הלכתי השבוע לבקר את המטוס בביתו, לראות, לשמוע, להתרשם. יש אנשים המסוגלים לחרוץ דין אחרי ביקור כזה. בעד או נגד, בתוקף ובפסקנות. אני מקנא באנשים כאלה. אשר לי, אין לי הבקאות הדרושה לחרוץ דין על כדאיותו הכלכלית.

ההתרשמות המברעת שלי, בתום הביקור, היתה כי הבעיה מסובכת לאין שיעור יותר מכפי שנרמה למי שקרא מאמרים בעיתונים. הבעיות הכלכליות, הטכנולוגיות, הפוליטיות והביטחוניות מורכבות בצורה שלא-תיאמן. יש שלל של נימוקים בעד הייצור, ושלל של נימוקים נגדו.

לכן איני בא כאן אלא להביע כמה התרש-מויות שיטחיות. ואולי גם לא כל-כך שיטחיות.

האב-טיפוס השני של הלבניא מפורק בהאנגר: שליפה מהמותן?

רמן לי לדבר עם אחד מחברי-הממשלה, והוא אמר לי: "החלטה כזאת אינה אס-שרית כלל".

יבורים על "חלופות" אינם פותרים בעיה זו.

חלופה — משמע שייפסק ייצור הלבניא. ישראל תקנה בחו"ל מטוס אחר ותקבל את ההיתר לייצר חלקים ממנו בארץ.

אולם בין הפסקת הייצור של הלבניא ועד להתחלת הייצור של המטוס החלופי יעבור זמן רב. מדברים על שנתיים. האם כל אלפי האנשים האלה יישבו במשך שנתיים בבית, יקבלו דמי-אב-טלה וימתינו בסבלנות עד שיהיו דרר-שים שוב?

סביר להניח כי האלפים האלה יתפורו, ובעוד שנתיים-שלוש יהיה צורך לבנות נכס אנושי חדש.

אותה הבעיה — במחופך. יש בלבניא הרבה חלקים המיובאים מחו"ל. חלקם אי-אפשר עדיין לייצר כאן בארץ. חלקם לא כדאי לייצר בארץ. זה גם עניין של מימון — מה כדאי לקנות בדולארים, ומה בשקלים. לפחות שליש מחלקי הלבניא צריכים לבוא מחו"ל, ולפחות שליש צריך להיות מיוצר בארץ. השאר הוא גמיש — אפשר לייצר בארץ, אפשר להביא מחו"ל. אם תבוא מחר עליה המונית מברית-המועצות, ובה אלפי מהנדסים והנדס-אים, היכן יעבדו? המדינה תצטרך להשקיע 50-40 אלף דולר

ההנרסה המודרנית רווקא באמצעות טנק המר-כבה ומטוס הלבניא? מדוע לא הגיעה לשיאים כאלה במוצרים של שלום, כמו יסאף? יש לכך סיבה פשוטה, שגם עליה עמרת במהלך היום הזה.

הכל מתחיל בהכרעות הלאומיות היסודיות. בעיקבות ההכרעות האלה נאלצת ישראל לקיים את אחד הצבאות הגדולים בעולם — צבא שהוא הרבה מעבר לממדיה הטיבעיים. שום מדינה אירופית לא העזה לייצר לבדה מטוס-קרב מודרני. עלימנת לייצר כזה נאלצו שתיים-שלוש מדינות גדולות להתחבר ביחד, כדי שיהיה שוק ל-300-500 מטוסים. ייצור מטוס ככמות קטנות יותר פשוט אינו כדאי. בגלל ממדיו הגדולים של צה"ל, והיקף צורכי-הביטחון של ישראל, צורבת ישראל הקטנה לבדה את הכמות השווה לזו של שלוש מדינות אירופיות גדולות. משמע: בענייני-מילחמה — ורק בהם! — מספיק השוק המקומי כבסיס לייצור טכנולוגי מתוחכם.

כך מסיח מצבה של ישראל — מצב שנוצר בעיקבות הכרעותינו הלאומיות — את כל כושר-הייצור שלנו לאפקים צבאיים. לכן הפכה ישראל למוכרת-נשק עולמית. לכן היא מעורבת בכל מיני פרושות, מאיראן עד ניקראגואה, ומדרום-אפריקה עד להודעה חדשה. אבל זה רק דרך אגב.

מעתי מפי אנשי התעשייה האווירית הרבה מאוד נימוקים בעד המשך ייצורו של הלבניא. כולם כיכרי-מישקל. הנימוק הראשון נוגע לאותם אנשים. קשה מאוד לקבץ אנשים כה רבים מסוג זה, בעלי כושר ומוטיבציה, ולהפכם ליחידת-ייצור מגובשת.

שראיתי את הלבניא, הוא היה מפורק לכמה חלקים. כל חלק וכה בטיפול משלו, בריקה, שיפוץ, לפני המשך טיסות-המבחן.

בעיני הרויט כמובן, שלא טס מעולם במטוס קרב, דמה המטוס המפורק לכל מטוס אחר מסוגו. אולם לפני כן ראיתי את התכונות, שמעתי הסברים מפורטים על התכונות. על כן ידעתי שזהו מטוס מיוחד מאוד, פאר של טכנולוגיה מודרנית מורכבת ביותר.

הלבניא אינו העתק של מטוס אחר. הוא פרי הפיתוח הטכנולוגי הישראלי — הוכחה כי מומחים ישראלים יכולים להתחרות עם מדינות גדולות הרבה יותר בכושר-הפיתוח. כאשר שומעים את הפרטים, אי-אפשר שלא להתרשם עמוקות, ואי-אפשר שלא להתמלא בגאווה על כך שהחברה שלנו יכולה — כאשר היא רוצה באמת — להרים פרוייקט הנדסי כביר כזה.

אך מעל לכל התרשמתי מבני-האדם. בבני-האדם שמאחורי השירותים, מאחורי התוכניות, מאחורי הייצור. התעשייה האווירית היא מצבור של 21 אלף בני-אדם. היכרתי רק אחדים מהם. אך התרשמתי עמוקות מן האנשים האלה — אנשי-הפיתוח, מהנדסי-הייצור, המנהלים, הפועלים.

האנשים האלה רבקים בלבניא בלהט שלא יתואר. הם השקיעו בו את מיטב שנות חייהם. הם מדברים על תכונותיו בהתלהבות של משוררים, כאמנה של כוהני-דת. שירה טכנולוגית, רת של ייצור. הם הדביקו בכך גם את אנשי-המינהלה, את האוראים ליחסי-הציבור, את מקדמי-המכירות. זהו ישראל אחת. ישראל שאין רואים אותה בכל יום, ושוכים כבר התייאשו מלראותה. ישראל בלי בלי-שני, בלי מישקל-היהודה וטכני-מייקן רה, ישראל הדבקה בפיתוח ובייצור, הי

בפתח הקפה צנח ומת. כך הסתיימה הטרגדיה של האיש שהיה נער-השעשועים של המישטר ואשף השיטה

המדינאי

רות צור (בשחור) בהלוויית בעלה הודאה ב-14 סעיף-אישום

קראו לו "המלאך מיכאל". הוא היה ילד-הפלא של הכלכלה הישראלית.

נפילתו של מיכאל צור התחילה ב-19 שורות כהעולם הזה. זה היה ב-24 בספטמבר 1974.

באותם הימים חשף יגאל לביב כי העולם הזה את התמוטטות האימפריה הכלכלית של טיבור רוזנבאום. ידיו של צור, בעל בנק בשווייץ, ששימש בין השאר להברחת כספים יהודיים מ"ארצות-חוץ" ולהסתרת הכספים של ה"מאפיה האמריקאית".

תוך כדי כך גילה השבועון כי צור הפקיד בבנק זה, על דעת עצמו ומבלי לדווח על כך, 40 מיליונים דולארים מכספי החברה לישראל, צים ובתי-הזיקוק.

הגילוי הדהים את מנהלי החברה לישראל. הם פיטרו אותו.

כך התחיל הכרוז להתגלגל. בפברואר 1975 נעצר. בסופו של דבר הוע" מד מיכאל צור לדין באשמת פשעים כלכליים חמורים — גניבה, שוחד, רמייה, מעילה ועוד ועוד — וגדון ל-15 שנות-מאסר בפועל, אחרי שהודה בכל 14 סעיף-האישום. למעשה נדון ל-84 שנות-מאסר, אך הן נגזרו לריצוי חופי.

מי היה האיש, שהוטל עליו עונש כה חמור?

טיבור רוזנבאום ומיכאל צור צמחו, שניהם, על ברכיו של "שר-המיסחר" והתעשייה-האוצר פנחס ספיר. אולם בעוד רוזנבאום ערק מזה"ל לשווייץ לפני מלחמת העצמאות, שימש נציג מייסד-העליה של יצחק רפאל ב"ש" ווייץ, הקים בנק בכספי הברחות ועזר לסהפשע האמריקאי, העריף מיכאל צור להישאר בישראל ולגדול בצילו של פינחס ספיר. תוך 16 שנה בשרות המדינה, הוא הפך לאישיות המרכזית והקובעת בכל, המעורבת כמעט בכל שחיתות והרפתקה כלכלית, כאשר מ"כישלון לכישלון כוחה עולה.

מיכאל צור נולד למישפחת ליברמן בגליציה, עלה ארצה בעודו ילד ולמד בבתי-ספר דתיים. הוא היה פעיל בא"ר גזן הנוער המיוחזר, הפך אחד מראשי תודות לכישרון הריבור ויכולת-הנ"ר תוח השכלית שלו. בן 25 שנה בלבד, כבר היה סוחר צעיר ומצליח, שותף בחברת נעלי מגן, חברת פלד למקרקרים חשמליים, חברת יד-אמן לעבודות כיצאל, ועוד.

כאשר התמנה הרמן הולנדר, סוחר פרטי עשיר ומראשי המיוחזר, כמנ"ל מייסד-המיסחר והתעשייה עם

לרסק את הפרצוף

ב רחבה המשקיפה אל קיבוץ הניכרה של מיכאל צור. ניצב, הקיף ואימתן, נהגו של שופט בית-המשפט העליון, מנחם אילון. אסור להתקרב! אסור לצלם! הוא צועק בקול רם ורודף אחרי הצלם. ככה אמרו לי להגיד לכם. שאסור לצלם! ואם תצלם, אני אשבור לך את ה"מצלמה!"

השופט מנחם אילון הוא מחותנו של מיכאל צור. בתו של צור, יעל, נשואה לבנו של אילון, עורך-הדין יוסף אילון. בנו הצעיר של צור, דני, סטודנט, פעיל נלהב בהסתדרות הסטודנטים, אינו נשוי.

לפניכן, בבית-ההלוויות בסנהדרית, הספיד השופט אילון את מחותנו במילים חמות. הוא דיבר על מעלותיו התרומיות. על תוס ליבו ועל שיעור-הגמרא שבהם נטל חלק. השיעור האחרון נערך ימים ספורים לפני מותו.

ובעוד השופט אילון מספיד את מחותנו, עסר קים כמה מבני-המישפחה בגירוש הצלמים. תעוף מכאן, לפני שאשבור לך את הפרצוף! צועקת בקול נחר בת-מישפחה בשימלה מירח-נית ומיטפת-ראש עליזה.

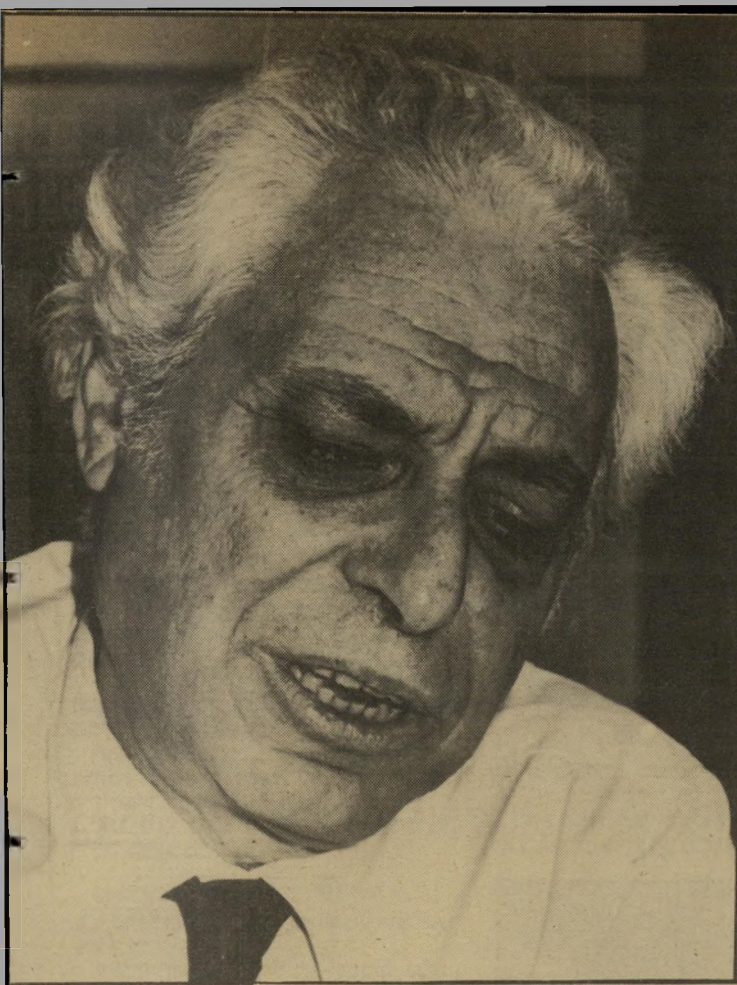
אתם עשיתם לו את זה! קורא בן-אחיו של צור. לא! הוא לא עשה לעצמו כלום. הכל אתם

עשיתם לו אתם אשמים! כ-100 איש ליוו את צור לקברו. ב"אקסודוס, בית-קפה הומה אדם, אל מול רצי מ"ל הזהב" של כינוס-הפועל, צנח ומת. כל נס-יונות ההחייאה עלו בתוהו. כמחצית השעה שכב שם, פשוט-איבדו, על המידרבה. עד שקבעו ה"רופאים כי איש לא יוכל להצילו.

מנהיגי המפלגה שלו, מייסד-העבודה, לא ב" או להיפרד מצור. רק בני-מישפחה נרגשים ישנם. גם בבית-הקברות שעל הר הזיתים, מול מלון אינטר-קונטיננטל, אין בני-המישפחה חזלים לק"ל ולהטיח האשמות בכלי-ההיתקשורת. עכשיו, אל מול הקבר, נעשו תוקפנים יותר, נועזים יותר. פסקודינאק! אני ארסק לך את הפרצוף! צור רחת הגברת בשימלה הפיחזונית, ומנפנפת בידיה בכל כוחה, כדי להדגיש כי היא אכן מוכנה לרסק את הפרצוף.

ובתוכם, בין הצלם והאלימות והקבר הפתוח, אל מול נומה הפרוש של ירושלים, ממרת קבוצת צליינים שירי-אהבה לישוע. בצרפתית, בקול א" חיד ודק, סוגדים הצליינים למשיחם. כאילו היו מקהלת הסיום בטרגדיה יוונית.

שרה ליבוביץ

מיכאל צור אחרי שיחרורו 84 שנות-מאסר

הוא עמד מאחרי הקמת תעשיית-הרכב הכושלות, שעלו לאוצר מאות מיליוני לירות, מאחרי הקמת תעשיית-היהלומים על בסיס של הברחות ומיס-חר בשוק-שחור.

כאשר פרש ב-1966 מן הממשלה, היה זה בגלל מינויו של חיים צדוק כשר-המיסחר והתעשייה. ספיר פרש אז והתמנה כמזכיר מפא"י, וכל אנשיו הלכו עימו. נאמן אחר שלו, משה זנבר, פרש אף הוא אל הבנק לפיתוח התעשייה. צור פרש כדי להיות יושב-ראש מועצת-המנהלים של צים. הוא התפרסם במכתב גלוי שפירסם אז נגד המנכ"ל הקודם של צים, ד"ר ברוך וידרא, ובו האשימו בניהול כושל ובי הפסד של מאות מיליוני לירות בצים. מכתבו של צור גרם לסערת-רוחות ללא-תקדים בארץ, גם מאחר שמאזני צים עד אז הראו רווחים.

כאשר היה מנכ"ל מייסד-המיסחר והתעשייה יום חברות יצוא לאפריקה. בעניין זה החל עוד כשנכנס לעבודה בממשלה, עת נתן לחברת זור חלק בחברת-ייצוא ממשלתית שהקים, לס חר עם גאנה. לאחר-מכן היה מעדיף באופן בולט חברה ששמה דיוגנוף מע"ר-ב-אפריקה, שנוהלה על-ידי אלכ" סנדר הכהן. עסקות החברה באפריקה מומנו על-ידי הבנק של טיבור רוזנבאום. כעבור שנים אחדות הוכרח א" לכס הכהן להתפטר ממבקד-המדינה גר-לה כי ניהל את החברה לתועלתו האי-שית.

חוק מיוחד

להטבות

ד סערה הציבורית הביאה לחי-סול פעולות החברה כמות שהיא,

19 שורות ב"העולם הזה" גרמו לחשיפה, שהביאה לנפילת צור ולהרשעתו במישפח

והקמת מיסגרת-גג חדשה לסחר עם אפריקה. יושב-ראש מועצת-המנהלים של דיוגנוף מערב-אפריקה היה מנכ"ל מייסד-הפיתוח, ישראל גלעד. לא ייפלא, לכן, שגם צור וגם גלעד נמנו עם היועצים-בשכר של בנק ברקליס בישראל בשנות ה-60. כאשר רוזנבאום השתלט על מיפ-עלי הטכסטיל של אתא, הוא לא שכח למנות את צור כחבר מועצת-המנהלים. (המשך בעמוד 9)

קום המדינה, הוא הביא עימו את מי-כאל צור ומינהו כעוזרו.

שחיתות

בחסות ספיר

כ בר בתפקידו הממלכתי הרא-שון גילה צור את יכולתו לראוג לעצמו ולמישפחתו. היה לו חבר במינ-רחי, בשם פינחס רוזנברג. כאשר היה צור סגן גיובר-המיפלגה, היה רוזנברג מוזכר קרן ארץ-ישראל. לצור היה אח בשם יוסף צור, וחישקל חיבר מיכאל צור את אחיו עם רוזנברג, והר-קמה חברה בשם זורו (צור-רוזנברג). מנהלה הכללי של זורו היה מררכי אוורבוך, כידודו של צור ושותפו של רוזנברג לעסקים קודם-לכן.

והנה, למרות שאורו רק נולדה, נתן לה צור מונופול על עיסקות-ייבוא שונות. התעוררה שערוריה כללית, והדבר הובא להכרעת מנכ"ל מייסד-האוצר דאן, פינחס ספיר. זה הורה להפסיק את המונופול, לתת רישיונות יבוא לכולם. צור שמע, והמשיך להע-דיף את זורו. לאחר זמן-מה נתן לאורו רישיון-ייבוא למלט לבן, שעליו היה מכס גבוה. כאשר האוניה הגיעה עם המלט, ביטל צור לפתע את המכסים על המלט הלבן.

אחיו של צור, יוסף צור, הקים חברת סרטים בשם סקופוס פילם. באורח מוזר קיבלה חברה זו חוזה לייצור סרטים עבור מייסד-המיסחר והתע-שיה.

אחרי פרישתו של הולנדר עבר צור למייסד-האוצר, אל פינחס ספיר, ומאז הוא עימו לכל אורך הדרך. ב-1955 התמנה ספיר כשר-המיסחר והתעשייה,

צור התמנה כמנהל חטיבת סחר-חוץ שלו, ואחרי שנה התמנה כמנהל-כללי של מייסד-המיסחר והתעשייה. תפקיד זה הוא מילא עד 1966, עת פרש. ב-11 השנים שבהן היה מנכ"ל מייסד-המיסחר והתעשייה, היה מעורב כמעט בכל פרשה של הפסדים ושח"ת. הוא עמד מאחרי הקמת תעשיית-הטכסטיל הכושלות בעיר-הפיתוח, הביא ארצה את ג"מי לוי, סיבי דימור-נה ועוד מיפעלים, שהמדינה הפסידה בגללם מיליוני לירות.

במדינה

העם
עסקים כרגיל

אירוויזיון. ממשלה. כדורגל.
בבוקרים. לפידים. קאברנט

ישראל הפסידה בתחרות האירוויזיון. הבטלנות אינה משתלמת. המשבר הממשלתי התנהל בצל-תיים (ראה להלן). ישראל ניצחה במישחק-כדורגל נגד ליברפול הבריטית. בצפת נפתח מישטטו של קלאוס בארכי. רביהטבחיים של ליון. בקלקיליה נזרקו בקבוקיבערה. הוטל עוצר. נזרק עוד בקבוק. הוטל עוצר. מישטט דימאניוק נמשך. שלום עכשיו צעד. גוש-אמונים צעד. המישטרה הפרידה. הקאברנט התכנס. דן ורחה. שבוע ראשון של השנה ה-40 של מדינת-ישראל.

מדיניות בין פרס לחוסין

האם זוהי מהומה על לא מאומה? פרס מבקש להזכיר שלא. וכל העולם עוזר לו

שתי המפלגות הגדולות היסטוריות. הכי נחוש היה שימרון פרס. הוא לי-חם על חייו הפוליטיים. על מקומו ב-היסטוריה. הוא גייס את ממשלות הער-לם במיבצע מיוחד-בימינו, והגיע להישג-גים מישטטיו. למראית-עין, היה יצחק שמיר נחוש כמוהו. הוא התנגד לחלר-טין לפעולתו של פרס.

זה היה מוכרח להוביל לבחירות מוקדמות. אולם בשתי המפלגות היו כוחות גדולים שהתנגדו לבחירות. ליצחק רבין לא היה כל עניין בכ-חירות. שייבצרו את מקומו של פרס-מנהיג-המפלגה לכמה שנים טובות. אם ינצח בבחירות, אם לאו.

לאריאל שרון ולדוריד לוי לא היה עניין בבחירות שבהן יופיע שמיר שוב-מנהיג-הליכוד, בייחוד אם ינצח או-ישמור על תיקו.

הכל היה תלוי באמינות יוזמתו של פרס לכינוס ועידה בינלאומית. היא היתה אפופה ידיעות סותרות, וכל צד יכול היה לטעון בשבוע כי היריעות מאוששות את עמדתו שלו.

כיצד נראה רעיון הוועידה ברגע זה, לאור גישת הצדדים?

סיכום ביניים:

● ירדן החזיקה בידה מפתח חד-שוב. השבוע נמסר כי הצליחה לגבש-עמדה משותפת ירדנית-מצרית-סע-רית. שנועדה לשלב את אשף-מישל-חת משותפת (ירדנית-פלסטינית? כל-ערבית?), אך לא לאפשר לאשף-הופ-עה במישלחת עצמאית לוועידה.

באותה השעה נודע כי התגבשה הס-כמה ירדנית-סורית, שגם היא נועדה-לפתור את בעיית-אשף. הרעיון: אשף-יומן לוועידה, על בסיס ההחלטה 242, שאשף-שולל אותה. אם יסרב אשף-לבוא על בסיס זה, תתחיל הוועידה-בלעדי, אך הדלת תישאר פתוחה לפ-ניו, ובכל שלב יוכל אשף-להחליט-להצטרף לוועידה.

התיקווה: אשף יסרב להשתתף, וכך-יתאפשר לממשלת-ישראל לבוא לור-עידה בהיעדר אשף.

● בריית-המועצות עשתה גם-היא צעד כדי להקל על ישראל. היא-הסכימה לכך שהוועידה לא תוכל-לכ-פות" פיתרונות או לשלול פיתרונות.

המשאומן הממשלי יהיה בין הצדדים-עצמם. אולם מוסקיה אינה מסכימה-לשמש רק כ-מיטריה, ולבוא לוועידה-שתתפור אחרי הפתיחה, כפי שמבקש-פרס.

הרעיון הסובייטי: הוועידה כולה-תטפל בבעיות הכלליות של המרחב, ואילו היחסים בין הצדדים יידונו-במשאומן ישיר ביניהם במיסגרת ה-וועידה.

לטובת הרעיון מוכנה מוסקוה, כי-נראה, לשפר את יחסיה עם ישראל ול-

המלך אינו בהישג יד. הוא עכשיו עם פרס!

נס לארצות-הברית. לפי שעה) בת-קופה שבה הגילויים בפרשת-אי-ראן הם יומיומיים ומשמעותיים, היא מיקרית. ונקבעה לפני זמן-רב.

ביום השישי בלילה שעדנו, הא-סוגי ואני, במיסעדה סינית יוק-רתית בפאריס. האשוגי היה לבוש-בהידור ומנומס-עוקצני תמיד, אולם המתח אחרי חקירה מתישה-בתי-יומיים, וסיבות מיסתוריות א-חרות, ניכר בו היטב.

הוא שאל האם גם בישראל מת-פרסמות ידיעות על מצבו הכלכלי-הקשה. משהשבתי בחיוב, הגיב ב-ביטול והסביר לי שעיקול אחד מ-מלונותיו (פרסם על-כך לפני כמה-ימים) אינו אלא תרגיל כלכלי מב-ריק, וכדומה.

בעיקר כאב את הפירסומים על-היותו בוגד" בסעודיה גם בעיני ה-מלך בהא-הידיעה. חרי המלך היה-אורח שלי באירופה. ואנו משוח-חים בטלפון! (אינבראהים, עוזרו-במונקו. הסביר לי שהאירוח אינו-נחשב, על-פי המושגים המקובלים-עליהם. כחברות. היום אתה אורח-שלי, מחר אתה נוסע.)

■ ■ ■

בעוד אנו משוחחים על מאהד-מלך סעודיה. נכנס טוני. נהנו של-האשוגי למיסעדה ולחש בדראמ-תיות דבר-מה באוזן של הבוס. "המלך! הודיע לי האשוגי. המלך-בטלפון!"

המלך. אכן היה על הקו. נשמע-רציני וענייני ביותר וקוצר בדבריו. "בדרך-כלל, סיפר לי האשוגי בד-אגה מהולה בנאוה. הוא אומר לי: הני, מה נשמע. מתבדח. הפעם הוא-לא דיבר כרגיל. משהו קרה. יש-כנראה בעיות. נראה מחר."

למחרת התכוון לחזות בבעיות-במועצות בסעודיה. הוא רצה-הוא יעזוב! ב-6 בערב! אם הוא רצה-הוא יעזוב!

בסופו של דבר קיבל המלך את-האשוגי באיחור, שכן ב-6 בערב-עדיין שהה עימי האשוגי בפאריס.

מותש; ואף כי ניסה להסתיר זאת-מוטד.

הוא סיפר בנאוה כיצד סידר-את החוקרים: הם רצו לעשות הפ-סקת-צהריים. היו עיניים לא-פ-חות ממני. הסברתי להם שזהו חו-דש הרמאדאן, ושאיני צם במשך-היום. אולם אם הם רעבים או עיי-פים - שירגשו חופשיים... מובן-שהם סירבו להצעת. אני צם בחו-דש הרמאדאן! מה פיתאוס!

השבוע שעבר עמד בסימן פר-שת-איראן עבור האשוגי. הוא הו-מן לתת הרצאה בוונציה, במיסגרת-כינוס של נשיאים צעירים של חב-רות וגופים מרחבי ארצות-הברית. לכינוס הוזמן מרצה נוסף ששמו כ-רוך בפרשה האיראנית - מייקל ל-דין. הפרופסור שכיהן כיועץ במו-עצה לכיתחון לאומי. הנחשב כאבי-החלק הישראלי בפרשה המסוב-כת.

השניים - האשוגי ולדין - נפ-גשו רק פעמיים בעבר, ולא דווקא-בהקשר העסקות האיראניות-אמ-ריקאיות-ישראליות. בוונציה, בש-בוע שעבר, דווקא שמחו לפגוש זה-בזה. האשוגי הציע שילדין יראיי-אותו באורח יסודי: היכן נולד, הי-כן גדל וכיו"ב. לדין נענה לאתגר, ואיפשר להאשוגי לספר בהרחבה-ובהנאה את כל קורות חייו.

אחר-כך סעדו השניים עם גיבור-של פרשה מפורסמת אחרת: ווט-ר-גייט (שעל שמה מכונה הפרשה ה-איראנית בארצות-הברית. איראני-גייט). בוב הולצמן, מי שהיה עוז-רו של הנשיא ריצ'רד ניקסון. הוא-נשאל רבות על תקופת כהונתו ב-בית-הלבן ולהבדיל - על תקופת-מאסרו בעיקבות פרשת-וטר-גייט.

האשוגי ולדין ודאי התעניינו גם-בתקופה השניה. הרגעת את הא-שוגי שהולצמן ודאי הרוויח סכו-מי-כסף ניכרים מתקופה זו - ספ-רים, הרצאות, ראיונות...

מאוד התקשיתי להאמין - אם-כי רציתי בכך - שחקירה יסודית-בתי-יומיים בשגרירות אמריקאית-ביאלקין יעץ להאשוגי שלא להיכ-

המלך חוסין ושר-החוץ שימ-עון פרס נפגשו היום! כך סיפר לי-ביום השבת בערב המיליארדר ה-סעודי עדנאן חאשוגי. אחרי הכ-חשתו של חוסין ותשובותיו המת-חמקות-מזמינות של פרס. נפגשו-בין שתי המדינות, במפרץ-אילת. כיצד נודע דבר הפגישה לחא-שוגי עוד בטרם הסתיימה?

הנה הסיפור! ימים קשים עוברים על מי שמ-כונה "האיש העשיר ביותר בעולם", ושאינו חוסך כסף או כל מאמץ-ראוותני לשמור על הכינוי הזהר. נוסף על הפרסומים היומיומיים-כמעט על קשייו הכלכליים, יש פ-רשת הנשק האיראני, שאינה יו-רדת מסדר-היום הבינלאומי, בפ-רט האמריקאי.

חאשוגי ואני קבענו פגישה ליום-החמישי במונטה-קרלו. כמה שעות-לפני שיצאתי מישראל, טילפן אליי-בהבלה ממשרדו. "הצף". האם-תוכלי להגיע למאריס. במקום ל-מונקו? בפאריס ניסה חאשוגי ל-הישמע נוו-שלטאני. כשהסביר: "חוקרים אותי בשגרירות האמרי-קאית. בכלל שכחתי מזה, כשק-בענו פגישה..."

על המישטט. בכלל שכחתי מ-זה..." חזר שוב ושוב.

משאלתי את השאלה המתב-קשת: האם התישאול האינסטינטי-הוא מועיל-יוצא של חקירת הגנרל-בדימוס ריצ'רד סיקורד בארצות-הברית. ניסה חאשוגי להפחית-חשיבות העניין. זה נקבע מזמן. כל-כך מזמן, ועד כדי-כך לא ח-שוב. אמר. עד ששכחתי מזה..."

עד כדי כך לא חשוב. שהתיש-אול נערך במשך יומיים, כעשר ש-עות בכל יום. לשם-כך הגיע צוות-מיוחד מארצות-הברית. גם קנת-ביאלקין, פרקליטו היהודי של חא-שוגי, שלח למאריס אדם ממש-רדו. (חאשוגי: איני זוכר את ש-מיו!)

■ ■ ■
בתום התישאול נראה חאשוגי

האשוגי
הודעה טלפונית

הוא הגיע לסעודיה בשעות-הלילה-המאוחרות: הוא התלבט אם ניתן לקחת או-תי לביקור שם, ולבסוף החליט ש-זה מסוכן מדי.

אחר-כך התחיל להתעניין בעי-רנות, האם להערכתו יהיו בחירות-בישראל בקרוב, ואם כן, איזו מיי-לגה תנצח, ואילו אישים יתפסו את-השילטון. (שרון! רק אריק שרון-יוכל להביא שלום לאזור! את מע-ריכה שהוא לא יהיה בעמדה כזו-של השפעה! אז לא יהיה שלום בק-רוב!)

הוא הביע ידיעות על משה ארנס-און. אני יודע מי זה. זה שהיה-השגריר שלכם בארצות-הברית. איש מסוכן. לא נחמד. הוא כן נח-מד! (התרשמתי אחרת!) יצחק ר-בין (הייתי רוצה להכיר אותו. הוא-נראה לי איש מעניין, בעל הבנה.) סיפר לי רכילות עסיסית על שימ-עון פרס. אך בעיקר שמע. האם צ-בר מידע טרי עבור המלך, למחרת-היום?

לגבי השלום, סיפר לי, שבקרב-חבריו (כולם חברים שלי: מועמר-קאדאפי, המלך חוסין, המלך ש-לי) קיימת אכזבה גדולה מפספוס-הסיכוי שהיה באחרונה.

ביקשתי להתעדכן יותר, וסי-כמנו שנטלנו למחרת למלך חו-סיין. חאשוגי. ניתן היה להבין מד-בריו, אף תיכנן לעבור דרך ירדן-בתחילת השבוע.

לכן הופתע, למחרת, בשבת. כא-שר חיפש את חוסין ונאמר לו ש-המלך אינו בהישג-יד עכשיו. הוא-נפגש בים-האדום בשעות אלה מ-מש עם פרס!

האם גם למנהיגי הליכוד המדב-רים כה הרבה על היחסים פרס-חוסין, הגיע מידע דומה לזה שה-גיע אליי ביום-השבת?

רפנה ברק

כזה עתה. מה גם שאינו בטוח-בתוצאות, וההנחה הרווחת היא כי בתום-הבחירות עלולה המדינה לעמוד בדיוק-באותו המצב שבו היא עומדת כיום-תיקו.

הכנסת היום הראשון

הישיבה הראשונה של

מושב הכנסת היתה

מחזה עגום

מעולם לא היה עוד ביזיון כזה. נרמה-כי הכנסת הגיעה לנקודת-שפל חדשה-ביום הראשון של מושב-החורף. נאלץ יו"ר-הישיבה לנעול אותה, מפני-שהמליאה היתה ריקה. כל הנואמים-שנרשמו לדיון - נעדרו.

היתה זאת הבעת אי-אמון של חברי-הכנסת בעצם חשיבותה של הכנסת. כי-עידן של אחדות-לאומית, גם בשעת-משבר, לא היה לכנסת מה לעשות. תפי-קיד הכנסת עבר לירי מליאת-הממ-שלה, שהפכה מעין כנסת-זוטא. תפקיד-הממשלה עבר לידי הקאבינט. על-עשרת חבריו.

הכריזה הכנסת עצמם העדיפו להש-קיע את מירצם בכלי-התיקשות, על-ידי השמעת השמצות הדדיות, לשם-השגת פירסום.

7

סירובה המוחלט לנהל משאומתן ישיר-עם ישראל.

קול ירידה-אראמוני נשמע השבוע ב-ישראל: אנורו אל-חטיב, המושל האח-רון של ירושלים מטעם חוסין, השמיע-השבוע בטלוויזיה הישראלית דברים-חריפים. הוא הביע אי-אמון גמור בפרס-ובתחבולותיו, התייחס בניטול גמור-לאבא אבן, ומתח ביקורת חריפה גם על-אשף.

ישלב: תיקו? למרות אווירת-ה-משבר המטופחת עליידי כלי-התיק-שורת כדי ליצור מימד של דרמאטיות.

התחזקה בקרב יורעי-דבר בצמרת ה-מיפלגות ההרגשה שלא יהיו בחירות. חמוצא הסכיר מן המשרד-זוטא: הח-לטה סתמית של הקאבינט, שתקבע כי-אין עדיין די נתונים לקבלת החלטה, ותשתניח לשימרון פרס להמשיך במא-מציו לאיסוף הנתונים אשר יאפשרו-החלטה.

ברגע הנכון באה תיוכורת מכרי-טניה. מרגרט תאצ'ר פיזרה את הפר-למנט והחליטה על בחירות מוקדמות. שנה לפני המועד. בכריטינה תימשך-מערכת-הבחירות שלושה שבועות כל-בד.

אולם בארץ מערכת-הבחירות היא-תמיד עניין ממושך, מר ויקר יותר. פרט לשימרון פרס ולמקורביו, לא-נראה שיש למישור חשק רב להסתבך

רחב, כמעט מקיר אל קיר, שאסור לה-כיר בהחלטה זו, אלא אם תתקן ותכ-לול הכרה בוכות הפלסטינים להגדרת-עצמית. לא ברור אם יצליח ערפאת-לשכנע את חבריו ויריביו באשף שכ-דאי לוותר על עמדה עקרונית זו למען-ההטרה המוחשית.

הכל מתמרנים. על רקע זה מ-תמרנים עתה כל הצדדים.

● בריית-המועצות מפעילה-לחצים שקטים על בני-הסתות במרחב, ובעיקר על סוריה ואשף, כדי לקדם-את רעיון הוועידה.

● ארצות-הברית שולחת שר-רים וקולטת מסע-דיפלומטי של שרה-חוז ג'ורג' שולץ. הרוגל ברעיון זה-יותר מאשר עמיתיו. תוך כדי כך מש-מיעה ארצות-הברית קולות שנועדו ל-סייע בידו פרס.

● פרס והוסין מקיימים ביניים-מגעים סודיים אך הרוקים. כדי שירדן-תשמיע גם היא קולות אשר יסייעו-לפרס נגד הליכוד. המלך מעוניין-לחסום את הליכוד, בעיקר בגלל פחדו-מפני אריאל שרון וחבריו, העלולים-כאחד הימים לתקוף את ירדן ו/או-להביא לגירוש המוני פלסטינים מן-הגדה המערבית לירדן.

אולם ירדן צריכה גם לשמור על-קשריה עם שכנותיה, ובעיקר עם סור-יה. מכאן ההודעות הבאות מעמאן, על-

אפשר הגירה מסוימת ליהודים.

● ארצות-הברית נגרת, כמ-עט בעלי-כוחה, לתמיכה ברעיון הור-עידה. אין לה שום עניין לפתוח את-דלת המרחב לפני בריית-המועצות. אר-לם וושינגטון רוצה לעזור לפרס נגד-שמיר, והיא נגרת אחרי בנות-החסות-הערביות שלה במרחב - מצריים, יר-דן וסעודיה.

מצבו של רוגלר רגן, שמעמדו-נחלש והולך, מחייב אף הוא יוזמה כל-שהי, שתעניק לנשיא הילה של פעי-לות והישג בינלאומי.

● אשף רוצה בוועידה, ורוצה ל-השתתף בה, במישלחת עצמאית או כי-מישלחת כל-ערבית. אולם יש לו קושי-לגבי התנאים המוצגים לו. אין אשף-מתנגד להפסקת המאבק המזוין בימי-הוועידה. למעשה כבר הסכימו כל פל-

גי אשף להצהרת קאהיר - לה-צהרתו של יאסר ערפאת נגד פער-לות-טרור מחוץ לגבולות. הארץ הכבר-שוה, תוך אישור המאבק המזוין בימי-ראל ובשטחים הכבושים. כל-היהיה-לערפאת קושי רב בשכנוע עמיתיו-שכדאי להפסיק גם את הפיגועים-בארץ במשך תקופת הוועידה.

הבעיה האמתית היא ההחלטה 242, שאינה מכירה בקיום העם הפלסטיני. בעיני הפלסטינים, החליטה זו הפכה ל-סמל של השפלה וכניעה. יש קונסנוס

הרעיון הסובייטי: הוועידה כולה-תטפל בבעיות הכלליות של המרחב, ואילו היחסים בין הצדדים יידונו-במשאומן ישיר ביניהם במיסגרת ה-וועידה.

לטובת הרעיון מוכנה מוסקוה, כי-נראה, לשפר את יחסיה עם ישראל ול-

בפעם הראשונה אחרי שנה וחצי נתן יונתן זוכוביצקי ראיין עיתונאי וסיפר את הכל ליגאל לביב

העלילו עלי שאני

אייזנברג לא שואל מהיכן הכסף שלו. זה הכל כדי שלא אפריע לארזות להשתלט. הוא בודד את אייזנברג כמו שליט ביזאנטי. לא נותן לו להיפגש לבדו עם אחרים. בכל פגישה נוכח הוא או יגאל דיאמנט. הוא כמו הווארד יוז, שידע על העולם רק מה שהראו לו עוזריו.

מיקי ומנטה עסקו כל העת בבורסה, ולי לא היו מניות, ולא סיפורתי. היה לי תיק סגור בבנק כללי, ולא נגעתי בתיק אף פעם. לא קניתי ומכרתי כל הזמן. אני לא החזקתי אישית אף פעם

להשתלט על הרכוש המישפחתי. החתן יגאל דיאמנט נגרר אחריו. למי יש בארץ אינטרס לפגוע באס? אין בארץ מישור שרב איתי?

שליט ביזאנטי

אייזנברג מודע שאני עשיר ממנו. אומרים לו שמיקי ואני שרדנו אותו, שגנבנו 180 מיליון דולר. עורך-דין, יגאל ארנון, הציע להם לבוא ולברר איתי, ואיש לא בא.

אייזנברג הפסיק לדבר עם בתו, אך ניסה לשחד אותה כדי שתנטוש את בעלה. כאשר נסעה אליו לאמריקה כדי לחגוג את הסדר עימו ועם ילדיהם — אמירה בת ה-17, אריאל בן ה-15 וגיליה בת ה-10 — היה עליה להפקיד ערבות בסך מיליון דולר. את הסדר עשו בביתם ברחוב 70 היקר.

את דבריו של זוכוביצקי אני מביא כאן במלואם וכלשונם, תוך השמטת כמה קטעים הגובלים בריבוי.

אמר זוכוביצקי: הסענה העיקרית של אייזנברג היא

„מישהו שלח לאשתי מיכתבים אנונימיים וטען

שאני הומו־סכסואל... בנו וחתנו של אייזנברג

מבודדים אותו מהעולם כמו את הווארד יוז...”

מניות של יונייטד מרצנט, כמו מיקי ומנטה.

כאשר השתלטנו על יונייטד מרצנט, אחרי שעזי רסקין בא עם הרעיון, והיה צריך לרשום את המניות שקנינו על שמות שונים, כדי שלא ייודע כי אייזנברג מרכז חבילות בידינו — רשמנו את המניות על שמי, על שם מנטה ועל שם מיקי. הם חתמו על כתבי העברה-נגדי של המניות, שהופקדו בי חברת אייזנברג, והוא מצוי שם.

ארווין ויגאל דיאמנט מסרו הודעות נגדי במישרה. למה הם חושבים שאני האשם? למה לא בודקים מה עם מנחם (מנטה)? עצמו? הוא היה כפוף למיקי, היו לשניהם עסקים מחוץ למיסגרת אייזנברג. למנטה היה סטאטוס בחברות הורות של מיקי. אני לא הייתי אף פעם שותף עם מנטה, פרט לכמה מניות בחברת לומיר.

היה למישהו אינטרס להרביק אותי למיקי. נכון שאלבין עבד עימי הרבה,

שרכשתי עבורו את החברה לישראל במחיר יקר מדי. והרי חודשים אחרי שעזבתי את החברה לישראל ואת עיסקי המישפחה, הוא קנה את חלקו של בנק הפועלים בחברה לישראל במחיר גבוה מאוד.

צרות יש בכל עסק. אייזנברג אינו חכם, אך אינו טיפש. שלוש שנים הוא מחריס את אסתר, ילדיה ואותי. לא מרבה, לא פוגש. הוא אסר על כל בניה-מישפחה לבוא לבדו המיצוה של בני אריאל. כל מי שבא מבין ידידיו, נחקר על-ידי אנשיו למה בא.

כאשר הוא השתלט באמצעותי על החברה לישראל, היו בה 17 מיליון דולר במזומן.

אייזנברג יודע מה זה אוניות. הוא הכיר היטב את צים. בשנות ה-60 מכר לצים אוניות. הוא עצמו היה מושקע בספנות, חזה את הירידה הגדולה ויצא לפני 1970.

עכשיו יש שוב גאות בספנות, צים מרוויחה והחברה לישראל היא השקע עת מצויינת. לא אשכח כי ערב הבר-מיצוה של

נתן זוכוביצקי כמו דאלאס ודיינסטי ביחד

קת'רין. בבריו עכשיו, כעבור 19 שנים, היא נראית כמו האימפריה המרויחת בסדרת-החלל. הכל התחיל בטוב. זוכוביצקי עבד למען אייזנברג, התחיל בתחתית הסדר ולסעל בהדרגה למעלה. עד שהפך לאחד האנשים הקרובים והמהימנים ביותר על אייזנברג.

חודש שבו אסתר, אשתי, הייתה כאן עימי, היא קיבלה כמה מיכתבים אנונימיים, כתובים במכונת כתיבה באנגלית. מיכתבים הראשונים נאמרו לה שיש לי יוונים מהצר. אחר-כך טעו הכותב האנונימי שאני הר מרסכסואל. המיכתבים נשלחו מניו יורק, ועל המעטפות היה בול מקומי.

„פועלים בשמו נגד בתו בדברים שרק יפאני

מסוגל לעשות לבני-משפחתו... טוענים שאני

ומיקי אלבין גנבנו 180 מיליון דולר...”

אריאל במאס 1985, הוא הורה להפיץ את ההערות הכספיות שאסתר קיבלה בכל חודש מחלקה בעיזבון ה-מישפחתי. היא קיבלה כ-15 אלף דולר בחודש. מאז היא לא מקבלת כלום. הכל הוא עושה כדי שהיא תבוא על ארבע, ותתחנן.

הנה, הקשיים שעשה לה לצאת מהארץ. בעיה למצוא 20 ערבים שיחתמו כל אחד על 100 אלף דולר ערבות? מישור חושב שהיא תברח מן הארץ? שילחו בי את מסדה-הכנסה. ביוני 1986 הם עיקלו את כל רכושי בארץ. נמסרו הודעות כוזבות למסדה-הכנסה, שדרש ממני 65 מיליון שקל מס. מאז לא עושים כלום, אבל כל רכושי מעורקל.

ארווין, הבן היחיד של שאול, מסית אותו נגדי כל הזמן. אולי יש לו אינטרס

אחד מהשיגיו הגדולים היה גיוס יד-דומע, מיכאל (מיקי) אלבין, לשרות באימפריה. אלבין היה צעיר מבריק, והתגלה כאש-הכורסה. זוכוביצקי לא העלה על דעתו כי רווק צעיר יגרור אותו בחזרה אל התחתית.

כאשר התחילו זוכוביצקי ואלבין לנהל מן הצד עסקים פרטיים שאינם קשורים לאימפריה, יצא עליהם קיצוץ של אייזנברג הכל-יכול, שחשד בהם שהם משתמשים במשאבי האימפריה לעסקיהם הפרטיים.

העברתי אותם לטיפול המישרה, ומר שהו יתן את הדין עליהם. הדובר הוא יתן זוכוביצקי, חתנו של שאול אייזנברג. נפגשתי איתו השבוע במלון דרייק בני-דור. בפעם הראשונה אחרי שנה וחצי פתח יתן את סגור ליבו.

שתבוא על ארבע

ישו אותם למישפחה יואיגו מדאלאס. הישוא אותם למישפחה קריגנטון מדינסטי. המילחמה בתוך המישפחה. חתן נגד חתן. אח נגד אחות. גיסים נגד גיס. אב נגד בת. כשהחתן זוכוביצקי עם אסתר אייזנברג, הוא ידע שהוא מצטרף לאימפריה גדולה. אימפריה כלכלית חזק

בת אסתר זוכוביצקי יחסי-אמון מלאים

אייזנברג יכול בקלות להשתלט על החברה, אם יפעיל את המיכתב, אבל הוא יודע שבוה תהיה הוכחה לעבירה פלילית על חוקי-ההערה האמריקאיים.

נקמה יפאנית

סקי השקיע את כספו שלו במניית יות שקנה. אני, מיקי ומנטה רכ-

(המשך מעמוד 6)

בשנת 1969 ביקש ספיר כי צור, נאמנו, יקח על עצמו את ניהול החברה לישראל. החברה הוקמה ב-1968 על ידי פינחס ספיר, במטרה לגייס השקעות מיהדות העולם בסך 100 מיליון דולר. עברה שנה, והחברה הצליחה בגיוש לגייס 15 מיליון דולר, ואף זאת תוך מריבות בלתי פוסקות. צור נכנס לתפקידו במרץ, גילה במהרה כי היהודים לא יתנו כסף לחברה, למרות שהכנסת חוקה חוק מיוחד הנותן לחברה הטבות מפליגות, כמו פטור מלא ממס הכנסה ל-28 שנים. צור, באמצעות יועצים, מצא חור בתקן נות מס הכנסה בגרמניה, ובעזרת ארבע תם סעיפים שהביאו גרמנים להשקעות בבתי-מלון בישראל, התקשר עם קבוצת ריגור, שהבטיחה לגייס את ההון הדרוש לחברה לישראל.

הבטחה זו כמוה היה כהצלת החברה. שכן, החברה לישראל נרשמה כחברה בארצות-הברית כדי שתוכל לגייס כסף פים שם, ולפי תקנות הוועדה לניירות-ערך בארצות-הברית, היה עליה לגייס סכום מינימאלי של כסף עד לתאריך מסוים. אולם התברר כי גם קבוצת ריגור אינה יכולה למלא את הבטחתה, מאחר שממשלת גרמניה המערבית סירבה לאפשר השקעות בחברה לישראל, אל, שעמדה להיכנס כשותפת לבתי-החיקוק. הממשלה הגרמנית לא רצתה כי כסף גרמני יהיה מעורב בעיסוקי נפט במרחב.

צור היה נואש, וכאן הגה תרגיל מזהיר, אם כי לא לגמרי חוקי: הבנק של טיבור רוונבאום הילווה כספים לקבוצת ריגור. זו השקיעה את הכסף בחברה לישראל כאילו היתה זו השקעה מאספיה שלה. החברה לישראל דאגה לתת ערבות בנקאית לבנק של טיבור רוונבאום נגד ההלוואה שנתן לקבוצת ריגור. ואילו לאחר-מכן החברה לישראל והחברות שקנתה, הפקידו חזרה כספים אצל טיבור רוונבאום. תרגיל פינאנסי מזהיר זה הציל את החברה לישראל. הוא נחשף לראשונה על-ידי העולם הזה (2.10.74) והוא היה הסיבה להפקדות המשונות של צור אצל רוונבאום, הפקדות שהביאו להפסדי-ענק. צור רצה להשיג גיוס-הון כי כל מחיר, גם במחיר של תרגיל פיקטיבי, התרגיל עורר מורת רוח אצל משקיעים רבים. ויקטור קארטר, ממייסדי החברה לישראל ומראשי יהודי אמריקה, עזב את החברה.

יפת וידלן

ב עיקבות קארטר פרש גם אייב פינברג, מאשי יהודי נידירוק. גם מנכ"ל קונצרן כלל, אהרון דוברת,

אני מוכרח לומר כי במשך שנים חייתי קרוב מאוד לאייזנברג, וראיתי אותו גם בעימותים עם יריבים, ואני לא זוכר שאיפסם נגדו לדברים מכוערים כאלה, לא בשביל כסף או סיפוק או

שנו בכספי אייזנברג ועבורו. לי אין ולא היה חלק בחברה זו. אני חי בניירורק, שהיא מרכז-פיר נאנטיס. אני עוסק ביעוץ לפי חוזה מיוחד, וכך הקמתי, למשל, מועדון

הומנו!

מיליארדר אייזנברג

הוא חייב לשלוט בכולם כל הזמן!

נקמה. אפילו כיום יש לי אליו יותר רספקט מכפי שיש לארווין אליו. עד היום שתקתי, ולא הגבתי, כי אני רוצה לדרת לרמה שלהם. אולי זה יצא אצלם רושם שאני בעמדת-חולשה. הם אפילו מתעלמים מהעובדה שהתפטרתי מחברות אייזנברג בפברואר 1984, ומימי ומנטה המשיכו בחברות עוד שנה אחרי, ובלעדיו! ואחרי שמיקי עזב כדצמבר, מנטה המשיך זמן רב.

למה הם לא בודקים מה קרה אחרי שעזבתם? המטרה היא לפגוע בי אישית, מכיוון שאני מסכן את השליטה של ארווין באימפריה.

ארבע פניות

פניתי, במובן, למישפחת אייזנברג, כדי לקבל תגובה. וכך הגיר בו אנשי:

ארבע פעמים פנו ליונתן וזוכיצי קי, וביקש-ממנו דבר אחד בלבד: שיחזור את כל הפעילויות העיסוקיות בישראל, שעליהן היה מופקד במשך 15 שנים. קבוצת אייזנברג היתה מוכנה ל"ערוך את השיחזור בכל מקום שבו יביח יונתן."

הקבוצה שיגרה אליו שני שליחים: מנחם (מנטה) עצמון ופרקליטו של יונתן, יגאל ארנון. התשובה היתה שלית.

לסענת הקבוצה, יונתן חב חובת נאמנות כלפיה, כמי שהיה מופקד מטעמה על ניהול עסקיה, וממילא חלה עליו החובה לשחזר את הפעולות העיסוקיות.

בראות גדול, ויש לי בו חמישה אחרים.

עתה אני מארגן מימון לרכישות נכסים בניירורק, עסק מעניין מאוד. אני יכול שלא לחזור לנושא היחס של אייזנברג לאסתר. לפני שנה וחצי היא ניסתה להיפגש עימי והיא סירבה. הוא חניך הגישה היפאנית, של החליטות על שהגיש תלונה במישרנה נגד טיבור רוונבאום. יש פה איזה קצר נוראי, ועוד עם הבת שלו.

לפני שנה וחצי נפגש ארווין איתי בניירורק. דיברנו שעותיים. זה היה אחרי הבר-מיצוח. הוא רצה לבדוק עד כמה אני על הקרשים.

זה היה אחרי שלקחו לאסתר את הרכון. 14 חודשים היתה בלי רכון. אייזנברג חייב לשלוט בכולם כל הזמן. אני עוזבת אותו, כי לא קיבלתי את פקודותיו, והוא לא שולט בי.

הוא לא מסוגל לעכל את זה. בחדר-שאתר היתה כאן עימי, היא קיבלה מיכתבים אנטימיים באנגלית. תחילה כאילו יש לי זיונים מהצר, ואחרי כן שאני הומו. מיכתבים במכות-יכתביה. אסתר צחקת מהמיכתבים. בני לבניה יש אמן מלא, דבר נדיר ביותר במשפחת-אייזנברג. היא מאוד טמפר-מנטית מטיבעה, אולם בתגובותיה למי עש אביה היא מאוד שקולה, ואינה נגדרת להשמעות.

נפגע מכך שאינו מכהן בממשלה, הדיב כי באמצעות שליטה על עמדות-כוח כלכליות, יצבור לעצמו יותר השפעה במשק, ובעיקבות כך גם במדינה כולה. כל חייו חלם על תפקיד-מפתח בממשלה, תוך שטיפס לצמרת כשדרכו שורה הרפתקות כלכליות מסחריות שיער.

תוך 7 דקות

צור נשלח לכלא, ובמשך שנים נעלם מהכותרות. פרשת-צור פתחה את תיבת-פאנדרה של פרשות-השחיתות, שנחשפו על-ידי העולם הזה, ושהגיעו לשיא בפרשת אשר ידלן ואברהם עופר. צור כמעט נשכח בקלחת זו.

רק בסוף שנות ה-70 עלה שמו שוב. הסתבר שהוא הפך אסיר-לדוגמה, אחרי שהחזיר את רוב הכספים שהעלים. בבית-הסוהר הקדיש את כישורנותו לשיקום אסירים.

אשתו, רות, פתחה במערכת ציבורית להמתקת דינו. זה היה אחרי שהרמאי יהושע ברציון, שהעלים כספים ארריים ולא החזירם, וכה בחגיגה מידי מניחם בגין.

לאור היריעות החיוביות על התנהגות צור בבית-הסוהר, הצטרפו אישים רבים למסע זה. שר-המישפטים שמואל תמיר התנגד לחנינה, בעוד שהנשיא היה מוכן להעניקה.

בסופו של דבר, בעיקבות הלחץ הציבורי, הסכימו ביניהם הנשיא ושר-המישפטים להמתק את עונשו של צור בארבע שנים. ביולי 1981 יצא לחופשי, נכנס לעסקים, וזכה — כדבריו — ביחס חם מצד החברה. הוא גם פירסם ספר בשם עניינים כלכלה. על הצורך בשיקום אסירים.

ביום הראשון השבוע, לפנות ערב, הגיע מיכאל צור לקפה אקסודוס ב"תלאביב. מקום שהוא חביב על אנשי-עסקים מסוגים שונים. הוא עמד בחוץ והמתין למישהו. לפתע לקה בהתקף לב מאסיבי וצנח.

"המלאך מיכאל" מת תוך שבוע דקות.

שילד), אשר ידלן, שאול אייזנברג, וכן סם רוטברג וטיבור רוונבאום ועוד ארבעה גרמנים. ממזער זה, בפברואר 1972, עשה צור כחברה כבתוך שלו.

צור עשה בכספי החברה את ההיפך ממה שהתכוונו מייסדיה. תחת להקים תעשיות חדשות, הוא קנה בתי-מלון, חברות-ביטוח, הקים חברות-בניה, השקיע בספרסטרות בבורסה. כאשר קנה את בתי-החיקוק, היה זה אחרי שמעריכים הקשורים בו קבעו כי שווי כל בתי-החיקוק 85 מיליון לירות, בעוד שהארצ העריכם כ-250 מיליון לירות.

הוא קנה רבע מבתי-החיקוק במחיר אפסי. הוא קנה את מחצית חברת צים

מיכאל צור במעצר

המיליונים הוחזרו - העונש הומתק

העניקת כ-60 מיליון לירות. כך, למשל, הוא קנה גם מלון-דירות בירושלים, מלון פלאזה, כ-58 מיליון לירות, מזה שני-שליש הלוואות של הממשלה בריבית של 6%, ובנוסף קיבל ביטוח נגד פיתוח על קניה זו.

כאשר נשאל מיכאל צור האם אינו

תשקיף

מילחמת משככים

יבואן ירושלמי. שהתחיל לייבא לארץ משככים אלקטרוניים מטיפוס חדש, עומד לנגוס בשוק המשככים. שהיה עד היום כמעט כולו בידי קיבוץ גינסור. הקיבוץ מייצר מכשירים כאלה, אולם הם מדרור ישן יותר. מכשיר כזה מגינסור העניק מנחם בגין לאנוור אלסאראת, באחת מפגישותיהם.

התצוגה האווירית

תתקיים

בניגוד למה שנכתב במדור זה לפני שבוע, תתקיים התצוגה האווירית לכתבים זרים כמתוכנן: השינוי היחידי הכתבים עמדו לבוא לארץ בשתי קבוצות, בזו אחר זו, לשתי תצוגות זהות. כדי להסדיר בהוצאות, אחדות כתבי שתי הקבוצות, והם יבואו לתצוגה אחת, בעוד שבועיים. מתוך עשרת המוזמנים יבואן תישעה.

„ידעו“ נגד ערוץ 2

הסידור הזמני. לפיו שידורי הערוץ השני כפופים לרשות השידור. עורר חששות אצל אינטרסנטים מסחריים, שהנהוג הזמני יהפוך לקבע. „ידעו“ אתרונות, השותף באחת החברות שהוקמו כדי להשתלב בערוץ השני, החליט להילחם בסכנה זו בכל עוצמתו.

רבין מרבה כבוד

ראשי העיריות של הליכוד ממשיכים לחזר אחרי יצחק רבין: הפעם הוא עומד לקבל אזרחות-כבוד על עיריית הרצליה, מאלי לנראו. לפני כמה חודשים הבטיחה עיריית קריית-שמונה, של פרוספר עזון, להעניק לו מעמד כזה, והדבר הרגיו מאוד את שימעון פרס, אשר הצליח לחלץ קבלת-פנים דומה במקום.

אלופי ששת-הימים

במוקד

חברי המטכ"ל של מילחמת ששת-הימים יוזמו בשבוע הבא לתוכנית „מז-קד“ בטלוויזיה, לדון על המלחמה ותוצאותיה. לצד הרמטכ"ל דאז, יצחק רבין, יישבו אלופי-העבר מכל ציבועי הקשת הפוליטית, ממתי סלד ועד אריק שרון. אין זו הפעם הראשונה, ב-20 השנים האחרונות, שהחבורה נפגשת. לפני ש-לרש שנים, ביזם השנה ה-17 למלחמה וערכ הבחירות, הם הופגשו לתצלום-יחד זור, ביזמת אחד הצהרונים.

זה השער לעזה

פירצה בגדר הגבול בין מדינת-ישראל לרצועת-עזה משמשת כאחד השערים הראשיים להברחת מכוניות גנובות לרצועה — בכך מסבירים חוקרים פרטיים בדרום את המשך גל גניבת המכוניות. מקום הפירצה, למישטרה, אולם זו מעדיפה להגביר את הפיקוח במחסומים בכבישים.

שלום עכשיו בכיכר

תנועת שלום עכשיו שוקלת לערוך, ב-5 ביוני, הפגנה גדולה בכיכר מלכ-ישראל בתל-אביב. לציון 20 שנה לכיבוש.

מרעומים כחול-לבן

בג'יינס

כתבי-העת המיקצועי ג'יינס דיפנס ויקלי הקריש לפני שבוע עמוד שלם, תחת הכותרת „פיתוחים חדשים“, למרעומי-פגנים של החברה הישראלית רשף.

יצוא מסוג חדש:

מנהלים

בחודשיים האחרונים מסתמנת עליה של 15% בביקוש האמריקאי לבכירים ולמנהלים מישראל. הביקוש הוא מצד

חברות אמריקאיות הסוחרות עם ישראל, או חברות-בנות של חברות ישראליות. לעומת זאת, בשוקים האחרים — אירופה, דרום-אפריקה ואפריקה השחורה — אין כמעט ביקוש כזה, אומרת חיה קוגניק, מנהלת סוכנות לאספקת כוח-אדם.

מעיריה לעיריה

סוחר-הנדל"ן האמריקאי, ג'רי אורן, החשוד כי ניסה להונות את עיריית לוס-אנג'לס ב-4 מיליון דולר (העולם הזה 29.4), הוא האיש שתרם לקרן לפיתוח של עיריית תל-אביב יותר מ-100 אלף דולר, לצורך חידוש גינת-שינקין. אורן הוא יליד מרכז תל-אביב, וחגיגה נקראת מהשנה על שם אביו, מרדכי פינגרמן. הורים בשכונה מתלוננים כי מיוזקת-הבטון האימתנית, שהוקמה בגינת, מסכנת את ילדיהם, הנודדים לטפס עליה ונופלים ממנה.

„רצח בירושלים“

כץ

פוסטרים גדולים, במסגרת שחורה כשל מודעת-אבל, ובהם המילים „רצח בר יושלים“ כן? עוררו התרגשות גדולה וניחושים ברחוב החרדי: האם זו יריה ראשונה במלחמת-ירבנים חדשה? במה רה התברר כי אין זה אלא חלק ממסע פירסום אגרסיבי לספר חדש, על רצח יעקב והדאן, לפני 63 שנים, ספר שהרציא המזל החרדי דויד זילברשלג.

מירוצים אירופיים

באשקלון

מסלול-מירוצי-המכוניות באשקלון יוכשר למירוצי גראנד-פרי האירופיים. יתרונה של אשקלון, על-פני מסלולי מירוצ באירופה: ניתן לקיים בה מירוצים במשך תשיעה חודשים בשנה, לעומת חמישה חודשים באירופה. העירייה תשקיע במיתקנים החדשים חצי מיליון דולר, ואלי דיין, ראש-העירייה, מחפש עתה משקיעים פרטיים, שיוסיפו עוד מיליון וחצי. ההשקעה תכשיר את המקום גם למירוצי-סוסים בינלאומיים.

גזענות נגד רפואה

חלוצ השתלות הכבד בעולם, הד"ר תומס סטרצל, גילה שב-1980 השתלה בישראל כליה של חייל שגורג לילדה ערכית. בעקבות מיקרה זה, לרבני, הופעלו לחצים חזקים לשינוי הווק הישראלי, שעד לאותה שנה היה מתנאדים בעולם.

צוחקים על המתנחלים

מהלכת ההסברה של גוש אמונים שלחה למערכות העיתונים צילום של דף מתוך חוברת הכנה לאוניברסיטה שהוציא לאור בית-ספר אנקורי בתל-אביב. בדף מופיעה שאלה, שהעלתה את זעמם של אנשי הגוש, וזו לשונה: בהתנחלות „מעלה מופרעים“ בהר עיבל גרים שבעה מתנחלים — שלוש בחורות, שלושה בחורים, ויצור אחד שמינו אינו מוגדר ושמו/ה „שירלי“. שמות המתנחלים הם אברהם יצחק ויעקב, המתנחלות הן רבקה, לאה ורות הגיורת. יום אחד נולד בהתנחלות תינוק, כיוון שאין אף זוג נשוי בהתנחלות נרעשו ראשי י"ש, והגיעו למקום במטרה לחקור מי אחראי להפקרות. כל שהעלו בחכתם הן העובדות הבאות: שירלי יכולה גם להרות וגם להפירות, יעקב לא מתעסק עם גרות, רות הגיורת שונאת הומוסקסואלים, יעקב מאהב ביצחק שמתעלם ממנו בקביעות, רבקה לא אוהבת אף אחד עם שם תנכ"י. מי מהזוגות הבאים עלול היה לחטוא (1) רות ויעקב; (2) רבקה ויצחק; (3) שירלי ורבקה; (4) יעקב ויצחק.

רק"ח לא

הזמינה מישטרה

בתהלוכת ה-10 במאי של חו"ש בתל-אביב לא הוזמנה המישטרה לסלק את קבוצת הצועדים האנארכיסטית. הקבוצה סולקה על-ידי סרגי-הד"ש עצמם. רק אחר-כך העלו אותם השוטרים לגידידת. דב חנין, שהיה האחראי על הסדרנים, מוסר כי מדיניותו היתה לא להזקק לשרותי המישטרה, ולכן לא הגיש נגד הקבוצה תלונה, ומשום כך גם לא נפתח תיק-אירוע. ההתנגדות לאנארכיסטים לא היתה דווקא בגלל הדגלים השחורים שהניפו, אלא הסיסמה שניסו לשאת: „יפורקו כל המדינות!“

בקרב סיכסוכי עבודה

הרחיות בפתחת המשאומתו על הסכמי-עבודה-שכר חדשים עומדות לגרום בקרב להחרפת הסיכסוכים במשק. כל עוד תימשך אוויר-תעריב-הבחירות, לא תעז ההסתדרות להגן על עמדות הממשלה והמעסיקים.

דולצין יתמוך בנתניהו

אנשי חרות לחצים על אריה דולצין שיתמוך פומבית במדיניותו של בנימין (ביבי) נתניהו ביושרו. דולצין נוטה להיענות להפצרות. השבוע ייפגשו השניים בני-יוזק, על כימת-הכבוד של מיצעה-הצדעה לישראל, כשדרה החמישית. לצידם יישב גורג'י שולץ, וייתכן שיצטרף גם שימעון פרס.

לחד מוריד פרוכיל

אנטואן לחד, מפקד צר"ל, החליט להוריד פרופיל, וכומן האחרון הוא שומר על שתיקה תיקשורתית. נראה שהדבר קשור באי-הודאות המדינית ובעתידה המעורפל של הממשלה.

עצמאות בלי מיפלגות

יחיאל לקט מציע לסיעת העבודה כנסת להגיש הצעת חוק, שתאסור עצרות-עם מיפלגות כיום-העצמות. זוהי תגובה לעצרת שערך הליכוד, ביום-העצמאות, באריאל.

במפ"ם צופים אלימות

בקיבוץ השומר הצעיר של מפ"ם גוברים הקולות הדורשים להקים פלוגות-הגנה מאומנות, כדי להגן על אירועי המיפלגה. ההערכה היא, שאם המשבר הנוכחי יבשיל לבחירות, תהיה זו מערכת-בחירות אלימה במיוחד.

הפוליטיקאי

והפילגש

דמויותיהם של פוליטיקאי ישראלי ופיר-לגשו יעמדו במרכז הצגה שמתכנן להעלות, התיאטרון הקאמרי. את תפקיד הפוליטיקאי יגלם, כנראה, ערד תאומי. התיאטרון הזמין את המחזה אצל העיר תנאי מתי גולן.

יום קריספיאן הקדוש

האיש היה מצרי בגיל, לבוש אורחית. הוא הציג את עצמו: מפקד מחלקת מרגמות בעיראק-אל-מנשיה, מרחק כמה קילומטר רים מירחא מעיבדים. במקום ההוא נפצתי כעבור חמישה חודשים נוספים של קרבות.

לחצנו יריים. השוינו זיכרונות. איפה הוא היה. איפה הייתי אני. חשנו באחווה גדולה של לוחמים. חשנו שאנחנו השלושה, יותר מכל אדם אחר בין מאה הנוכחים, מכינים מה גדול המיפגש הזה.

מתוך התלהבות הרגע הצעתי להקים עמותה משותפת של לוחמים משני הצדדים, ולקיים כינוס משותף בשדות-הקרב של תש"ח.

באותו הרגע זה נראה אפשרי וקרוב. מאז החמיץ השלום, והדבר נראה כיום רחוק מאוד.

אבל מעמד כזה בוא יבוא. אולי ביום-השנה ה-45 של קרב עיבדים, אולי ביום השנה ה-50. כולנו נעמוד שם, אלה מאיתנו שהיו אז בחיים, ישראלים ומצרים, ילחצו ידיים, יזכרו את הימים ההם, ויגידו איש-לרעהו: "כאן אני הייתי..." וכאן אני... ואללה, הייתם לוחמים טובים... גם אתם לחמתם לא רע..." קוראים לזה שלום.

חזרה לבית-עפא

אחרי עיבדים נסענו לבית-עפא, מן העבר השני של נגבה. גם בבית-עפא הקימו באחרונה גלעד, ובאנו להסיר את הלוח. כבר סיפרתי לפני שבועיים על הקרב של בית-עפא. יצאנו משם בנס — אלה מאיתנו שיצאו.

הייתי אז בלב הכפר, בחשכת-לילה. מעולם לא ראיתי אותו מקרוב לאור היום. לעולם גם לא אראה. כי בית-עפא, כמו עיבדים, כמו עשרות כפרים אחרים, אינה קיימת עוד. הבתים נעלמו. הכפר נמחק מעל פני הארמה. נותרו רק עצים — ורק מי שמבין בגלים יודע שהם ניטעו בידי התושבים הקודמים.

לפני שנה, כשהייתי בעמאן, ראיתי בחנות פלסטינית מפות ערביות של הארץ, כפי שהיתה בסוף ימיה-מנדאט. המר"ל אמר לי שזהו להיט בשוק; הפליטים, בנייהם ונכדיהם קונים את המפות כדי לדעת היכן היה הכפר של הוריהם, היכן שורשיהם. כולם — בנים, נכדים, נינים — מזוהים על פי שמות הכפרים האלה. קניתי מפה. לפני צאתי לטיקסי יום-הזיכרון צילמתי קטע של המפה הזאת, כדי להיזכר בשמות הכפרים ובמיקומם. מצאתי שם את עיבדים, ואת בית-עפא, ואת פאלוג'ה, ואת עיראק-אל-מנשיה.

כשהתקרבת למקום שבו היתה פעם בית-עפא, מצאתי חץ של קרטון, שהמארגנים ראו לתלותו על אחד העצים. על החץ היה רשום "בית-עפא". הכפר שאיננו.

חשכתי על כך בשעת הטקס. איני יודע אם גם חבריי חשבו על כך. איש לא הזכיר במילים כי כאן עמדו פעם כפרים, אשר תושביהם חיים עתה במחנות-פליטים ברצועת-עזה ובירדן ומי יודע היכן עוד.

על אדמות בית-עפא קיים עתה ישוב פורח בשם יד-נתן. ראיתי את ילדיו הנחמדים, ששרו לנו שירים והסירו את הלוח מעל לגלעד לזכר קרבות בית-עפא.

איננו יכולים לסובב את הגלגל אחורה. מה שנעשה אין להשיב. אבל תושבי בית-עפא, המפורסם בעולם, אינם שוכחים. וגם אנחנו איננו יכולים לשכוח. אנחנו יכולים רק להרחיק את הזיכרון הזה. הוא קיים אישם בתת-הכרתנו.

במקום או במאוחר נצטרך להתמודד עם ההיסטוריה שלנו, על אורותיה וצלליה.

סמל השועלים

כולם קינאו בי בטקס של עיבדים. בגלל דבר קטן מאוד: ענדתי על חולצתי את סמל שועלי שימשון.

היו שם הרבה שועלים. רובקה ופריי ויצחק ואחיה. אבל לאיש מלבדי לא היה הסמל.

שמרתי עליו במשך השנים כעל בבת עיני. אני עונד אותו רק פעם בשנה, ביום-הזיכרון.

זה לא היה מעולם סמל רישמי של צה"ל. יצרנו אותו בדרך הישראלית המקובלת — באופן פרטי-זני, באילתור.

את התואר "שועלי שימשון" קיבלנו רישמת. שימעון אבירן העניק לפלוגה שלנו (פלוגה ב', גרוד 54, פלוגת-קומנדו ממונעת של ג'יפים וחל"מים) את התואר הזה בדף הקרבי של החטיבה, כעיסור פלוגתי אחרי הקרב על גיבעה 105, מול עיבדים.

את הסמל המצאנו בעצמנו. מישוה נסע לתל-אביב, גייס מומחה שצייר את הסמל (שועל בעל זנב בוער), מצא יצרן שייצר אותו והנפיק אותו לנו.

מניין הכסף? ומניין הכסף למישקפיה-האבק שהיינו זקוקים להם על הג'יפים? המטכ"ל לא אישר מעולם את עצם הפיתוח לפלור-גת-קומנדו. לא הנפיק לנו ג'יפים, ובוודאי שלא מישקפיה-רכיבה. את הג'יפים הגריל אבירן בחטיבה. את המישקפיים והסמלים הגרלו בעצמנו.

זה היה כך:

באחד הימים דהרנו בג'יפים מחולדה מירוחה. גילינו עדר של פרות. הרועים ברחו כאשר ראו אותנו מתקרבים. מן הסתם הם תתרו בוואדיות. העלינו כמה פרות על משאית שהבאנו איתנו למטרה זו.

זה לא היה פשוט כלל וכלל. הסתבר כי הפרות הן חיות חלקלקות, והן היו מבוהלות מאוד. הן קפצו מן הקרש שבו ניסו להעלותן.

בסוף תפסנו אחדות. מישוה מכר אותן בשוק השחור, ומכאן הסמלים, המישקפיים ועוד כמה פריטי-ציוד חשובים. מכוער? בהחלט. אבל גם זה היה חלק מהסיפור.

ויואמר: מחר יהיה יום קריספיאן הקדוש. או יפשייל את שרוליו ויצג את צלקותיו, ויואמר: פצעים אלה באו לי ביום קריספיאן. הזקנים שוכחים. הכל יישכח. אך איש מאיתנו לא ישכח את אשר עשה ביום הזה. שומתינו יזכרו כאשר יזרום היין, וכל איש טוב יספר את הסיפור לילדיו.

אורי אבנרי

יום קריספיאן

"כך ייזכר היום הזה עד סוף כל הדורות,

ונזכר אנחנו —

"אנו המעטים, אנו המעטים המאושרים, אנו חבורת האחים.

"אכן, מי שישפוך היום את דמו איתנו,

"אחי יהיה. גם אם שפל הוא —

"היום הוא יזכור את מצבו!

"וג'נטלמנים באנגליה, השוככים עתה במיטותיהם,

"יקללו את עצמם על כי לא היו כאן,

"והם ירכיזו את ראשם כאשר יזכר איש

"אשר לחם איתנו כאן, ביום קריספיאן הקדוש!"

הם לא היו

האויב לא בא לטקס. כאשר הסרנו את הלוח מעל הגלעד בראש גיבעת עיבדים, לא נכח שם מפקד הכוח המצרי שלחם בנו. חבל.

כאשר ליוויתי את מנחם בגין בביקורו הממלכתי בקאהיר, הוזמנתי לסעודה הממלכתית הגדולה שערך אנוור אל-סאדאת

לאורחים מישאל ולמכובדים המצריים, לרגלי ארמון סוסם. גם שימעון אבירן הוזמן לארוחה. בגין הביא אותנו עימו, מחווה

אופיינית של איש בעל תחושה דרמאטית. ישבנו מסביב לשולחנות עגולים. אבירן ישב ליד שולחן

מרוחק משולחני.

באמצע הארוחה הוא ניגש אליי ואמר: "אורי, בוא רגע לשולחן שלי. יש שם איש שכדאי לך להכיר אותו."

מה שנשאר מכפר-עפא

גיבעה ככל הגבעות. קווי מתח גבוה, כריכת-מים. מי שחולף בכביש, כלל אינו מבחין בה. כשעומדים עליה, רואים שהיא שולטת בסביבה כולה, למרחקים. היא טובלת בירק, ומסכיבה שדות ירוקים וצהובים. במרחק מה, קיבוצים ומושבים. סתם גיבעה.

מסביבי אנשים, נשים וילדים. אנשים ככל האנשים. הגברים בני 60, פלוס-מינוס. ישראלים טיפוסיים. הרבה קרחות. הרבה כרסים. כמה כיפות. אז מה מיוחד בהם? אילו הזדמן לכאן זה, לא היה מבחין בשום דבר מיוחד. סתם גיבעה. סתם אנשים. סתם מלי צות ציוניות כפי דוכרים קשי שים.

אבירן

אבל זוהי עיבדים. ובעיני מי שנמצא כאן, הגיבעה אינה סתם גיבעה, והאנשים אינם סתם אנשים.

אינני צריך אף לעצום את העיניים, כדי לראות תמונה אחרת, המתלבשת על התמונה השלושה שלפניי.

...פלא-שבאק. 39 שנים אחורה. הגיבעה אפופה עשן. פגזים מתפוצצים כל כמה שניות. תעלות-קשר. אנשים מתרוצצים. רובם פצועים. פה רשם מוטל מת.

...בתעלות, כמה אנשים יורים. בשארית כוחותיהם. פצועים, מותשים, הרוסים. שלושה מיקלעים יורים. אחד מפסיק. עוד אחד. מיקלע אחרון יורה. בורדים יורים כרובים. רעם של פגזים. ארמה רוערת. שמש-יולי לוהטת. צמא.

...לפנינו, למטה, בשרה, מתקרמים לעברנו כמה טנקים מצריים. מאחוריהם, שורות-שורות של רגלים, הרצים קדימה כמו בסרט. על הגיבעה, מי שעוד יכול לירות, יורה. גם אני יורה במיקלע שעל הג'יפ שבו הגעתי ישר אל תוך התופת הזאת. בסך הכל באתי להביא תחמושת אחרי שהתקבלה הורעה נואשת: התחמושת אזולת, צפירה התקפה חדשה. באנו בדרייה מטורפת.

בין הפגזים. באנו ונתקענו. איך עוזבים מקום כזה?

...יורים. השורה המתקרמת לקראתנו מהססת. נעצרת במרחק של מאה מטרים, נסוגה. קריאת-גיל מטורפת נמלטת מגרוננו.

אבל אנחנו יודעים שזוהי הפוגה קצרה. בעוד חצי שעה, שעה, תסתדר התקפה חדשה.

...ספיטפייר מצרי צולל לקראתנו. המיקלעים שלו יורים וחורשים את הארמה סביבנו. אני מתרומם, רץ לג'יפ, מכונן את המיקלע, יורה. אני יודע שהרגע המכריע הוא בסוף הצלילה.

כשהמטוס צריך להתיישר ולנסוק שוב. ברגע זה יהיה קרוב, חסרי-שם, פגיע. אני יורה בו, לי נדמה שזוהי יורה בי, רק כי מסביב מכם הכרובים שלו באדמה. כמה שניות לפני הרגע המכריע אני נכנע. קופץ ומסתתר בתעלה. לא עמדתי במבחן.

...צעקות. מרחוק אנחנו רואים שוב את הטנקים מתקרבים. התותחים המצריים מגבירים את ההפגזה. עשן, ריח חריף באוויר. פצועים צועקים "חובש!"

לא. אין זו גיבעה רגילה, עיבדים. כאן, במקום הזה, חלה התפנית המכרעת של המלחמה כולה.

פריצת החזית שלנו בעיבדים היתה ממוטטת את החזית כולה, חושפת את תל-אביב. אך אחרי שנשברה ההתקפה המצרית כאן, אחרי כמה ימי-גינהום, עברה היוזמה לידינו, לצמיתות.

האנשים האלה — לא סתם אנשים. מי שהגיע לעיבדים, ביולי 1948, כבר לחם חצי שנה. מי שנשבר, מי שלא הצליח להתגבר על הפחד, מי שלא קורץ מן החומר הנכון, התנפנף מזמן לעורף.

הביתה. מי שנשארו היו האנשים שעברו את המבחן. אחד-אחד. הם ידעו שהם שייכים לחבורה מיוחדת. הם ידעו שהם יכולים לסמוך זה על זה. חבר לא יאשר חבר בשטח. יוציאו פצוע תחת אש, בכל מחיר. והמלחמה היא על הכל, על החיים, על הקיום, על המישפחות, על נגבה, על גדרה, על תל-אביב.

כיום הם נראים כאנשים רגילים מאוד. החיים הפירוט ביניהם יש שהצליחו יותר מבחינה כלכלית, והם כיום מנהלים וראשי חברות. יש שנשארו פועלים, בעלי-מלאכה. הם שייכים עכשיו למעמדות שונים, לעדות שונות, למיגורים שונים של החברה הישראלית. אבל כשהם עומדים כאן ומקשיבים לזכריו של שימעון אבירן — "גיבעת" ככברו ובעצמו, קשיש, שפם לבן, נשען על מקל ומדבר בקול מהסס — הם יודעים שהם היו פעם אנשים עומדים מאד-מאד. ושהם קשורים זה בזה בקשר סמו שלא ינותק כל עוד הם חיים, גם אם לא ייפגשו לעולם.

גם הנשים דומות לכל הנשים. ישראליות בנות 60 פלוס-מינוס. החיים עשו בהן את שלהם. רובן סבתות. אבל הגברים יודעים היטב להבחין בין הנשים בחיים ביום הזה ויגיע לשיבה טובה, שהיו שם או בעצמם, בנות גיבעת, שלחמו על זכותן להישאר איתנו כאשר באה הפקודה. בחורות — לעורף. אהבנו אותן.

שמעתי כחצי-אוזן את ריבירי המפקדים. מחשבותי נדרה בזיכרוני עלו פסוקים של שייקספיר, נאומי של הנרי הרבי בבוקר של קרב אוינקור, ששינה את פני ההיסטוריה. זכרתי קטעים בשובי הביתה, חיפשתי את הספר וקראתי בתירגום גם מאוד:

"מי שאין לו האומץ להילחם — יעזובנא עתה!

"איננו חפצים למות בחברתו של איש כזה,

"החושש למות כאן בחברתנו."

"היום הזה הוא חגו של קריספיאן הקדוש.

"מי שיישאר בחיים ביום הזה, ויחזור בשלום הביתה,

"יעמוד על בהונות-רגליו כאשר יזכרו את היום הזה.

"מי שיישאר בחיים ביום הזה ויגיע לשיבה טובה,

"בכל שנה, כערב היום הזה יזמין את שכניו לארוחה.

סילבסטר ("רמבו") סטאלונה ניפנף לצביקה פיק לשלום – ואיך התחיל אבי קושניר

היה כתוב עליהם עדיין הקנס המכסימלי בשקלים ישנים. ה' שופט החליט לכן להטיל על כל הנאשמים קנס של שקל חדש אחד. הפרקליטות החליטה לערר

אני אחראי לפיצוץ שנשמע זה עתה, וקולות הגפץ הללו לא באו מטעמי כדי להפחיד את בית-המשפט. השופטים חייבו, והמישפט נמשך ברוח טובה.

■ לאחר אחת ההיתקלויות היומיות בין עוררדין מאיר זיר, המייצג את ג'יתית יזרא"ל, ובין השופטת חנה אבי נור, נשיאת בית-המשפט המ

נעם סרנסקי, העולם הזה

אפרים סנה ראש המינהל האזרחי בגדה המערבית, משך אליו השבוע אש מצד גוש-אמונים. ארוכות עם יאיר שטרן. הסיבה: שניהם בניו לאישים מפורסמים. אביו של אפרים, משה סנה, מי שהיה ראש המפקדה הארצית של ההגנה לפני שהפך לקומניסט. ניהל את המשא-ומתן להקמת "תנועת-המרי העברי" עם יורשי אביו של יאיר, אברהם ("יאיר") שטרן, מקים לח"י. באמצע: אשתו של שטרן, דסי.

לידב גרי השחקנית פגשה בתצוגת-אופנה את ידידתה, בימאית-התיאטרון חגית רכבי, שלבשה חולצה שהבליטה את הריונה. בחודש השביעי, גרי, אשתו של בימאית-הסרטים אבי כהן, אשר ילדה לפני חודשים אחדים את בנה הבכור, עסוקה בחזרות להצגתו החדשה של ניסים אלוני. האם יש מקקים בישראל. רכבי, שזהו הריונה הראשון, נשואה לבעל חברת-תיירות.

ביר ואותת לו "אני חוזר", הלך, ובאמת חזר. כוכב גדול, וגם מנומס מאוד.

■ סטלונה איכזב ישראלית אחת, נאה, עשירה ונשואה. היא היתה שם, באילת, ניסתה לעשות עיניים לשחקן ואפילו להי' צמד אליו. זה לא הלך. בתיקווה נואשת היא נצמדה לאחד מ' שומרי-הראש שלו, אמרה "אני רוצה שתפגיש אותי איתו בחדר שלו במלון". כדי להיפטר ממנה אמר השומר "טוב, תעלי לחדר, קודם אני אבוא, ואחר-כך הוא...". זה עבר, והיא ויתרה.

■ הומר ניסים גרמזה קר כל על עצמו להגיש תוכנית שבועית בדיו, ברשת א', ששמה מעורבים-תיכוני – מוסיקה שהוא אוהב, אירוח חברים, כל מה שיעלה בראשו. בתוכנית זו ראשונה בשבוע שעבר הוא ניצל את קשריו הטובים עם שימרון סרס. גרמה, פעיל ותיק במפלגת-גדה-העבודה, שוחח עם פרס ב' טלפון, ושירר את השיחה בשי' דור חי.

■ הסיפור האמיתי על תחרות הקשר בין האמרגן יהודה טלית לבין הצמד נתן דטנר ואבי קושניר עוד לא סופר בשום מקום. הכל, כך מתברר, בזכות אשתו התוססת של טלית, בת-ה' השניים הלכו לראות את השלאגר הבימתי כולם היו בני חוף מנעמי, ושניהם הת' להבו מכישורו של אבי קושניר, כעיקר בתי'. שים לב לבחור הזה, אמרה ליהודה, "הרגשנו אותו במשך כל ההצגה", סיפר טלית ימים אחדים לפני הנסיעה

לפי הקצב. אבל אחרי השיר הראשון הוא קרא למירית, ואמר לה שהוא מצטער, אבל הוא צריך להתקשר עם אשתו הנמצאת בפריס. הוא קם, ניפנף לצביקה

האם היא מכוערת?

• האתלטית המולנית אירנה שווינסקה, שהיתה אלופה אולימפית ושיאנית-עור

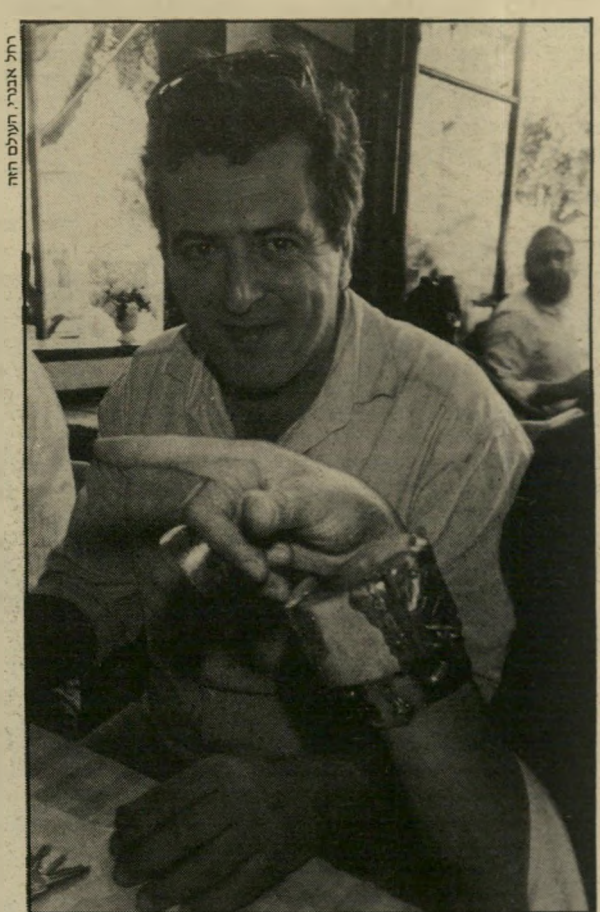
אירנה שווינסקה, רומאן קצוצר

לס. שוה עתה בארץ. השי' בוע סיפרה שבאמצע שנות ה-70 פגשה באלכס גילעד, מנהל מחלקת-הספורט בטל-וויזיה הישראלית, שסיקר את אליפות-העולם באתל' טיקה. לדבריה, התפתח בין השניים רומאן קצוצר. טוע' נת אירנה: אחר-כך אמר גיל-עדי לכולם שהיא מכוערת.

■ ציון אמיר, עוררדין פלילי, שעבר במשך שש השנים האחרונות עם עוררדין צבי לירסקי, עובר לעבודת-סולו ב' חודש הבא, במשרד משלו. הסי' בה, לפי אמיר: "שני כוכבים לא יכולים להיות ביחד. היה לנו צ' פוף מדי ביחד". אמיר (31) הוא רווק, שנראה בעבר בחברתן הצמודה של יפות-זוהרות, וכינר הן יהודית ארדיטי, סמדר קלצנינסקי, ונורית בלאו, כולן רוגמניות. כשנים האחרות, הוא אומר, הוא שניה כיוון, משקיע את רוב מירצו בעבודה וכבר אינו חושף את חייו הפר' טיים.

■ הזמרת אילנית ובן-זוגה אלי טמיר יצאו השבוע לעש' רה ימינופס בקוסטה-דל-סול בספרד. התוכנית, לפי אילנית: "שכרנו בית קטן ליד הים, נאכל דגים וסלטים, נסתכל בנוף המי' שגע ונקרא הרבה ספרים, שאר תם ניקח איתנו. מה שלא ניקח זה סיגריות וגפרורים, כי שנינו רוצים להפסיק לעשן. אולי הפ' עם נצליח, כי הסיגריות הספרי' דיות הן נוראות. הילדים נשא' רים בבית, ואמי תטפל בהם."

■ צביקה פיק ואשתו מירית התרגשו כאשר נודע להם שסילבסטר סטאלונה נכנס, בחברת שבעה שומרי-ראשו, ל' מועדון האילתי שבו הופיע הו' מר. צביקה אמר לקהלי: "תרשו לי להציג את אורח-הכבוד", וה' כוכב, שבא לארץ לחפש אתרי' הסרטה, קם לקול מחיאות-הכ' פיים. פיק התחיל לשיר, ורמבו נראה נהנה, ואפילו מחא-כפיים

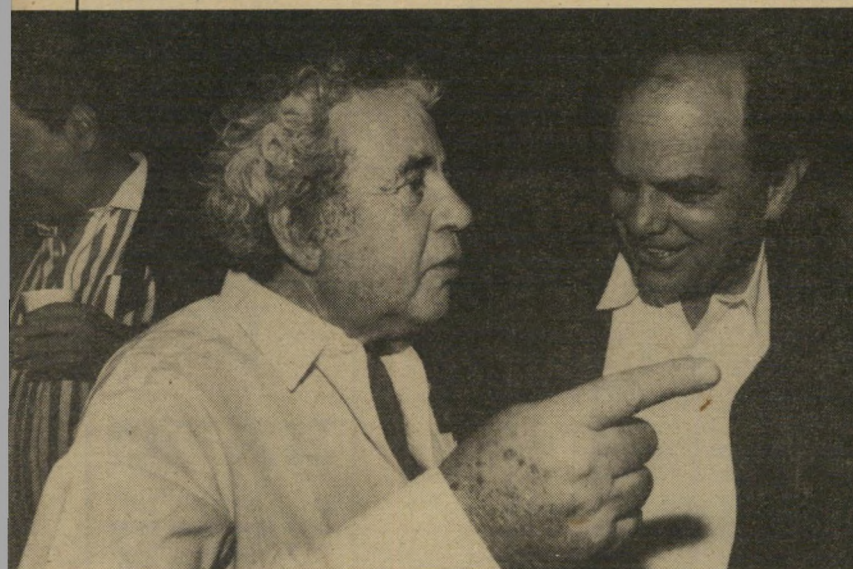

אמנון דנקור השוהה בווינגטון ככתב העיתון דבר, בא לביקור-מולדת קצר והתייצב מייד בקפה כסית. בתמונה הוא נראה מאחורי התכשיטים המקוריים שעל זרועה של הפסלת אילנה גור. שגם היא באה לשהות בארץ.

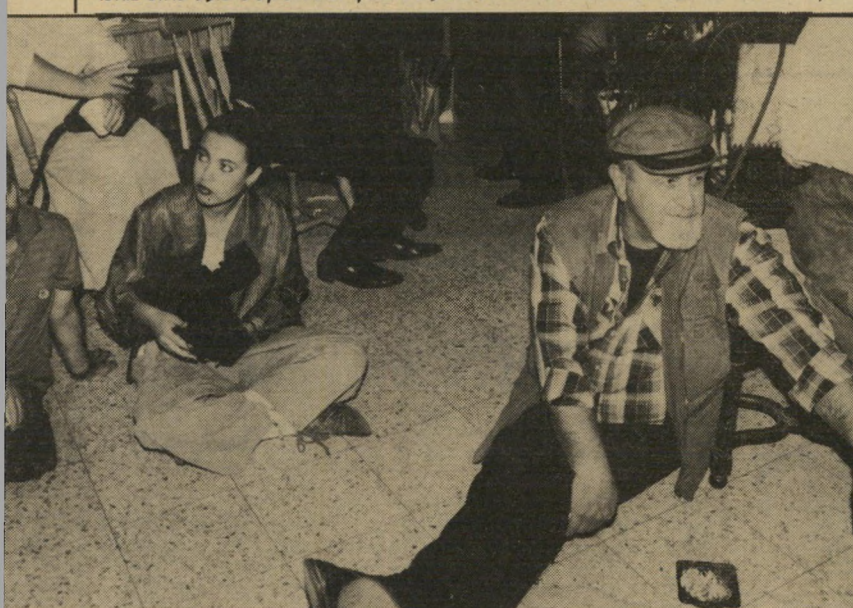
לו. הלוואי שתכתוב כמו שאתה מבשל! בחגיגה של זלילה ושירה, הלהיבה הזמרת חנה רוט את המוזמנים הרבים בשירי-מהפכה (משמאל: רוט עם יבי). אפילו אמוס עצמו ניגן בגיטרה. המנגינות האהובות: "האיטרנציונל", "חיילים אלמונים", "אחד מי יודע".

עמוס קינן חגג את יום-הולדתו ה-60 בביתו בתל-אביב, בארוחת-ערב גדולה שבישל בעצמו. קינן, שקיבל את אורחיו בזרועות פתוחות, דחק בהם לאכול מן הסלטים, המרקים והצלי הענקי שהכין. וגרם לכך שאחד הליצנים במקום יאחל

הפרופסור דני גור. מאחורי קינן בתמונה: הפסיכיאטר ריצ'ארד קורנהויזר. מכיוון שרוב הנוכחים היו אנשי-שמאל מפורסמים, הציע יעקב אגמון להחתים את כולם על עצומה בלאנקו, והוסכם בהלצה שהמשורר יבי יכניס בשעת-הצורך את הטקסט מעל לחתימות.

שלומציין קינן בתו היפהפיה של עמוס ואשתו, המרצה-לסיפרות נורית גרץ, היתה כוכבת הערב. שלומציין בת ה-17, שעל שמה קרא אריאל שרון בשעתו למיפלגתו, הנציחה את הערב בווידיאו. משמאל: קינן עם מנתח-הלב

מאזניים, חיים פסח). ידיד, שמלאו לו השבוע 59 שנים, היה חולה בצהבת, והתלוצץ שבא רק כדי להדביק את כל ידידיו. למסיבה באו גם מוטי קירשנבום, נמרוד אשל, דוב יודקובסקי, שייקה בר-מור ומידיעות אחרונות, ורבים אחרים. צילומים: רחל אבנרי

אריה זקס נושא דיבריי-ברכה, בשעה שסטף ורטהיימר וגילה אלמגור מסתכלים בו. מימין: בני נחשון. ורטהיימר מינה באחרונה את קינן כמנכ"ל המוסיאון שלו בתנן. משמאל: ידיד מנוסי רובץ על הארץ (לידו: שלומציין קינן ועורך

כר שלו, והוא שמח להסביר שזה בן-זקונים, תוספת לבת ולבן בוגרים. בנאי: אני מרגיש עכ" שיו יותר אבא מאשר אבא צעיר. כל חיור, כל קריאה של התינוק מרגשים אותי, אולי מפני שאני בגיל של סבא.

■ **השחקן עיסאן עבאס** — עבדו הרון-ז'ואן מסידרת הטלוויזיה המיסעדה הגדולה — פתח בשבוע שעבר מיסעדה פאב בשם המקום של עבדו. השותף שלו הוא דודו לווינתן, איש-מוערונים ותיק, שהשקיע את הכסף, כעור שעבאס נתן את שמו, ומנו וכוחותיו, כי כסף אין לו. או המלצר מהטלוויזיה הוא עכשיו מלצר גם במציאות, מגיש אוכל מיורחי ביום ומשקאות חד-טיפים כלילה. אנשים רי מופי תעים כאשר הם מזהים אותו, ומי שוטף את הכלים במיטבת, אולי ערבי צעיר מהשטחים הכבושים? עבאס: מה פיתאום? את הכלים אני שוטף, יחד עם אח שלי ועם דודו. זה מקום חרש, ואין ממה לשלם. אני מאמין שלא צריך לעשות פחות של בעלי-בית, צריך לעבוד.

■ **נעמי רון**

(כאלף צופים), בשעה 11 לפני הצהריים, שיהיה נוח לכל המישר פחה. הסיפור התחיל כאשר בתה בת הארבע של האמרגנית נא" ורה בורדינגר, העוברת כבר שנים רבות באמריקה, אמרה, אחרי ששמעה קלטות ותקליטי טים של ציפי: אמא, אני רוצה לראות את ציפי שביט" או נאוה חשבה שבעצם כמו שבתה רוצה, יש לשער שירצו רבים אחרים. התוכנית תיכלול קטעים של דני קיי, מחרוזות שירי ארץ-ישראל וחומר נוסף. על הליווי המוסיקלי — ישי הולנדר, לבריסל, קלטנו אותו, אבל שום דבר לא היה קורה אלמלא בתיה, שהלהיבה אותי לגביו. כשיצאנו החוצה, בסוף ההצגה, הוא עמר שם בחוץ, ליד האופניים שלו, ואמר לי — נו, אתה לא עושה איתי משהו? לא תחתים אותי? בהחלטה של רגע אמרתי — בוא מחר למישר. וככה התחיל הקשר.

■ **כפצם הראשונה מופיעה ציסי שביט** בארצות-הברית. היא תעשה את זה בחורש הבא. הצגה אחת בניו-יורק, אחת בי לוס-אנג'לס, באולמות גרולים

**תן
טרמפ
לחייל**

**סקס ועסקים
בלי האזנח'סחר**

אנו מספקים:
★ מכשירים למניעת
★ ציתותים בטלפון
★ שרות לגילוי מיקרופונים
★ מושתלים
★ מגלי מתכות
★ מזכירות אוטומטיות

רדיו רוקטור בע"מ
שלום עליכם 18, ת"א, טל' 286444

**תן
טרמפ
לחייל**

39

**מבצע
ליום העצמאות
במלונות דיפלומט
בתל-אביב וביחשלים**

39

ש"ח + מע"מ
לינה וארוחת בוקר
ליחיד בחדר זוגי
מינימום שלושה לילות

הזמנות ישירות בבתי המלון
דיפלומט ת"א: 03-294422
דיפלומט ירושלים: 02-777777

ההצעה בתוקף עד 1.6.87

**ברכותינו
ליובלו של
העולם הזה**

הדפוס החדש בע"מ

תל-אביב, בית "על המשמר", המשרדים והדפוס:

רחוב חומה ומגדל 2 ת.ד. 736 טל. 378833

בית הדפוס המשוכלל בישראל: סידור בסדר צילום

הדפסה - באופסט רוטציוני ושטוח

★ עתונים יומיים ★ שבועונים

★ כתבי-עת ★ ספרים

★ עבודות כריכה שונות

★ שירות יעיל ★ אחריות מלאה בביצוע

כאשר שירתה ביחידה של זיגל, היתה פנינה בניוסף (מימין) אימת עברייני הצווארון הלבן. כיום, כעורכת־דין פרטית, אולי תיעץ להם

פתחו את הדלת, ראיתי בסלון עץ־אשוח גדול. זה נורא השפיע עליי, כי זו היתה הפעם הראשונה שראיתי אשוח בחיים ולא בסרט. כאשר האשה התעוררה וירדה לסלון, היא התחילה לקלל אותנו בצרפתית. אם היתה מקללת אותנו כשנכנסנו, רים עוד הייתי מבינה, אבל היא קיללה אותנו כיהודים, וזה חרה לי מאוד. אז פתחתי מגירות ולא סגרתי אותן. בדרך כלל הייתי משתדלת להחזיר את הרברים למקום אחרי החיפוש. לי עיתים זה מאוד מביך, כי אתה פותח מגירה ומגלה שם דברים שגורמים לך

לנו שהם יביאו אישור מראש־הממשל לה, מהליכו או מהמערך, שנפסיק את החקירה. אבל אני רוצה לציין בסיפוק שאף אחד מעולם לא הביא צו כזה. מעולם לא התערבו פוליטיקאים בחקירתם שלנו. ואני מקווה שכך זה ימשיך להבא.

ויברטורים במגירה

מישטטנית הקפידה פנינה בניוסף עד מאוד על כללי החוק ככל חקירה. תמיד הצטיירה בצרחה

זה מאוד מביך להיכנס עם שחר לביתו של אדם ולערוך חיפוש, זה מביך לא נעים. הבית זה קורש־הקורשים של האדם, ואתה פיתאום נרחף לו לתוך הפרטיות שלו ומחטט בדברים הכי אינטימיים שלו. אבל אין ברירה. היינו נוהגים לכוון בשעה 6 בבוקר, כאשר אנשים לא חיכו לנו, ואז היינו עורכים את החיפוש. בדרך כלל חיפשונו מטבחי או מיטמכים שונים. אין שיטה מיוחדת כיצד לחפש. ארסור לשכוח שום חדר. היינו עוברים מחדר לחדר ומחפשים. לעיתים יש מירע מוקדם היכן נמצאים הדברים שאנו מחפשים, ואז זה קל, אבל בדרך כלל פשוט פותחים מגירות, מחטטים מתחת לשטיח ואפילו בבגדיהם.

אני תמיד השתדלתי להיות עדינה ומתחשבת באנשים. היה מיקרה שהגענו לאדם מוקדם בבוקר. הוא כבר היה ער, אבל אשתו וילדיו עוד ישנו. הוא היה כבר לבוש בחליפה וענוב עניבה, והכין את ארוחת־הבוקר לילדים. על השולחן במיטבח היו הכלים מסודרים כמו בסרטים.

כאשר אמרנו לו שאנחנו רוצים ל־ערוך חיפוש, הוא רק ביקש שנחכה עד שהילדים ילכו לבית־הספר, כדי שהם לא יהיו עדים לחיפוש. הסכמנו, ישבנו במטבח והוא סיפר לילדים שאנחנו חברים שלו.

חיכינו עד שהילדים הלכו, דאגנו רק שהוא לא יטלפן לאף אחד ולא ינסה להוציא מיסמכים או לדבר עם אשתו, ואחר־כך ערכנו את החיפוש.

איש מעולם לא הציע לפנינה שוחח, אבל היו כאלה שניסו להשתמש בשימות ידידים ואנשי־שלטון. משהו פי עם אמר לי שהוא יודע, שאנחנו חוקרים אותו מפני שהוא איש הליכו. צחקתי. לבעלי קוראים שלמה בניוסף, וזה לא מיקרי, אבל לא אמרתי לו כלום. זהו הרבה מיקרים שנחקרים אמרו

שלמה בניוסף, איש בית־מר ראש־פנינה, שעלה לגרדום לפני 50 שנה, מפני שירה על אוטובוס והרג אזרחים ערבים.

פרש לפני שבאה למקום, וניסתה להשאיר את הבית במצב תקין לאחר החיפוש. היה רק מיקרה אחד שאני זוכרת שהשארתי בלגאן ברירה. זה היה בחג החנוכה, באנו לערוך חיפוש אצל זוג שהוא היה יהודי והוא נוצריה. כאשר

פנינה עם בעלה ובניהם. היא קיללה אותנו כיהודים

פנינה עם בנימין זיגל

חיכינו עד שהילדים הלכו. להסמיק לפעמים. היו מיקרים שמצאנו ויברטורים במגירות, אז היינו סוגרים מהר.

אבל אני יודעת שלא כל החוקרים נהגו כמני. היה בחור אחד שהיה מש־איר אחרי, אדמה חרוכה, והיינו תמיד צריכים להזהיר אותו לפני שיצא לחיפוש שלא להרוס את הבית.

לפעמים היינו מוצאים את החפצים שחיפשנו במקומות הכי משונים. פעם מצאנו כסף בפרדור. פעם, כאשר לפי המידע היה בבית מטבחי, חיפשנו רחיפשונו ולא מצאנו. עלינו אפילו לעיית־הגג, וגם שם לא מצאנו כלום. ואז הפכנו את השטיח בסלון, ומתחתיו היה הכסף.

לפעמים היתה בבית כספת, ובעלי־הבית היו מספרים שאין להם מפתח. במיקרה כזה לא הייתי עוזבת את הבית עד שפתחו אותה. אם הם היו מתעקשים, היינו מביאים פורץ ומשלמים לו כדי שיפרוץ את הכספת.

פנינה ערה מאוד לסיכונים של חיפוש. היא יודעת על מיקרים שבהם טענו חשודים כי החוקרים גנבו משהו מהבית בזמן החיפוש. לי זה אף פעם לא קרה, אבל אני זוכרת בחור אחד שלנו, שערך חיפוש ומצא מטבחי וצ'קים. הוא רשם רוח על המימצאים, וכאשר הביא את החומר למיטרה נעלם צ'ק אחד על 400 דולר.

אני בטוחה שכאשר ערך את הרשימה, בעלי־הבית איכשוה העלימו את הצ'ק הזה בכוונה.

אבל הוא עבר תקופה קשה מאוד. הוא נחקר והלך למכונת־אמת, ולקח את כל העניין קשה מאוד.

היה עוד מיקרה שטענו שחוקר שלנו גנב במהלך החיפוש טבעת־יהלום יקרה. למרות שחקרתי הרבה בבורסת־היהלומים, אני עד היום לא מבינה מה זה יהלום ומה זה זכוכית. גם במיקרה הזה שלחו את החוקרים (המשך בעמוד 16)

אשת הברדל

בלנים, יהלומנים, עורכ־דין קסתם אנשי־עסקים היו נוהגים לשבת מול פנינה בניוסף, רכונ־ראש וחד רדים. הם התווכחו, צעקו וניסו להוכיח את חפותם, אבל לרוב הפלילו את עצמם לפנינה.

לחפש עם שחר

תגייסתי למיטרה מכי וון שחיפשי עבודה. בעלי היה צריך או להשלים את שרות־החובה שלו, והיינו זקוקים לכסף. אבל מייד ראיתי שהעבודה היא מאוד לרווח, ואהבתי כל רגע שם.

לא נכנסתי מעולם לאמביציה להרשיע אנשים סתם. זה לא היה בראש שלי. הייתי חוקרת כדי לברר מה באמת קרה, ולא כדי להשיג הרשעות.

היה מיקרה שאדם נחשד על־ידי מישור ממשלתי חשוב בעבירות רבות ושונות, והתיק הובא אליי. חקרתי את החשוד שבוע ימים, וגיליתי שלא היו עבירות. האיש שיכנע אותי בעזרת מיסמכים שלא עבר עבירות, וכי המישרד הממשלתי חייב לו כסף. לקחתי את החומר למקליטות, ואמרתי לפרקליט־טה שאין מקום להגיש כתב־אישום. אבל היא לא שמעה לי, המישרד הממשי שלי לחץ, והיא שאמרה שאי־אפשר סתם לסגור תיק כזה. היא מצאה איוה סעיף, והגישת כתב־אישום למחוזי.

אחרי שנתיים בערך טילפנה אליי פרקליטה צעירה בהיסטוריה. היא סיפרה לי כי הגיע סופ־סוף תורו של התיק הזה להוכחות בבית־המשפט. הפרקליטה שהגישת את כתב־האישום כבר פרשה מהפרקליטות, והפרקליטה ש־היתה צריכה להופיע בתיק למחרת לא ראתה בתיק כל עבירה. הסברתי לה מה היתה דעתי מלכתחילה, ואמרתי לה שהכי טוב שיסגרו את התיק ויבטלו את כתב־האישום. וכך באמת עשו.

החוקרת הבלונדית היתה מעורבת ברוב תיקי החקירה בענייני הצווארון הלבן בשנים האחרונות. היא חקרה את עיסק־היהלומים השחורים בבורסה, את שמואל רכטמן, היא חקרה בפרשת הקבלן שלום גניש, בפרשת פרוסמן, וגם בפרשת בלאס היתה ראש צוות־החקירה השני.

חלק חשוב מחקירות אלה היו החיפוש ששעשו בבתי־החשודים ובמיש־ריהם. מספרת החוקרת:

יותר מעשר שנים, היתה החוקרת קטנת־הקומה אחת מבכירי מחלקתו של בנימין זיגל. היא הגיעה למיטרה כאשר צעירה, מייד לאחר סיום לימודי המיטשים באוניברסיטה. הבלונדית, בעלת החיוך החם והמתוק, שבתה ברך כלל את ליבם של הנחקרים. למרות שהלכו לבית־הסוהר בגלל החקירה ש־ערכה להם, לא נטרו לה טינה.

השבוע, לאחר שנים רבות במישר־טרה, חזרה פנינה בניוסף לשוק הפרטי, ופתחה מישרד כעורכת־דין. יש טי כו כי רבים מנחקריה בעבר גיעו כעת למיטרה הפרטי וביקשו ממנה ייעוץ.

לא אתן עצות לעבריינים, היא ארמרת, ריסקרטי כרגיל, ואינה מרחיבה את הריכוז על נסיונה המיטשרתי. א־ני יכולה לספר רק פיקטוריה, היא ארמרת.

כשהתחלתי לעבוד במחלקה של זיגל הייתי כליכך והירה, שכאשר עררדין הומיני אותי בבית־המיטשט ל־כוס־קפה, הייתי מסרבת. אבל במשך הזמן הבנתי שגם עורכ־דין הם בני־אדם, והם נעלבים מזה, מאז התחלתי לשנות איתם קפה במינור.

גם כאשר הייתי עורכת חיפושים בבתי, וזה היה חלק ניכר מתפקידי, לא סירבתי אף פעם לשנות קפה, אם הציעו לי.

פנינה, שהגיעה למיטרה לדרגת סג־ן, דרגה מכובדת מאוד, עזבה את המיטרה ללא מרידות או איבה. הב־טחתי לעצמי שאני, שלא כמו רבים א־חרים, לא אכלוך על המיטרה אחרי פרישת. אהבתי מאוד את עבודתי כי חידה של זיגל, ואהבתי גם לעבוד עם מחליפי, יורם גונן.

נכון שהיתה ביקורת על גונן אחרי שנכנס למחלקה שלנו, אבל אני בהודלט מבנה שקשה מאוד להיכנס לנעי־ליים של זיגל.

אחרי עשר שנות־עבודה כחוקרת בכירה ביחידה הארצית לחקירות־הר־נאה, כדי לזכות בקידום, עברה פנינה לעבוד כראש מדור עבריינות־נעור. היא עברה שם יותר משנה, אבל לא

(המשך מעמוד 15)

בכלל, עבירות של צווארון לבן ומטבע זר הן עבירות מאוד מסוכנות. היו מיקרים שהייתי צריכה לשבת שעות עם הנחקר ולהסביר לו שביצע עבירה, הוא לא הבין כלל — או לא רצה להבין — שהיתה עבירה.

חלק מהאנשים שנחקרו עליידי פנינה נשלחו למעצר עד-תוסדה-הלילה. כים. כך היה עם ישראל ארוך, מבנק דיסקונט, שהורשע וסיים לרצות את עונשו. כך היה עם משה פרוסמן, ששחרר ממעצרו לאחר כמה חודשים, וכך הדבר עם דויד בלאס, שעדיין נמציא במעצר עד-תוסדה-הלילה.

זו נקודה רגישה אצלי, היא אומרת. "לדעתי, המעצר נתון לשינויים בגלל דעת-הקהל האנדריווידואלי. יש שופטים הרגילים במעצר עד-תוסדה-הלילה בגלל חומרת העבירה, ויש כאלה המתנגדים לכך. ותלוי לאן העציר נופל.

היום, בדעבר, אני מצטערת למשל שביקשנו את מעצרו של ארוך. אבל אז היתה אווירה כזו, שיתרות-המטבע-הזר של המדינה ירדו, וארוך נאשם בכך שהוא העביר לחוץ-לארץ עבור לקוחות תיו יותר ממיליון דולר, ולכן הוא נעצר.

אבל היום, אחרי שפרוסמן שוחרר, לא הייתי מבקשת את מעצרו של ארוך עד תום ההליכים. על בלאס אני לא רוצה לומר דבר, מכיוון שאינני מכירה את התיק על בוריו, וגם מפני שהמישפט עדיין מתקיים.

אני מודעת היטב לכך שהמישטרה משתמשת היום במעצר עד-תוסדה-הלילה כים כדי להקדים את המישפט. כים כים כים לא יושב במעצר, מישפטו יישמע בעור שנתיים או שלוש, ואז

חיבוב עם גניש

לעיתים היו הנחקרים עורכדין. למרבה הפליאה, איש מהם מעולם לא טען לזכות השתיקה.

תמיד חששתי שעורכדין ינצל את זכות-השתיקה שלו. אבל מתברר כי כים מצב כזה, כאשר הם מופתעים, עורכדין מתנהגים כמו כל נחקר אחר. אני במקומם הייתי משתמשת בזכות-השתיקה, אבל איש מהם לא עשה זאת. באחוזים, עורכדין הנחקרים לא היו רבים, אבל נתקלתי בכמה וכמה. אני במיוחד מתעבת את העבירה של גניבה מלקוחות עליידי עורכדין. גניש אה לי שזה דבר מכוער מאוד כאשר סומכים עליך ואתה גונב.

היה מיקרה שחקרנו עורכדין בחשד שגנב ירושה שהשאירה ישישה רומניה לקרוביה. היא היתה עריית, והיו לה קרובים רק ברומניה. הקרובים ברומניה היו גאלצים. עליי החוק הרומני, לכתוב שישלחו להם את הכסף לשם. אבל הם העבירו לעורכדין מס' רים שלא ישלח את הכסף לרומניה, כי אז הוא יאבד את ערכו. הם רצו לבוא לארץ ולקחת את הכסף.

העניין נמשך הרבה זמן, ובסוף עורכדין נטל את הכסף לעצמו וקנה בית גדול, בן חמישה חדרים. כדי למנוע מהיוורשים לקבל את הכסף, הוא אפילו כתב מיכתב לשלטונות בררמניה, שלא יתירו להם לעלות ארצה. כדי לקבל את הכסף, הוא זייף חתימות וייפייכוח.

הוא היה אגוז קשה לחקירה. כאשר ערכתי חיפוש במישרדו, הוא טען שה' תיק שלקחתי לא היה התיק הנכון, ודחף לי תיק נוסף. לקחתי את שני התיקים. בתיק השני גיליתי את הטירטוט של הזיופים.

אבל כדי להוכיח זאת בבית-דין מישפט הייתי זקוקה לדוגמת כתב-יד. ידעתי שאם אבקש ממנו, הוא לא יתן לי דוגמה מרצון, ולכן נעזרתי בתחבר לה.

בכל פעם שנחקר, הוא היה מספר איזו גירסה שלא נגעה כלל לעניין. הזמנתי אותו אליי לחקירה, וכאשר התחיל שוב לחזור על הגירסה הזו, א' מרתי לו שנמאס לי כבר לשמוע זאת, אבל כדי שלא יאמר שמתעלמים ממנו, אני מרשה לו לכתוב את גירסתו ולמסור לי אותה.

הוא ישב וכתב שלושה דפים מל-אים. אני עמדת באותו זמן במיסדרון של היחידה והתאפקתי לא לצחוק. כאשר חזרתי הביתה וסיפרתי ל' עלי בחיך על התחבולה הזו, הוא אמר לי: אני מקווה שאף פעם לא תחקרי אותי!"

פנינה מודעת לכך שיצא לה שם של חוקרת קשוחה. אני לא יודעת מדוע. מעולם לא היתה נגדי כל תלונה, ואני חושבת שתמיד נשארת ביחסים טובים עם הנחקרים שלי.

היתה אפילו בעיתונים בזמנו תמורנה ששלום גניש מחבק אותי בבית-דין מישפט. זה היה די מביך, גם לי וגם לו. הוא היה במצב מצוקה, כאשר נעצר, ואני הבנתי אותו.

כמעט מעולם לא שנאתי או תיעבתי את הנחקרים שלי. להיפך, אני חרשבת שלעיתים קרובות אפילו חיבבתי אותם. למשל גניש — הוא סבל כים עצר מבעיות-פרקים, אז שיחררנו אותו לפני הזמן.

ורכטמן, למשל — לאחר שהוא כבר היה בכלא מעשיהו, הייתי בכיקור בכלא. הוא ראה אותי והתנפל עליי בחיבוקים: פנינה-לה, פנינה-לה! ההחברה צחקו ממני ושאלו אם זה חבר שלי או נחקר שלי. אבל הוא ארם נחמד וסימפטי, ואין לי שום דבר נגדי.

קיסר

עכשיו ב- אילת - כמו בארץ אחרת!

מלון קיסר אילת, המחודש והמפואר, מציע לך תוכנית מיוחדת לקיץ:
מ-14.5 עד 1.7 (למעט 2-7.6)

ללא תשלום
לשוהים 4 לילות ויותר:
• הפלגה ביאכטה, כולל ארוחת צהריים או ארוחה במסעדה סינית.

49 ש"ח
בימים א', ב', ג', ד'

60 ש"ח
בימים ה', ו', שבת

הזמנות: 059-76161,03-226169

המחיר ללילה לאדם בחדר זוגי, לינה וארוחת בוקר, כולל כל המיסים, למעט שהיה של לילה אחד בלבד בימי שישי.

צבי סל העולם הזה

עורכת-דין בן-יוסף כסף בפריז ועץ-אשוח

העניין יהיה כליכך יש, שהוא לא יקבל עונש אפקטיבי בכלל. למשל, קבלן שחקרתי בשנת 1978, כתב-האישום נגדו הוגש כעבור כמה חודשים, אבל המישפט הסתיים רק לפני שנה. וכמוכן שאז הסכומים שעליהם דובר הפכו מצחיקים, בגלל האינפלציה שהייתה, והוא קיבל שלושה חודשים על-תנאי. לוא המישפט היה נערך מייד, העונש היה שונה מאוד. פנינה איננה צמאה לרם. היא אינה מחפשת דוחקא עונשים חמורים. זה ל' מדתי מוגל. הוא אמר שלא חשוב העונש, העיקר שעשינו את העבודה כמו שצריך. כאשר עבדתי תקופה מסר יימת במכס, כמעט שלא העמרנו אני שים לדין. אבל מה שכן עשינו היה שסתמנו את הפרצות. כיום כבר אראפי שר לעשות כל מיני דברים שעשו אז. אבל במקומות אחרים לא תמיד הצלחנו לסתום את הפרצות, ויש עדיין אפשרויות לתחבולות רבות.

לוא רצתה, יכלה פנינה לכתוב ספר על הפרצות בחוק, המאפשרות לעקוף את החוק ולעשות בצורה חוקית דברים שונים, שאינם מומלצים עליידי המישטרה. אבל פנינה טוענת כי לא לשם כך עברה לשוק הפרטי. עם כישורים כים לה, יש לשער, גם בלי זה היא תצליח מאוד כעורכת-דין פרטית, ואולי תייצג כיום את אותם שבוער חקרה והעמידה לדין.

ברכותינו ליובלו של העולם הזה

ש. סגל ושות', הרפסות בע"מ

סמטת מנורת המאור 8 (פינת נחלת יצחק 36) תל-אביב 67448

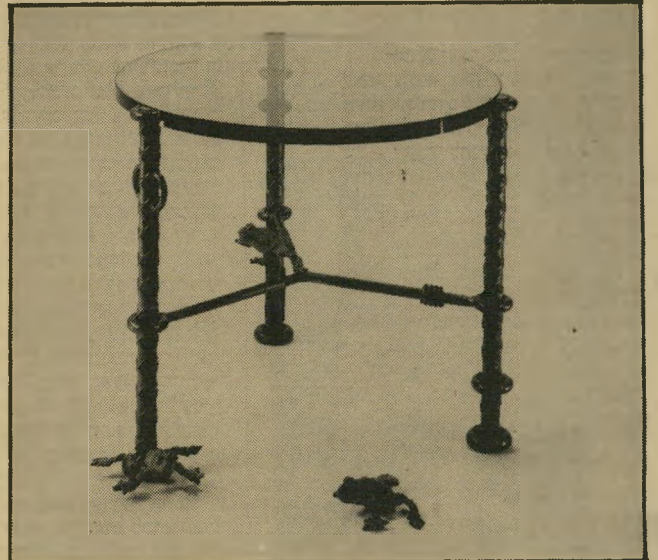
אהת

מאת יגאל לביב

אילנה גור: מכירות במיליון דולר בשנה

בהצלחה חסרת תקדים וזכות עבר דות הפסלת **אילנה גור**, שעברה כבר את סך המיליון דולר. מנכ"ל **אילנה גור בע"מ**, בעלה **לני לורנגראוב**, מסר כי העבודות נמכרות ב־15 חדרים

תצוגה ברחבי אמריקה. מדובר ברהיטים אמנותיים, כמו שולחנות וכיסאות ממתכת מיוחדת, בתוספת ציפורים וחיות אחרות. מחירי המוצרים הם מא' לף עד 20 אלף דולר. החברה מתכננת

שולחן וצמרדעים של אילנה גור עכשיו ברונזה

פסלת גור מתכות מיוחדות

עתה קו ייצור נוסף, לעבודות מברונזה, במחירים גבוהים יותר. לונגראוב הוא גם בעל רשת מיסע' רות **מי ומי** בקליפורניה. בעבר היה **מושה ברובי** בעל הרשת הנושאת אותו השם בישראל, שותף במחצית הבעלות בקליפורניה. לפני חמש שנים מכר את חלקו ללונגראוב, ובגלל חי' לוקידיעות הגיש נגדו תביעה על סך 200 אלף דולר. לפני חודשיים ניתן פסקדין לטובת ברובי, שפנה להליכי הוצאה לפועל. לונגראוב פנה מייד ל' בית המישפט והוכיח כי לא הוריעו לו מעולם על התביעה או על הליכי ה' מישפט, שהתנהל כולו בהיעדרו. השר פט הורה לבטל את הליכי מימוש פסק' הדין ולהתחיל את המישפט מחדש, כי אשר ללונגראוב תהיה אפשרות להת' גונן.

סיכוי להבראת

"קנו"

חברת **קנו**, העומדת על סף התמור' טטות, הצליחה להרוויח עוד זמן. ה' חברה מכרה את סיפריית הסרטים שלה לחברה אמריקאית בשם **ווינטראוב**, בסכום של 95 מיליון דולר. הרבר יאפשר לקנו' לשלם את התשלום הא' חרון, בסך 45 מיליון דולר, שהיא חיי' בת תמורת רכישת רשת בתי הקולנוע בכריסטינה.

מניות החברה ירדו מתחת ל־7 דולר, לעומת מחיר של 45 דולר, לפני כמה חודשים. מאזנה לסוף מרס, שיתפרסם בקרוב, יראה על המשך ההפסדים הכ' בדים של החברה. החברה חייבת כיום כ־900 מיליון דולר, כולל לרכוש א' מיסיות איגרות החוב שלה. החברה תלתה תיקיות כסר' החדש שלה, עם **סילוסטר סטאלונה**, אוברדיר' **טום**. סטאלונה קיבל תמורת השתת' פתו בסרט 12 מיליון דולר. בימים הראשונים להקרנתו הכניס הסרט באר' צות'הברית רק 5.1 מיליון דולר, לער' מת הכנסות הסרט **רמבו**, עם אותו ה' שחקן, שהיו 25 מיליון דולר בשלושת הימים הראשונים.

תוכניות ההבראה של **קנו**, שעובדו על־ידי ראשי, **מנחם גולן ויורם גלזרוב**, מושתתות על כמה גורמים. הם מקווים למכור כמה סרטים בפס' טיבל קאן, כולל הסרט שוכה באוסקר כסרט הזר הטוב ביותר. החברה גם הגי' עה להסכם עקרוני עם רשות ניירות' הערך האמריקאית, החוקרת את דרך רישום המאזנים של **קנו**. היא התחיי' בה עתה לרשום את המאזנים כפי שנר' הגות יתר חברות הסרטים. הטכניקות שלה עד כה גרמו להקטנת ההוצאות ולרווחים מרומים. המאזן לסוף מארס יהיה כבר לפי הנחיות רשות ניירות'ה ערך, ובחברה מקווים כי בכך יוסר ה' איסור שהוטל עליה לגייס הון בכורסה. ראשי החברה סבורים כי לקראת יוני יעלו מניות החברה מעל ל־9 דולר המניה, בעיקר מפני שהם מצפים שחב' רת **וורנר**, שרכשה אופציה לחבילת שריהתעשייהוהמסחר, היא הקמת **עיר תנ"ך** להסרת סרטים ליד **אל" פני ג'ג' בירושלים**. ג'ג' היא חברה להפקות, בבעלות פרטית של גולן וג' לובוס. הכוונה להשקיע 100 מיליון דולר בבניית עיר מתקופת התנ"ך, שת' שמש להפקות סרטים היסטוריים. למ' פיקי' סרטים כאלה יש כיום בעיה כי

רכוש בורסה

דרום־אפריקאית

הלהיט האחרון בשוק ההכספים כ' לתרון, אצל ידעיהן, הן איגרות־חוב ממשלתיות דרום־אפריקאיות. ממשלת דרום־אפריקה תהיגה לאחרונה שני שעדים למטבע שלה, הראנד. יש ראנד פינאנסי, שבו משלמים לחברות הזרות, המוכרות את השקעותיהן בבורסה זו, ושערו היה לאחרונה בערך 30 סנט אמריקאי. השער היה במשך הזמן רק 22 סנט, אולם הוא עלה בגלל הצפיית להתחזקות הליברלים בבחירות השבוע בדרום־אפריקה, דבר שיבטיח את יצי' בות המישטר ומשך חיסול הש' קעות זרות. במקביל קיים הראנד ה' מיסחרי, ששערו עתה יותר מ־40 סנט. ממשלת דרום־אפריקה מוכרות איג' רות ממשלתיות, הנותנות ריבית מוב' טחת. בגלל מכירת האיגרות בפחות מהמחיר הנומינלי, הן נותנות תשואה (רווח) הכולל ריבית והפרשי עלות) של 16% לשנה. את איגרות־החוב קונים בדולר פינאנסי, אולם הריבית והת' שואה המוצאת החוצה על־ידי משק' עים זרים היא בדולר מיסחרי, וזאת כדי לעודד את רכישת האיגרות. יוצא, כי למעשה התשואה היא כפולה, בגלל ההפרשי הגדול במחירי ראנד פינאנסי ומיסחרי, והיא מגיעה ליותר מ־30% ל' שנה.

עכשיו, אחרי התחזקותה של המיפ' לגה הגיעות של בותה בבחירות, צפויה רתיעת הון מדרום־אפריקה וירידת הדולר הפינאנסי, ויהיה כדאי עוד יותר לקנות את האיגרות. את האיגרות מוכר **בנק סטנדרט** בדרום־אפריקה, ולזדים ניתן לקנותן באמצעות כל בנק.

רק למי שאינו בחל בעסקים הק' שורים במישטר הגיעוני.

טלפון בעברית – באמריקה

נראה כי מיספר הישראלים באמריקה גדול ריו, כדי שחברת הטלפונים הגרולה ביותר תדפיס הנחיות בעברית, המופצות בכל בתי המלון באמריקה:

צלצל לישראל אתה יכול לחייג...מחדרך

חידוך המהירה והפשוטה ביותר להתקשר לישראל מתוך חייג, על פי הסדר, קידומת מרכזית המלון * קידומת המרכזית הבינלאומית (011), קידומת המדינה (972), קידומת העיר ומספר הטלפון כדי להתקשר לתל אביב, חייג

קידומת המלון	קידומת הבינלאומית	קידומת המדינה	קידומת העיר	מספר הטלפון
+	011	+	972	+
בדבר פרטים נוספים על החיגו הבינלאומי, חייג לשרות המהיר הבינלאומי . המספר (שיחת חינם) הוא 1-800-874-4000				
(המרכזיות דוברות אנגלית בלבד)				
בקש מהמרכזיות את הקידומת של בית המלון				

1 WB 411 9/85 Printed in U.S.A.

מן: מאזן, המיזרחי" מנוכח ב־200 מיליון דולר

גיא: 100 מיליון דולר עורך עלות ששולם תמורת חברות בנות כמו **בנק טפחות**, **בנק למימון ולסחר** ועוד (חברות אלו רשומות בסיפרייהבנק כי אילו שווייץ הוא 140 מיליון דולר, כי עוד שהן שוות לא יותר מ־40 מיליון דולר); 20 מיליון דולר לשנה עלות וי' סות מניות־הבנק (מאז מפולת מניות הבנקים מחזיק הבנק שונות בחברות־בת מו במאות מיליוני דולארים, שלוה מ' חו"ל) עד כה העלות כבר 80 מיליון דולר; 20 מיליון דולר נוספים יש למ' חוק מעורף עלויות שונות בחברות־בת של **בנק טפחות**, כמו **בנק אדנים**. כס־הכל ישי, לדעתו, עורך ערך של לפחות 260 מיליון דולר. מכיוון שהון הבנק הוא כיום 200 מיליון דולר, מציע מן למחוק את כל ההון מייד. הוא הציע כי מועצת־המנהלים תפנה ל**בנק ישר' ראל** ותורוהו על המצב ותבקש סיוע לבנק. על־ידי ביצוע המחיקות ניתן יהיה להברי' את הבנק. במקביל רש' רהאירגון מקיף בבנק. התנהלה הק' יימת של הבנק נושאת באחריות ישירה למצב הבנק, ועליה לפרוש מייד. עליה לפרוש גם בגלל חוסר הקשר וחוסר האמון כלפיה מצד ראשי הסניפים וה' איזורים של הבנק. לדעת מן, לא ניתן לתקן את המצב בין ראשי הבנק לבין ראשי הסניפים והאיזורים, שהם עמוד השדרה של הבנק.

מושה מן, שהיה מנכ"ל בנק ה' מיזרחי, התפטר מתפקידו לפני כמה שבועות. הוא לא פירט בהורעה לצבור את הסיבות להתפטרותו. מן היה בתפ' קיד זה כחצי שנה, וחזר לנהל את **בנק טפחות**. לפני שהגיש את הודעת הת' פטרותו, כינס כמה מראשי **בנק** ה' מיזרחי וקרא להם הודעה המסבירה למה אינו יכול להמשיך בתפקידו. אלא אם יקבלו את תנאיו. תירשומת דבריו מצויה בידי כמה מראשי **בנק** ה' מיזרחי, השוקלים אם להעבירה לידי **בנק ישראל**.

מן אמר כי יש למחוק ממאזן הבנק 200 מיליון דולר, לפי הפירוט הבא: 50 מיליון דולר לחובות אבורים; 10 מיליון דולר הקטנת עורך ערך של נכסים כפי שהוא רשום במאזן לעומת המציאות (מדובר בעיקר במיכנים שר' **בנק לאומי**, לעומת זאת, שהחזיק בשנת 1985 210 מיליון דולר איגרות, החזיק בשנת 1986 300 מיליון דולר — היינו, הגריל אותו בשליש. חמורה מכך היא העובדה שכל הגידול הוא באיגרות־חוב לא ממשלתיות. לפחות בתקופה **שארנסט יפת** היה יו"ר הבנק, הוא לא רכש איגרות־חוב בלתי ממשלתיות — כך אומר יפת עצמו. הירידה בשערי האיגרות תחייב את **בנק לאומי**, במאזנו הקרוב, לרשום עשרות מיליוני דולארים הפסדים. מן כ"ל הבנק, **דוד נוביק**, סירב להשיב לשאלות.

חשש להפסד כבד ב"לאומי" ניו־יורק

מאזן **בנק לאומי טרסט** בניו יורק רומז על אפשרות שהבנק יפסיד סכומים ניכרים, בגלל מפולת כללית במחירי איגרות־חוב. לפני כמה שבר עות העלתה ממשלת ארצות־הברית את הריבית שהיא משלמת על איגרות־החוב שלה, כדי להצליח למכור א' מיסיה ממשלתית של 29 מיליארד ד' לר. כצפוי, גרמה העלאת הריבית ל' רידת מחירי־האיגרות בעשרה אחוזים לערך, והירידה נמשכת. הרבר גרר ירי' דה מקבילה בשערי איגרות־החוב הלא ממשלתיות, שהן פחות מובטחות. מה' לכיס אלה היו צפויים לאנשי הכלכלה, שחלק מהם נקט בצעדים למנוע נזקים אפשריים.

אריה נבון: דיוקנו של אמן ארץ-ישראלי

שתי שיחות עם נתן זך

אריה נבון נולד ברוסיה בשנת 1909. לארץ-ישראל הגיע עם הוריו ושניים מאחיו בגיל 10. באוניה המפורסמת רוסלאן. זו שעימה נפתחה העליה השלישית. בתום מלחמת העולם הראשונה. תלמיד הנימנסיה העברית בירושלים וגימנסיה גאולה בתל-אביב. החל מצייר בעודו בבית-הספר. תוך שנים מעטות יצא שימעו בכל הארץ. עד היום צייר מאות קריקטורות. כ-150 תפאורות להצגות. אייר צייר וכתב עשרות ספרים. מיכמן ודב סדן כתבו הקדמות לספריו. ביאליק הציע לו שם לתצוגת בובות שתיכנן לעדלאידע. ברל כצנלסון הזמין אותו לדבר וסייע לו בעריכת ספריו. התפאורה שעשה להצגה הוא הלך בשדות על-פי מחזהו של משה שמיר בתיאטרון הקאמרי מציגת מיפנה בתולדות הציור לתפאורה בישראל. הקטן חובש כובע הגרב. אותו צייר ומירסס לראשונה בשנת 1949. ביום-העצמאות הראשון למדינת-ישראל. נותר בעיני רבים. סימלה המיסחרי המובהק של ישראל הצעירה. ישראל של דור תש"ח. זו שמתוכה יצאו גם הנערה והנער נושאי מגשי-הכסף בשירו של נתן אלתרמן. ביחד עם אלתרמן. ידידו במשך שנים רבות. נתן נבון ביטוי לקונסנזוס של אותם ימים – אף כי המילה עדיין לא היתה בשימוש בארץ. בכך שנתן לו ביטוי. השתתף בעיצובו והשפיע עליו. אנשים רבים קנו את דבר רק כדי לקרוא את הטור השביעי של אלתרמן ולראות את הקריקטורה החדשה של אריה נבון.

במלאות יותר מיובל שנים ליצירתו. הביעו משתתפי התערוכה מול הראי – הקריקטורה הישראלית עכשיו. שנערכה במוסיאון חיפה. את הוקרתם לעמיתם הבכיר בארצם אותו ובהקצות לעבודותיו חדר מיוחד. בנעילת התערוכה נערך ערב מחווה לאריה נבון. בהשתתפות יעקב אורלנד. שמואל בונים. חיים גורי. מיכאל גרוס. דן מירון ומנכ"ל המוסיאון דויד פלונסקי. ובהנחייתו. כשבוע לפני ערב זה נפגשתי עם אריה נבון לשתי שיחות ממושכות. שיתכנן מובא כאן לפניכם. כל הרישומים המופיעים בעמודים אלה. להוציא הקריקטורות. רואים כאן אור לראשונה.

מרבית דבריו של אריה נבון נמסרים בגוף שלישי. מיעוטם – בציטוט ישיר. נ.ז.

הכל התחיל בימי הלימודים בבית-הספר. שכן נה בראשיתו. תיכנני למיסחרי (היתה בו מגמה מיסחרית) ואחר-כך גימנסיה גאולה. עוד בהיותו תלמיד גימנסיה היה נבון מסתובב ובידו תיק עבה של קריקטורות של מורים וחברים. אישי ציבור וסופרים: שלונסקי. רב סדן. בךגוריון ורבים אחרים. תל-אביב היתה אז קטנה. והכל הלכו ברגל. באזור הרחובות הסאלנברג ידעה יכולת לפגוש את ביאליק מטייל לו עם רבניצק. את שלונסקי על אופניים בדרכו לאיזה מיפגש בקפה. כן, השנים הן עדיין שנות העשרים.

כיצד קרה שפנה רווקא לקריקטורה מבין חמישה אחים שאריה היה הצעיר שבהם. היו שניים מציירים. האחד, חיים. שלמד עם נחום גוטמן בבצלאל בירושלים. צייר ורשם אף הוא קריקטורות. נבון גדל בבית שכל כתליו היו מכוסים ברישומים של אחיו. כשהיה מקבל מהוריו דמי-כיס, היה קונה גיליונות-ציור ומצייר יסידים. זה היה חלק מנוהליהם שלו. אפשר

ברוך עלימי איור. מקרה הכסיל' לאחרון מגד.

להגיד שנולד עם עיפרון. אביו היה סוחר שאהב יותר ליצור ברכים בידיו: היה מכין לעצמו ולבני משפחתו מיוחדות לנסיעה. בונה ארונות ושולחנות. במיסחר לא התעניין. לפעמים היה מושב את אריה הקטן על ברכיו ומצייר לעיניו פיבשה. בערב היה מרדים אותו בסיפורי המיקרא. לאט-לאט יצאו לרישומיו מתייטן בתל-אביב הקטנה. הראשונים שבאו הזמינו איורים לקני טרסים הומריסטיים שיצאו לקראת פורים. הסר פר הראשון שבו פגש היה אביגדור המאירי, שקרב אותו מאוד ונתן לו את כתב-היד של אחד מספריו השנתיים ביותר. חוכמת הבהמות. לאיור. הספר יצא לאור ב-1933 ונחשב עד היום ליצירת-מופת בסוגו. הספר הודפס בדפוס הארץ.

בילינסון, אדם סגור, ממעט בדיבור אבל בעל תרבות רחבה. הרגשת בו שהוא בעל רוחניות עשירה.

לא. נבון מעולם לא היה חבר רשום במפלגת פועלי ארץ-ישראל (מפא"י). עוד בכיתו קראו את דבר והורה עם ההשקפות המובעות בו. כך שמבחינה זו לא היתה בעיה. נבון עצמו מעולם לא היה בתנועת-נוער וגם לא נמשך לתחום הפוליטי. ריעותיו התגבשו עם הזמן. בעיניו היה זה טיבעי לגמרי להיות מזוהה עם תנועת-העבודה. וביתר דיוק: עם קו בךגוריון. ממש כבעיני ידידו נתן אלתרמן. מעולם לא היה איש-קצוות, ולא היתה בו נטיה לקנאות; מן האלימות סלד. בעיתון לא כיוונו אותו. הותירו לו מידה רבה ביותר של חר פש. לעיתים היה מתייעץ עם בילינסון או עם יורשו, זלמן שז"ר. אבל רק כשהיו לו כמה נושאים לקריקטורה והוא התקשה בכחירה. מעולם לא פסלו לו קריקטורה ומעולם לא נזקק לרעיונות של אחרים: זה פשוט לא הלך.

ברור שהיו תקופות שבהן הכניסו אותו הקריקטורות למתחים עם ידידים. והיו גם עשרות טלי פונים למערכת. במחאה על קריקטורה זו או אחרת. ובאיום לבטל את רכישת העיתון. כשעלה על נושא "שתי המולדות", בקריקטורות המוקיעות את חיוורו של השומר הצעיר אחרי רוסיה של סטאלין. נפגעו היחסים ההדוקים עם שלונסקי. אבל סופו של דבר גם זה חלף. היה זה נבון שאייר את סיפרו האחרון של שלונסקי. שיצא לאור אחרי פטירת המשורר.

מדהים היה להיווכח באיזו מהירות מתאורחת הקריקטורה בארץ-ישראל של אותם שנים. וצריך לזכור שלא היתה בארץ שום מסורת של קרי-

הצגת בכורה: נבון (משמאל) עם דויד בךגוריון, חנה מרון ויוסי ידין.

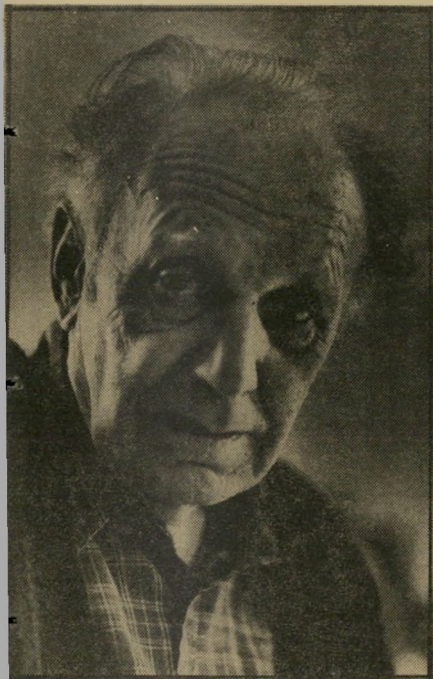
קטורות, כמו שהיא קיימת בארצות אחרות; לא היו לא דומיה. לא פורן ולא גיאורג גרוס או סטיינברג. כל זה רק הדגיש את הפלא. יום קודם לכן נער חובש ספסל בית-ספר, ולמחרת אמן שכל הארץ עוקבת אחר הקריקטורות שלו התלויות על חוטי-התצוגה של הקיוסקים במקום שבו תלויים היום השבועונים וכתבי-העת בעלי השערות המצויירים. שהרי דבר הוציא מוסף מיוחד, מעין עיתון-ערב בשם אומר (אביו של העיתון המנר קר). ובו התפרסמו הקריקטורות של נבון בעמוד הראשון. למחרת הופיעו אותו קריקטורות בעמודים הפנימיים של דבר. העיתון היומי.

ב-1934 כבר היה נבון מפורסם דיו שיוזמן להשתתף בעדלאידע. בתחילה לא ידע מה יעשה, והציעו לו שייילך להיוועץ בביאליק. כפי שהיה נהוג באותם ימים בכל דבר. גדול קקטן. הוא עדיין זוכר את הביקור אצל ביאליק. הבית היה מלא אורחים, כרגיל. בין השאר היו שם יעקב פייכמן, שלימים יכתוב את המבוא לסיפרו של נבון שחור על גבי לבן, וכן דויד שמעוני. ביאליק התפנה לבקשתו והציע: יש לי בשבילך מוט מציין לתצוגה: "עץ המנכס מן הגוים אשר סביבותיכם". פסוק מתוך יחזקאל. נבון ועורכי העדלאידע נבהלו: מי יבין את זה? ובכל זאת משהו יצא מן ההמ"ן של ביאליק. נבון קרא לתצוגה שלו בשם תערוכת המנים. צייר בובות ענק שהשתתפו במיצעד הפוריימי. היה זה אות לבאות.

זה לא הייתי אני

בשנת 1935 החליט שהגיע הזמן לראות קצת את העולם הגדול שממנו עלה עם הוריו 16 שנים קודם לכן. ומהו העולם הגדול בעיני צייר אם לא פאריס. בילינסון, עורך דבר, שמע ונבהל. חשש שהכובש שלו לא יחזור עוד. כדי לקשור אותו לעיתון, הציע לו שיוסיף לשלוח לו קריקטורות ורישומים, ודבר ישלם לו תמורת זאת סכום של 10 פונטים (לירות א"י) לחודש. קיז זה סכום עתק באותם ימים. נבון לא רק שהתקיים ממנו בכבוד, אלא גם היה מן הסטודנטים האמידים בחוגו. תחילה נסע ללוצרן, מקום שם התקיים אותו זמן הקונגרס הציוני. מלוצרן נסע לז'נבה, למושב חבריהלאומים. גם משם שלח לעיתון קריקטורות ורישומים. בפאריס צייר בעיקר את יהודי ה"פלעצל". הוא רובע היהודים המפורסם. אבל כאן קרה לו דבר משונה.

נבון: בפאריס איבדתי את הקו שלי. אפשר

להגיד האור (הארצישראלי) הלך לי. הכל קיבל איזו עגמומיות. זה לא הייתי אני.

בארץ למד, כמעט ככל בני דורו, ב"סטודיה" לציור של יצחק פרנקל. בפאריס למד ב"מכון לאסתטיקה בת זמננו" ובאקדמיה הידועה Grand Chaumiere. אבל בעיקר הוא זוכר לטובה את מורו יליד אנגליה ויליד 1901 William Hayter, אחד המורים המעולים ביותר לאמנות התחרית באותה תקופה, שהיקנה לו את סדרות אומנות. בימים שהחל את לימודי האמנות שלו בארץ (אצל פרנקל) עוד לא היו בארץ סיפרי-אמנות עם רפרודוקציות. לכל היותר ראתה את ציור הד מניות המפורסם של ואן-גוך. גם עיתונים מצר יירים או עיתונות עולמית עם קריקטורות לא היו. כשנסע לראשונה לפאריס כבר היו מאחוריו כמה שנות עבודה כקאריקטוריסט.

נבון: אולי זה היה המזל שלי. דיברנו על הייטר, הוא כבר היה אז בעל מוניטין בינלי-אומיים, היינו כמעט חברים, על אף הברל הגיל. הוא סיפר לי שבימי מלחמת-העולם הראשונה עבד בכתבי-הזיקוק של עיראק, ושם גם התחיל לצייר. מעולם לא למד ציור, ובעיראק לא היתה לו שום הזדמנות לראות ציור. בקושי שמע על האימפרסיוניסטים. כך נאלץ לעבור בעצמו, אינטואיטיבית, את כל תולדות הציור. הוא נהג לומר לי: היגעתי לפאריס מעיראק כצייר מר דרני.

גם נבון הגיע לפאריס כשהוא מצייר במעט מאוד ידע על המתרחש בעולם בתחום הציור. על המהפכה המודרניסטית שכבר הותירה אז את נקודת-השיא שלה מאחוריה. אפילו את שמר תיהם של מודיליאני ופאסקו לא הכיר. בפאריס הכיר את הציירים אוטיף לונצ'י וכל ארונסון. מכין ציירי ארץ-ישראל פגש שם רק בצייר אברהם גולדברג.

פרופורציה הומאנית

— אם כך אפשר בעצם להגיד שהקו הנבוני נולד בתל-אביב. לא בפאריס. כן, ועוד שאלה: כשאתה אומר "הקו", האם אתה מבחין בין הקו של הרישום לבין הקו של הקריקטורה?

נבון: האמת היא שתמיד הייתי מוצף הצעות עבודה. הייתי תפאורן עסוק מאוד. מהזר השני, העיתון לחץ להמשיך. שני המיקצועות האלה, גם התפאורה וגם הקריקטורה, הם מיקצועות שכולעים את כל האדם. אינם מותירים לו בעצם זמן לשום דבר אחר. יום אחד גיליתי שבעצם קשה לי להוסיף ולחיות את הנישואין הכפולים האלה. החלטתי להגיש את התפטרותי מדבר. זה היה בשנת 1964.

אבל היום 1987. ולפני שנהשנתיים החליט נכון לנטוש גם את תחום התפאורה, ועימה את הקשר הפעיל שלו עם התיאטרון. אני שואל אותו אם אמנות ואמנות שבה עסק שנים רבות כל-כך אינה חסרה לו. האם נגמל לגמרי מקריקטורות?

נבון: הבט. לא הפסקתי מטעמים עקרוניים, ונכון שהתגובה היומית בעיתון חסרה לי. אבל לצייר לעיתון יומי זה לא כמו לכתוב מיכתב יומי למערכת. אתה צריך להיות ערוך כולך, מרוכז כולך, מכון כולך — כמו כנר או פסנתרן — לעבודה שלך. אם כנר או פסנתרן לא יתאמנו כמה שנים — לא יוכלו לחזור פיתאום לנגינת קונצרטים. אפילו ירצו. במילחמת-ידי-כיפור ציירתי קצת. פה ושם, אבל בשביל להיכנס ממש צריך היה להיכנס שוב למישימעת, למתוח את המיתרים. יצאתי מזה.

הבט, אני בנוי לשטחים רבים. זאת אומרת.

אברהם שלונסקי (רישום דיו)

שאני מסוגל להתמכר להרבה דברים. ויש רגעים שאתה מגיע למצב של שובע. מתעורר חשש שאתה מתחיל לחיות על עצמך, הדברים מעולם לא נעו אצלי בקלות. אנשים רואים את הרישום הקל, המרפרף, וחושבים שזה כמו באמצעו, שאין בזה שום טירחה. זה לא מרויק. האמת היא שאני לא קל עם עצמי, ואני לא קל לעבודה. אני זורק הרבה יותר עבודות ורעיונות ממה שאני מבצע או שומר.

מבחינה אישית אני יכול לומר שכל זה העשיר את חיי. גם תפאורה, גם קריקטורה, גם רישום. מה יכולה להיות הרפתקה מרתקת יותר לאדם, מאשר לעבור יום אחד מרישום כפומאט קטן לעיר תוך — לעבודה בתיאטרון. פיתאום אתה עומד לפני 100 מטרים חלל אוויר על כמה וצריך למלא אותו יישות בימתית שחיה ערב-ערב ומאכלסת בתוכה חזקנים חיים ועונה על הצרכים של מדינה. בנריאדם, ערך פלאסטי והצורך ליצור אווירה. האם אתה מרגיש שמצית את עצמך בתחומים ששקט בהם?

נבון: יש הבדל גדול בין מציץ לבין רוויה. אני לא חושב שמצית את עצמי, אבל אולי היתה תחושה של רוויה. הנה, לפני שלוש שנים בא הדי קלס והציע לי לצייר תפאורה לאותלו. ציירתי. אפשר לומר שלכל מה שעשיתי בחיי אני גם מתגעגע וגם לא מתגעגע איכשהו. אני גם לא מתבטל. אני רשום לאימעת. פה ושם אני גם מאיר. אין לי הרגשה שהחמצתי משהו. כי אולי, בכל העונה הראויה, אם לא היצגתי בתערוכות לאמנות, הדי היצגתי לא לפי אנשים בתיאטרון. אינני אוהב את המילה "צירה". אבל פעילות יצירתית היתה לי כל חיי.

תיאבון לנוף האנושי

— אמרת קודם כי, מבחינה מסוימת, שני המיקצועות העיקריים של חייך הם שבחרו בך, לא אתה בהם. הרשה לי לחלוק עליך ולחזור ולשאלו. אם לא היתה כאן בכל זאת בחירה, הנה, בשנת 1949, היצגת עם בני דורך, ובעצם עמיתך הטיבעיים, אנשי אופקים חדשים. אחרי שנה פרשת וזחת לעיסוקך. כלומר, בזמן שבו חבריך

ובני דורך — נאמר אנשים כמו סטימצקי ואו שטרייכמן — בחרו כמה שהייתי אולי מכנה בשם המוסיקה: ההפשטה או המופשט הלירי. הרגש על האמנות, על השפה הבינלאומית, על מה שאינו קשור בהכרח לכאן ולעכשיו — הלכת אתה, שהיית מבחינות רבות מיועד ללכת איתם, בכיוון ההפוך: חזרת לאקטואלי, אל האמנות הפונקציונלית, המשרתת, של הקריקטורות שלך והתפאורות שלך. כשהם בחרו בצורה, בחרת אתה, שאני מכיר אותך כל השנים הרבות האלה כאמן

שאול טשרניחובסקי (רישום דיו)

הקו, אולי אפילו כוורטואו הקו, בבניאדם: בשדרות-דוטשילד שלך ובחנות המכולת, בפוליטיקאים ובפסקנים. בחיות ובעורף. כשאנשי אופקים חדשים בחרו כמה שלמעלה מן הזמן, בחרת אתה בכרוניקה, בעיתון היומי. האם אתה מרגיש היום, במבט לאחור, כי החמצת משהו? כי בכך שהלכת שבי, במידה כזאת, אחרי הזמן,

אברהם חלפי (רישום מיכחול)

היקרבת — אני מדבר בכוונה במליצות — את הנצח? כי בכך ששמת דגש כזה על הקריקטורה ועל התפאורה, שתייה בעצם אמנויות משרתות — את העיתון, את המחזאי, התיאטרון — הסבת נזק לאמנות הרישום שלך. אחרי הכל, כמה אנשים בארץ יודעים כיום שאתה מבחירי הצייר רים כאן, שרשמים מעטים במקומנו ובמקומות אחרים מסוגלים לרשום — רישום טהור, אמנותי לשמה — כמוך? הרי בכך שלא היצגת בגלריות, מנעת מכאי הגלריות את גילוי נכון האמן שמי אחורי הקריקטורה והתפאורה. כמה אנשים יודעים על רישומי החיבר הנפלאים שלך? השתלמת אצל ויליאם היטר בפאריס כאמנות התוד ריס, והנה גם אותה הזנחת או זנחת. האם מותר לי להניח שבדורעם, וכעניין של בחירה מפור רשת, העדפת להיות מה שאנשים קוראים, לרוב מתוך התנגדות, "אמן מגויס". אינני אוהב את הביטוי, ולכן אומר אותו בצרפתית: engage? האם נבע הדבר מאיזו תחושה היסטורית שהייתה לך, שכימים, הרי גורל? כאלה שבהם אתה חי אינך רשאי להפנות את עיקר כישורונך ומירצך, לנצח האמנות, ואתה חייב להתרכז בתיעוד ומנך, במאבקיו ובחבלי הלידה שלו. אני שואל בא ריכות כזאת מפני שנרמה לי שהתשובה עשויה

לשפוך אור לא רק על יצירתך שלך כי אם גם על הרבה דברים אחרים. ובין השאר — גם על היבט אחד של יצירת נתן אלתרמן שתמיד ניסיתי לה בין אותו.

נבון: אתה שואל אותי שאלות שאולי לא זה המקום והזמן לענות עליהן. בחרתי בשני מיקצור עות שנושאים. ב"ניחלוח" והנה התמדת בהם עשרות שנים, והנה גם אתם באים לעשות לי מסיבה על חלקי בהם... כן, העיתון מציג לך דרישות, וכך גם התיאטרון. כן, היה לי עניין בדרישות האלה שהוצגו לי ועשיתי כמיטב יכולתי למלא אותן. קיימים ספרים שלי. אלה לפחות יישארו. נכון שחסרו לי דברים. אולי אני גם מצטער היום שלא השקעתי יותר בתחום התחרותי, שכל-כך קסם לי אז. אבל חסרו לי עוד דברים בחיים. נכון גם שלא חשבתי על הנצח. אומרים עליי שאני אדם צנוע. אולי אני גם אדם יהיר.

זמרת (רישום מיכחול)

ומלבד זאת, האם ראתה פעם אדם שלם? או אדם שחצי תאוותו בידו. באופיי, לא הייתי בנוי להיות צייר מיסחרי או אמן של גלריות. אני לא יכול אפילו לתאר לעצמי כיצד הייתי מסתדר עם קונים שבאים הביתה לקנות עבודות, להתמקח איתם, לעמוד על המקח או לבקש מאטה רעיונית שתעשה זאת במקומי. אפילו חוסר כישורי בתחום הזה כי היה בהם להרתיע אותי מבחירה בררר כזאת.

שאלת אותי אם יש לי תיאבון לבניאדם. כן,

אריה נבון ליד דגם-תפאורה (מאקט)

אמנות הרנסאנס הגדולה ואמנות ימריהביניים ששירתה את הנצרות. האמנויות הגדולות-כאמת היו כולן engage. במצריים הצייר אפילו לא חתם. מסתתרים האבנים. לעומת זאת, חתם את שמו, כי היו צריכים לדעת כמה אבנים סיתת. האינדיווי רואלים המוחלט הוא המצאה מודרנית. כאמנות כשלי אדם מותר הרבה על ה"אגו" שלו, אבל יש גם סיפוק לאימבולט: עשית למען — ולא למען עצמך בלבד. הנה, הייתי באופקים חד-שיים ועובתי. מרצוני עובתי. הייתי מוכרח להמ שייך בשלי, לא יכולתי להשתנות, גם לא רציתי.

העולם הזה 50

**איזהו עשיר?
השומח בחלקו,
שנאמו:
„אשריך וטוב
לך.”
אשריך –
ב„העולם הזה”
וטוב לך –
לעולם הבא**

הגליון הראשון בשם „העולם הזה”: 19.12.46

החיים • דעה חפזית, הומור וספירה • השעשועים והלחם

בגליון

החן אלתר
תנועה ליון
אריה נבון
ע. פאנא
שמואל
אורי קיסר
צבי קורן
עקב רוניק
ורדינה שול
שלי

אנדרה מאו
הפיכה
אנדרה מאו

18 קריקס

בהנהלת אורי קיסר
מופיע בכל חטישי לשון
נחלת בנימין תס
... תל-אביב

הגליון הראשון של השבועון: 11.3.37

אשריך בהעולם הזה

חידת-קומנדו מאשר להתכנסות של חברי-מערכת של עיתון. כך גם הזיכרונות האלה שונים מאוד מגליון-יובל של עיתון ממוסד. דובר על העבר – אך כל המש-תתמים יודעים כי המאבק נמשך.

על החוויות האנושיות של חברי-המערכת, על האנקדוטות המשע-שעות שנחרתו בזיכרונם, על הא-ווירה. כשם שמסיבת-המערכת דמתה יותר למיפגש-מחזור של יוצאי י-

רים העלו את הדברים על הכתב, בסיפורי-נוסטלגיה, בפליטונים משעשעים ובהערות רציניות. חלק מן החומר הזה מתפרסם בעמודים אלה, מתוך תיקווה שגם חברי-משפחת „העולם הזה”, ש-אינם חברי-המערכת אלא קור-אים-אוהדים, ימצאו בו עניין, בי-דור ומזון-למחשבה.

אחד מאלה נמנה עם הכותבים במוסף זה. מרדכי הורוביץ, מי-ש-פטן וסופר, בעלה של נעמי שמר, שלח למערכת מאמר מיוחד-במי-נו: מעין וידוי של קורא נאמן של „העולם הזה”, המתנגד מכל וכל לדיעות השבועון והמסביר מדוע הוא רואה חשיבות במירסומן. הורוביץ כתב ושלח את המאמר ביוזמתו שלו עצמו.

כל שאר המשתתפים במוסף הם חברי-מערכת לשעבר – כתבים, צלמים, עורכים, קאריקטוריסטים, בין אלה האחרונים בולט רענן לוריא, שעשה בינתיים קאריירה עולמית. מכל חברי-מערכת „העולם הזה” בעבר, הוא שהצליח ביותר בקנה-מידה עולמי, וציוריו מתפר-סמים כיום במאות עיתונים באר-צות שונות. כששמע על היוכל, בי-קש לשלוח לו לאמריקה תמונות מעודכנות של העורך, ועל פיהן צ-ייר את הציור המתפרסם בעמוד 25.

זאב (פרקש) הסתפק בשליחת ציור שצייר בעבר, כאשר הקימו עורכי „העולם הזה” את רשימת העולם הזה – כוח חדש ושלחו את אורי אבנרי לכנסת. דוש שיחזר את דרכו בשבועון בצור מורכב של שער מן הימים ההם. בזיל ו-דריאן תיארו את „העולם הזה” כ-דרכם.

כבר דובר בשבועות האחרונים הרבה על המאבקים שבהם עמד „השבועון המסויים”, על מעולות-האיבה הכלכליות והאלימות נגדו, על הערכים שהציב לעצמו ועל שליחותו במאבק על דמות המ-דינה. בעמודים אלה ידובר יותר

תקופות משעשעות שקרו להם, על הסקופים שהשיגו, על יחסיהם איש אל רעהו, על הרומאנים שהת-פתחו במערכת. רק אחדים מהם הספיקו לספר את סיפוריהם במהלך הערב. אח-

כולם רצו לספר. כאשר באו יותר מ-100 חברי-מערכת לשעבר של „העולם הזה” לחגוג את יובל ה-50 של השבועון, היו במיהם סיפורים באין-ספור: על האווירה במערכת בזמנם, על

העולם הזה

פרשת פולארד

הבוס הסמיו

לא זוהה!

פרשת אידא

השאלון שנשלח

לישראלים-נעלים

הגליון ביום השנה ה-50: 11.3.87

הגליון הראשון בעריכת אבנרי: 13.4.50

מרדכי הורביץ

תופעה רבת-עוצמה

עיתונאית. מהן שלא נקלטו, ונגרפו אל הנשייה.

אורי אבנרי נחשב על-ידי רבים, ול-רעתי בצדק, למחוללה של העיתונאות העברית המודרנית. הוא עלה על הר סינגון הירחמיאלי של זיקני דבר כמו בולדוזר, לא מותיר בו אבן-עלאבן, ער קר כחריף את כל השיכבה הלשונית של התורה-שב-על-פה ומידרשרה-רבי-נים, ומעצב מחדש את מיבנה המישפט העיתונאי בצורה יותר רהוטה ומודרנית.

הטרגדיה שלו מתחילה בחיים ה-מקצועיים. הוא בא בטענות לצעירי העיר וחדשות שהם הורסים את הש-פה. אלה הטענות שהעלו נגדו זיקני דבר. הוא הירחמיאל של דויד גולן, אסתר זנדברג, תמר גלבץ, מרק אריאל, חנה קים, טל חסין, גל אוהובסקי, נילי לגרסמן, רליה קרפל וחבריהם — חיל עצום ורב של עיתונאים צעירים ומוכ-שרים, המסתערים בשצף-קצף על המ-קומות הראשונים.

הקדוש-כבוד-הוא יבוא עימם חשבון על מה שהם מעוללים לשפה העברית שבה נברא העולם. לאורי אבנרי אסור על ראשפת אטפון וגו'. האין הוא יודע? מאחר שאין משמעות ושחר להבח-נה בין חייו הפרטיים ובין דרכו הצי-בורית של אורי אבנרי, רק סיבעי הוא שברך סמויה כלשהי, הטרגדיה המיק-צועית שלו תשתרע גם על חייו הצי-בוריים. מיכלול חרפ-עמי של תכונות הפך את אבנרי לאחת הדמויות הכריז-מטיות ביותר בחיינו הציבוריים, אם לא הכריזמטית מכולן: היריעה הסה-רורית בכל יום ובכל שעה מה צריך לעשות (והתאם לתפיסותיו, כמוכן), עוז הרוח ואומץ הלב הפיסי, המוסרי והאינטלקטואלי, חדות ההבעה בכתב ובעל-פה, ההשכלה העצמית הנרחבת, האקלקטית לחלוטין, בתחומים ובענ-ינים הדרושים לו כדי לכסס את רי-עותיו, החריצות הבלתי-נלאית, הכח ה-נפשי והמרץ הרחני הבלתי-נרבל, ה-כושר לעמוד לבר כשצריך (ומתי) הוא לא צריך, הגאולה השלמה מתוצר ה-

מרדכי הורביץ הוא סר ומישפטן. הוא היחיד מבין משתתפי מופף זה שלא היה מעולם חבר מע-רבת. העולם הזה. הור-בין, בעלה של המלחינה והמשוררת נעמי שמר, הוא בעל השקפות ימני-יות. הוא מייצג כאן, ביו-דתו, חלק מציבור קוראי העולם הזה, שיש לו יחס מיוחד לשבר-ען, אף שא-ר נ מזדהה עם רעותיו.

מדינת-ישראל היא ארץ של מישטר קואליציוני בן 70 שנה בקירוב. לכן, בין היתר, זוהי ארץ של נביראם מע-שיים, המוכנים להתפשר על האמיתות שבלבם כדי לאפשר את הניהול היומ-יומי של עיסקיהם הפרטיים ושל עיס-קיהם המדינה.

לכן גם אין זו ארץ של טרגדיות ושל רמויות טראגיות, כי תמיד תיעשה פשרה לפני שתתחולל טרגדיה. בעיק-נות הפשרה כולם יהיו מרוצים במידה סבירה, בלתי-מרוצים במידה סבירה, שאין בה כדי לחולל מהומות. אף אחד לא יהיה ממש אומלל.

בארץ הממחגת הזאת חי ופועל אורי אבנרי כפנומן רב עוצמה, פנומן טראגי, שאינו מתאים לנוף האפור. מהו 40 ש-נה הולך האיש בדרכו הבודדת, כשה-מילה "פשרה" נעדרת לחלוטין מאוצר המילים המרשים שלו, הן כעסקיו הפ-רטיים והן כדרכו הציבורית, אם בכלל ניתן במיקרה שלו להבחין בין שני תח-ומים. העולם הזה. שהוא העסק הפ-רטי של אבנרי, מהווה ברבבר שופר בלתי-נלאה לאמונות הפוליטיות וה-חברתיות של עורכו. אוצר המילים של אבנרי הוא בחלקו פרי ההמצאה של בעליו. מהן שהיו חר-דוש מסעיר בשעתו, והפכו עם השנים לחלק נרוש ואינטגרלי של השפה ה-

וזה ראה לסתור את דיעותיו ואת דרכו הפוליטית. כשהציונות פרשה מאירופה ובאה הלום, לפינה מערבית זו של אסיה, כדי ליצור פה חיים חדשים — ההיסטוריה היהודית שוב החלה לזרום. היא הותירה מאחוריה את תרבות המע-רב שהגיעה לטופס, עמדה מזרם והפכה לאגם או לביצה של מים עומ-רים.

כשהיסטוריה זורמת ומגשימה את עצמה, יש לה כיוון. בהיסטוריה כזאת שוב יש נכון ולא נכון. נכון הוא מה שהולך בכיוון הזרם. לא נכון הוא מה שמתיימר לשחות נגדו.

אורי אבנרי כילה את כוחותיו כל השנים בשחיה נגד הזרם ההיסטורי של הציונות, מה שהוא אומר ועושה, פשוט אינו נכון. זו הסיבה מדוע אין הוא תופס את המקום הרם שנועד לו מתוקף נתר-ניו האישיים החרפ-עמיים. אם הוא מצ-ליח לדרוך במקום כבר 40 שנה, אם הזרם ההיסטורי של הציונות לא גרף אותו ככפיס עץ, יש בכך עדות לעוצמה הבלתי-רגילה של האיש.

זה, בקיצור הנמרץ ביותר ובקווים הכלליים ביותר, ההסבר לתופעה המור-רה והטראגית של אורי אבנרי. אני, אי-שית, אינני יודע איך הייתי מסתדר כלעדי. חלק מהזהות שלי הוא מה אני לא.

בהעולם הזה, במרדור הנידון, אני מוצא מדי שבוע, מנוסח בדייקנות רבה, מבהירות ובצורה הקולעת ביותר — מה אני לא. זה עוזר לי לדעת מה אני כן.

לוא הוא היה כותב בצורה קצת פ-חות בהירה, קצת יותר מרוחה, זה לא היה יכול לעזור לי. דרוש יהלום כדי ללשש יהלום.

אני כותב את הדברים האלה ללא שמץ של אירוניה, מתוך הערכה הגר-בלת בהערצה, ומתוך שימחה להודמ-נות לדגל עט ליריב דגול ואמיץ. אף כי אינני מסכים עימו ולא הסכמתי עימו מעולם, אני מקווה שימשיך עוד זמן רב לכתוב את הדברים הלא-נכונים שהוא כותב, בצורה הנפלאה שבה הוא כותב אותם.

זה טוב ליריביו, לא פחות מאשר ל-אורו.

הורביץ ואשתו נעמי שמר פינומן טראגי

מאוס הזה של ישראלים כה רבים ל-התאגר בקליקות כדי לחוש ביטחון. ולבסוף — רבר שיש לו חשיבות רבה בפוליטיקה המודרנית — הוא בנה האהוב של ערשת-המצלמה. המיכלול החרפ-עמי הזה של תכר-נות יוצר את הכריזמה הבלתי-רגילה של אורי אבנרי, המקנה לו עד היום מעמד של אורים ותומים בקרב בני-ארם הקרובים לו בהשקפותיהם. כש-משווים את הכריזמה הזאת עם תוצ-אותיה בשטח, כלומר עם גורלו הצי-בורי של האיש, מתגלה דבר מוזר: הוא היה בסדרה-כל פעמיים חבר-כנסת מט-עם סיעות קיקיוניות, שייצגו תנועות קיקיוניות. זה — חרף היותו בעל כ-ריזמה ומנהיגות גדירה מהסוג שיוצר ראשי-משלה בלתי-נשכחים. מדוע?

גורלו הציבורי של אורי אבנרי מה-

גילה רזין

שלושה אירועים

גילה רזין היתה אחת הדרגיות, אך החליטה להיות לצלמת-עיתונות. היא התחילה את דרכה ה-מיקצועית החדשה ב-הד-עולם הזה. בתפקידה זה צילמה כמה כתבות, שעני-ררן תשומת-לב בארץ. בי-אותה השעה גם החלה ער-בדת ככתבת. סידרה שלה על האורגזמה הנשית היכתה גלים. במילחמת-הלבנון הצטיינה ככתבת-צלמת, שהצטרפה לברה-ליחידות קרביות של הקו-הראשון וסיקרה את הלי-חימה בחזית. עברה בשי-ברעין בשנים 1979-1982.

אני זוכרת שלושה אירועים חשובים בעבודתי בהעולם הזה. הראשון: פינוי ימית. הייתי העיתור-נאית היחידה שהצליחה לצלם את פיצוץ האנדרטה בימית. העיתונאים לא הורשו להיכנס לעיר ביום הפינוי. אני מצאתי שם כריכתה שלי, שהביא משאתי והעלה את המכונית שלי, בעוד-רת מנוף, אל המשאית. ככה נכנסתי

לעיר, כשכל העיתונאים נותרו בחוץ. השני: סידרת כתבות על האורגזמה הנשית והגברית. לפני שבע שנים אני שים התביישו לדבר על מין, ואורגזמה היתה מילה כמעט אסורה. החלטתי לשוחח רק עם אנשים רצי-ניים, כדי שהסידרה לא תהיה זולה או

דויד רובינגר

הזוג אחד מצ-רבים שהונח-תונאית בהעולם הזה. הוא היה צלם-המע-

וולגריה. התנאי היה שהם מזדהים בשם וגם מסכימים להצטלם. הראשונים חששו והתביישו, והסכימו לדבר רק אחרי הרבה נסיונות-שיכנוע. הפרק הראשון של הסידרה עורר סערה גדולה. היה אז קיץ, ובחופי-הים כולם קראו את העולם הזה.

גילה רזין תמונה זו של גילה רזין צולמה במיקרה-בדרכה מביתה למערכת. הבחינה גילה במכונית בוערת, וצילמה אותה, בעודה שולחת אדם אחר במכונית בוערת, וצילמה אותה, בעודה שולחת אדם אחר במכונית בוערת.

דריאן אדרי, קריקטוריסט בהעולם הזה בראשית שנות ה-70. הוא לא היה מעורב באופן פעיל בחיי המערכת. איש שקט ונחמד, שהיה מביא את הקריקטורה השבועית שלו. מוסר אותה לעורך, והולך.

האופוזיציה היחידה

קינן
אני מברך...

עיתונות חופשית בארץ. היום יש, ויר כול להיות שעברו מעל אורי אבנרי וטיפסו מעבר לו, אבל מה שהוא עשה והעולם הזה עשה, זה מבקרי המדינה היחידים הראוי לשמו, וזו ביקורת-המדינה היחידה לשמה. אולי הכלי היחיד שיעור מחזיק את הנשמה של הרבר שרצתה להיות מדינת-ישראל, וזה העי-תונות החופשית.

ואני רוצה היום באמת, מעומק הלב ובכל הכנות, לברך את אורי ולברך את העולם הזה על התרומה שהוא תרם.

הזה: אני מאחל להעולם הזה את אורי אבנרי, ומה אני מאחל לאורי אבנרי? אני מאחל לו את העולם הזה. מה אני מאחל לשניהם? אני מאחל לשניהם את תי כקהל, ואני אמשך להיות קהל. אני חושב שאורי אבנרי עושה דברים נורא חשובים בארץ.

אנחנו מדינה דמוקרטית ללא קונס-טיטוציה וללא תשתית פוליטית-דמוקרטית. העולם הזה הקים את ה-אופוזיציה היחידה שהיתה בארץ אי-פעם, והיא העיתונות. הוא לא נשאר יחיד כזה, אנשים שעברו דרך העולם הזה, או הושפעו מהעולם הזה, או קראו את העולם הזה ברגעים קשים שהיום אנחנו כבר לא זוכרים אותם, יודעים.

אנחנו עכשיו בשנת 1987 ואנחנו קצת קוצרים, אולי אפילו בכפיות טר-דברים שאורי אבנרי והעולם הזה יצרו לנו, והוא שהאופוזיציה היחידה שישנה בארץ לכל ממשלה שהיא ולכל מישטר שהוא, זה העיתונות החופשית. מעטים זוכרים שפעם בכלל לא היתה

עמוס קינן החל כותב את טורו "סבין בגב" ב-העולם הזה" אחרי שנעצר בחשד שהטמין פצצה ב-בית שריהתחבורה הדתי, דויד פינקס. הוא זוכה ב-מישפט, אולם לא חזר ל-מערכת "הארץ", שם ה-סיע עד אז טורו "עווי ר-שות". בהמשך עבודתו ב-העולם הזה "נסע לחו-ל", וכתב שם את טורו "הסבין המשוטט".

היות וממה ששמעתי עד עכשיו, העולם הזה הוא ההיסטוריה של מדי-נת-ישראל, אני מאחל למדינת-ישראל שהיא תמשיך להיות ההיסטוריה של העולם הזה. ומתברר שזה גם ההיס-טוריה של העיתונות, אז אני מאחל ל-עיתונות הישראלית להמשיך להיות ההיסטוריה של העולם הזה. מתברר שזה ההיסטוריה של ההומור בארץ, כי נ"ל אני מאחל.

בעיקר מה שאני מאחל להעולם

י-העיתונות ה-
נות דרכם העי-
ת באמצע שנות

ה-50'. במיסגרת תפקידו צילם תצלומים רבים. המנציחים את ההיסטוריה של המדינה, וביניהם הפגנות השילומים בשערי-הכנסת. תמונה זו צולמה בעת הפגנה של חרדים.

להתראיין. עובדי הרפוס של העיתון עיכבו את הרפסת העיתון, מפני שרצו קודם כל לקרוא את הכתבה המינית השבועית.

עקרונית, אפשר היה להמשיך עם הסידרה הזו עד אינסוף. אנשים הציעו לי אפילו להוציא ספר המבוסס על ה-סידרה. לא הוצאתי ספר, אבל ביליתי שעות ארוכות, לפעמים ממש עד אור-הבוקר, בחברת נשים וגברים שסיפרו לי על החוויות והאורגומה שלהם. ואז אני נשברתי. כמה אפשר לכתוב ולשמוע על אורגומה? במערכת התנג-דו להורדת הסידרה, אבל אני התמרדתי והפסקתי לכתוב.

לי אישית הסידרה לא שינתה דבר. אני שותחתי על הנושא הזה בחופשיות גם לפני כן.

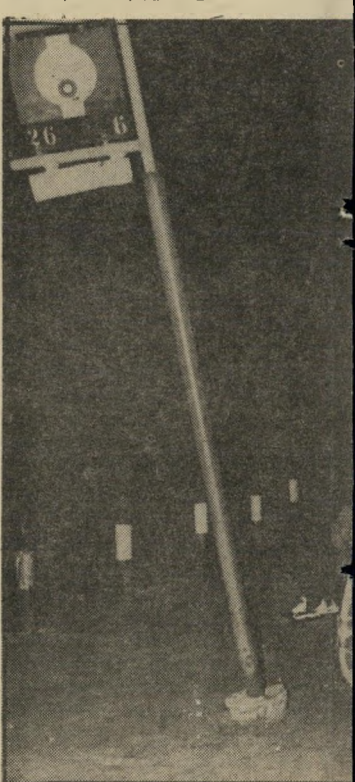
המאורע השלישי היה מילחמת-לב-נון. כשפרצה המילחמה, בעלי גוייס, וארו, בני, היה בן 5. אורי התקשר אלי ואמר: "את יוצאת ללבנון". וזה הכוח של אורי. הוא מבקש, ואי-אפשר לסרב לו. ולי, בתוכי, היה מין צורך נפשי להכיר את המילחמה מבפנים. ככה שזה השתלב טוב עם הרצון של אורי.

השארתי את הילד אצל הסבא וה-סבתא שלו, ועברתי להתגורר בלבנון. כל השבוע הייתי שם. ביום שישי הייתי חוזרת לארץ. ביום ראשון מעבירה חז-מר לעיתון — ומייד חוזרת ללבנון. נסעתי עם חיילים ברכי לבנון, הת-קלחתי במיקלחות שלהם, ישנתי בתוך המכונית בצירי-הדרכים. ביקרתי בכל מיני מקומות שעד היום אסור לדבר עליהם. הפכתי לחלק מהמילחמה.

אחרי חורש, באחת הקפיצות שלי, פגשתי את שרית ישי, שביקשה ממני לחתום על עצומה הקוראת לצבא לה-תיר לנשים-עיתונאיות לסייר בלבנון. נדהמתי. עד לאותו רגע כלל לא ידעתי שלנשים אסור להסתובב שם.

בסידרה היו 13 פרקים. אחרי שלושת הפרקים הראשונים אנשים התחילו לצאת מהביישנות שלהם, ואפילו התקשרו אליי וביקשו להתראיין. מיספרם צמח וצמח, עד שהייתי צריכה לנפות מרואיינים.

גם אנשים מבוגרים התעניינו בסידרה הזו. סבתא של חברה שלי, בת 90, רצתה

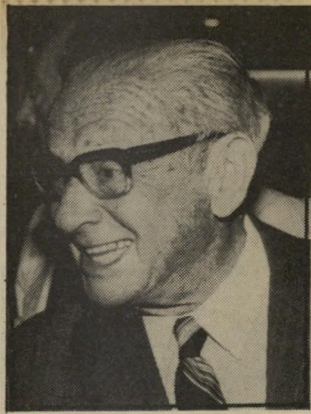
אש. בשעת הצילום לא ידעה גילה שיש כשפיתחה את התמונות. נוכחה רזין הנהגת שנשרפה למוות מבעד ללהבות.

מיעה על שער העולם הזה במאי 1983. במשך תקופה ארוכה ערכה ציפי מנשה את המדור לילות-ישראל. היא ביקרה במסיבות, כתבה עליהן וצילמה אותן.

ציפי מנשה צילמה תמונה זו של נזירות בשעה שיצאה עם מרסל זוהר לחקור רצח של נזירה רוסית בירושלים. התמונה הו-

בראשית היה "פ בערב"

סאמט

אין כל יסוד והוטענו...

מלחמת העולם השנייה) הטיל עליי לכתוב חמש סקירות שבועיות רצופות: בוקר בווארשה; צהריים בפראג; שעת שקיעה בבוקארשט; שעת ערבית בבראשית; ולילה בעיר האורות: פאריס — שהייתה אהובה על קיסר, יותר מכל ערי העולם, ובה גם שהה ונהנה במשך שנים.

אורי קיסרי היה ספוג הערצה לר"מ מות האשה. "שרשה להיפאם" היתה משימתו הקבועה, כשהוא משתרל בכל ישותו לרכוש את ליבן.

לבושו היה תמיד הדרו, כשברש ה בגד כלת הפרח האדום. לשיתו עס נשים בחר בסגנון מתוק ולבני במ יחיד. לעיתונאית מוכשרת וחגיגית מי צא מקום בעיתון. אין איפוא פלא שבין קוראי העיתון היה מיספר הנשים ניכר מאוד. לא מעט יעלות הן באו אליו ללמוד עיתונאות, יחד עם נהלי חברה מתקדמת.

פרנסה ברווחה לא היתה לנו, כמובן, בשבועון (אפילו לא פרנסה ברוחק). אך כן היו לנו נועם ההרגשה ושימחת ה עשיה. פעלנו כצוות ללא שררה. למק זל של השבועון (ראו) הוא לא נזקק להוצאות כה גדולות ומכבידות כשבר עז מפותח היום. לא היתה לו תחרות משפיעה המוספים, העשירים והמגוונים, המלווים כיום בסופי כל שבוע את העיתונים היומיים המרכזיים.

השבועון הפוליטי-מפלגתי הפועל הצעיר, או אפילו השבועונים הקלים, שנסדו ונסגרו לעיתים קרובות, לא יכלו לגבור על השבועון המבריק של אורי קיסרי.

ואף על-פיכך, באה שעתו של השבועון לעבור לבעלות אחרת. אורי קיסרי החליט שדי לו.

לא כאן המקום לפרט את נימוקיו של אורי קיסרי להיפרד משבועונו, שכה אהב ושכה טיפה. אני ידעתיס היטב, ומאוד הצטערתי משהוא בא אליי, ביום שישי אחד, למערכת הארץ בתל-אביב, וסיפר לי על כך ברטט. הוא חשב הרבה למי למכור את השבועון — רכשוה (שהוא כן יקר לי, ולו הקרשתי לא מעט שנים טובות).

לדבריו, לא התכוון למכור את הערלם הזה לאיזה בעל ממו, אשר יפכו לכלישרת מסחרי, ולכן פנה תחילה לשני עיתונים יומיים שיצאו את ה שבועון לאור, בנוסף ליומניהם. היו שיחות על כך, ושום דבר ממשי לא יצא מכך. אז הוא העלה את הרעיון שאורי אבנרי, שאת כישרונו העיתונאי קיסרי העריך מאוד, יקבל לידיו את השבועון. הושג הסדר, והשבועון עבר לבד לותו ועריכתו של אורי אבנרי יחד עם שלום כהן (אשר פרש כעבור שנים מ העולם הזה).

אני הייתי הנפגע במיוחד, או אחד הנפגעים ביותר מבין צוות חברי מערכת השבועון, שהיו ראשוני-הראשר נים, משום שהייתי קשור בו. קשרי-באויקים, מבלי לחוס על זמני ועל מאמצים רבים. מטירות הן לאורי קיסרי אישית והן לשבועון היתה ללא גבול.

אני כשלעצמי פירסמתי אחר-כך, מזמן לזמן, בשבועון העולם הזה של אורי אבנרי כמה רשימות ופירקיעי-רות, ומאז ועד היום אני ממשיך לקרוא בו בהתמדה.

הוא שונה, כמובן, משבועונו של הימים ההם, בתוכנו, בטעמו, בגישתו. הוא עשוי בכישרון עיתונאי-מקצועי.

קטורה אישית נהדרת של דמות שלונ"סקי, מאת אדם שליין.

תוך כדי קריאה בגליון אפשר היה להיווכח מייד בסגנונו המיוחד של אורי קיסרי: קליל, ועם זאת רציני. כבר בגליון הראשון היו הדים רע-

ניים לחיי היומיום בארץ, לפי הסיסמה שבחר קיסרי (מאוחר יותר — בשנת 1946) לגלגול הבא של השבועון, ש נקרא העולם הזה: "ריתמוס החיים ודופק הזמן".

ניצוד-של-הזמור בגליון תשע-בערב שלפני 50 שנה: אבא, וזכר אתה שהבטחת לי את העט הנובע שלך אם אביא תעודה טובה מבית-הספר? ובכן, יש לך מזל: העט ישרא אצלך!"

גליון שפע ביקורות תיאטרון ר קולנוע ומפעי-בידור אחרים, וכן מר דעות בנוסח הימים ההם, כגון: "חיך ורכושך הבטח בהנאצינאל-פאריס" חברת פיליפס הבטיחה, במודעה מאי-רה-עניינים, להביא את כל העולם מתחת לגג ביתך".

השבועון היה להצלחה כבר בגליון הראשון. הוא נרכש על-ידי רבים במ חיר עשרה ימי לא רק משום ה חידוש שבסגנונו הרענן וסגנונותו, אלא גם משום הפופולאריות הרבה שלה זכו העורך וכמה מהמשתתפים. בגליונות הבאים, שהופיעו שבועי-שבוע, מדי יום חמישי, נוספו משתתפים חדשים. בהם: עמנואל הרוסי; ישעיהו קלינב, הקריקטוריסט רוס; שחקן ניתה-העילית חנא רובינא, שפתחה את רשימותיה (בעיקר על התיאטרון) בסי-קור ויכרונותיה על איש-התיאטרון א לכסנדר גראנובסקי; השופט צדיקיהו רכרכי (איש-תרבות שלעתיים אחז גם בעט ספרים); ישראל זמורה; שלום רוזנפלד; אביגדור המאירי; ועוד.

אורי אבנרי עשה בטעם, בעריכתו ובגישתו מהפכה בנוף המגזינים, כש הוא ועיתונו היו מאז ומתמיד שנויים במחלוקת.

אין ככוונתי להעריך את אורי אבנרי ברוך-הכשרון כסופר ועורך, ובוודאי לא כפוליטיקאי ופדלמנטר — שטחם בהם פעל רבות ושמו היה בפי רבים — לחיוב ולשלילה. ברצוני רק להעלות מקצת ויכרונות על השבועון "שלנו" תשע-בערב, שלפני 50 שנה, ומספר שנים אחר-כך, עד שעבר (כבר בשם העולם הזה) מקיסרי לבעלותו ועד ריתתם של אורי אבנרי ושלום כהן.

עדיין עומדת לנגד עיני דמותו בעלת ההשראה של חברי הנאמן וע מיתי הבלתי-נשכח אורי קיסרי. בצורה מליצית ושובבנית תיאר קיסרי את אי שר עם לבבו ונפשו, בהעניקו לביטאון סיסמות אלו: ביקוש החיים — שהם חיים ממש; חרדה לאמת — שהיא אמת ממש; פירורי שעשועים ולחם: הזמור וסאטירה על מנת לגלות את תוססנות החיים מעל למסכת-הרצינות. בביתנו, הכריז קיסרי, יפעל איש איש לפי השקפתו ואפילו כמצב-רוחו. כולם מאוחדים ב"ביטוף" אחיד, אך כנניח-רוחין לגבי עצמם ולגבי זולתם. בשבועון — הבטיח — ישרור חופש חנינו וחופש-הביטוי, שאיננו רק בכ חינת רשות אלא גם חובה.

אנו מכריזים על עצמנו שנהיה רואים ומראים, שומעים ומשמיעים, מגלים ולא מסתירים. נדע לתקוף ונדע להגן, נדע לומר: כן אבל גם: לא בעת הצורך לקרוא: הידד! ובעת הצורך לקרוא: כוז! העיקר: להיות שבועון מעניין.

הוא מצא עניין רב בצילום משמ עותי, בקריקטורה קולעת שאפשר לה בין אותה "בלא פירושים" ובציור שמדבר יותר ממילים.

קיסרי צידד גם בכירוח-הדעת. ה ביטאון שלנו לא הירבה לעסוק ב"פ-ליטיקה קטרנית" ולא במיפלגניות צרה-בשררה, אם כי ניתן בו מקום לבעיות צורניות שונות. על רקע זה אני זוכר שבצאתי בשליחות עיתונאית לאירופה ולפני

ייסדי-העורך, אורי קיסרי: הבמות והחיים דעה חופשית הור מור וסאטירה השעשועים והלחם. כשוליים, בצד שמאל, של השער, נרשמו שמותיהם של המשתתפים ה ראשונים, לפי סדר זה: נתן אלתרמן, מנשה לוי, אריה נבון, (קריקטורה שלו היתה ציור השער), אורי קיסרי, צבי קרול, יעקב רוזניק ורדינה שלונסקי (ורדינה היתה אחות המשורר אברהם שלונסקי, שאף הוא הצטרף למערכת וכבר בגליון הראשון פורסם ראיין מאלף אתו על תרגומו העברי, מרוסית, לייבגני אונגין לפושקי, בליווי קרי-

את שולחן עבודתו של העורך, יחד עם מילות ברכה להמשך פורה. אני עושה זאת ברצון, לא רק כשריד ראשוני-הראשונים של השבועון תשע בערב. ממנו צמח העולם הזה, אלא גם כקורא ותיק ומתמיד שלו — לאורך כל השנים.

עדיין אני שומר בזיכרוני את יום הופעת הגליון הראשון של תשע בערב — 11 במרס 1937. ציור של שעות מעורר (בסגנון ארטידקו) התנוסס על העמוד הראשון. במיספרים מצועצעים נרשמה בו השעה: תשע בערב. ומתחתיה סיסמות האני מאמין של המי-

קריאל (דושי) גרדוש בא לארץ מפאריס בראשית שנות ה-50; אחרי שצייר שם קריקטורות לעיתון המחתרת של לחי בארץ, בתחיתת. שירי. הוא היה מראשוני חברי המערכת החדשה. כשהשבועון עבר לאתריותו של אורי אבנרי, עבד כעורך גראפי וכקרי-

קטוריסט הראשון של העיתון. בציור זה הוא מתאר את ריבוי תפקידיו, ויצירותיו ועלילותיו בשבועון. בין השאר: את סציעתו בספציה שהונחה במישרי המערכת, בר צמבר 1952. דוש סיפר: היה לי מזל עצום. אילו זה היה כמה סנטימטרים יותר נמוך, זה היה מוציא לי עין.

הכל על הפיצצה

הכל על הפיצצה

דוש

גליקסון. עבדתי בשעה 10 בערב, הכנתי את הגליון הבא, ופיתאום אני מריח ריח מוזר וקצת עשן. נגשתי לסורגים, וראיתי שיש שם איזו חבילה. לטיפשותי, במקום להתכופף ליד הקיר, דחפתי את זה החוצה, וברגע שנגעתי בזה זה התפוצץ.

היה לי מזל עצום. אילו זה היה כמה סנטימטרים יותר נמוך, זה היה מוציא לי עין.

קריאל (דושי) גרדוש בא לארץ מפאריס בראשית שנות ה-50; אחרי שצייר שם קריקטורות לעיתון המחתרת של לחי בארץ, בתחיתת. שירי. הוא היה מראשוני חברי המערכת החדשה. כשהשבועון עבר לאתריותו של אורי אבנרי, עבד כעורך גראפי וכקרי-

השבועון המצויר לא יפורמצי

יגאל (מן) ואנוכי

כהן ומן
זקן ותותח

עלי כהן צילם בשביל "הד" עולם הזה" לפני שעבר לחיות בדנמרק. יגאל מן, חניך מאה שערים, היה צלם-המערכת, והסך דמות ידועה בארץ. הוא נשא אשה מעובדות המערכת וחי עתה בארצות-הברית.

רדית גלריה פהפיה ביוולג' שב-ניו יורק, ליד האיסט ריבר. מהרמ קולים בוקעים צלילי-מוסיקה קלאית שית של מן העולם הזה. על השולחן — כרכים חומי-כרכה של העולם הזה משנות השישים. בעל הדירה, רעייתו ואנוכי, מעללים בשקיקה בכרכים, דף אחר דף. מעת לעת קריי אתהתפעלות, ומייד סיפור קולח של זיכרונות.

בעל הדירה הוא יגאל מן, מי שהיה באמצע שנות השישים צלם העולם הזה, שהתפרסם בשל צילומיו המצויינים, זקנו שהיקנה לו שם דבר וד "תותח" — עדשה טלסקופית, שזכתה לא אחת לעיון מרוקדק של מדינאים ואנשי-צבא, שהתעניינו בפלא.

בין האנשים שהתעניינו באותם ימים ב"תותח": יצחק רבין ושימיעון פרס, שעיתרים עדיין היה לפנייהם כראשי-משלה.

רעייתו של יגאל, מינה, מעורה היטב בקורות אותם ימים. יגאל לא נטש את מלאכת-הצילום, רק עבר לענף אחר, ויותר איננו רץ אחר החר שות.

יגאל ואני היינו ככל הנראה צמד ראשון של צלמי-עיתונות בארץ, בתי חילת שנות השישים. סיקרנו את ירד שלים, שהיתה מחוץ לירדנו. מסיבות שהזמן גרמן, נפרדנו כצמד, והקריירה

פרקי אבות

כל מי שיש בידי שלושה דברים הללו

מתלמידיו של אברהם אבינו.

ושלושה דברים אחרים,

מתלמידיו של בלעם הרשע:

עין טובה,

ורוח נמוכה,

ונפש שפלה —

מתלמידיו של אברהם אבינו.

עין רעה,

ורוח גבוהה,

ונפש רחבה —

מתלמידיו של בלעם הרשע.

מה בין תלמידיו של אברהם אבינו

לתלמידיו של בלעם הרשע?

תלמידיו של אברהם אבינו, אוכלין

בעולם הזה

ונוחלין בעולם הבא.

שנאמר:

להנחיל אהבי יש,

ואצותיהם אמלא.

מן היא דרכה של תורה: פת במלח

תאכל, ומים במשורה תשתה, ועל

הארץ תישן, וחיי צער תחיה, ובי

תורה אתה עמל, ואם אתה עושה

כן, אשריך וטוב לך. אשריך — בעו

לם הזה, וטוב לך — לעולם הבא.

בחר מולי פרידמן ■

הוא אמר לי: כיתבי!

שים האלה, וההכנות, ההתרגשות, הוא לא נתן לי להגיד שמינית ממה ש-הכנתי. "כיתבי", הוא אמר, וזרק אותי למים הקרים.

העולם הזה היה לי בית במשך עשר שנים. שם למדתי לכתוב, להפייל את האנטנות ואת החושים. הרבה דמויות היולתי במירפסת שפונה אל הים, הרבה קללות סיננתי מבין שיניי, מקללת את אורי אכנרי, את אברהם סיטון, את המערכת כולה. לילות ארוכים ביליתי במערכת, כשאני מנסה לניסח פתיח לכתבה ומצליחה רק כשהשחר מאיר; יושבת ארבע שעות על כתבה בת 200 מילה, שוברת את הראש על כותרות ועל כותרות-מישנה.

בעולם הזה התאפשר לי להשיג תתן בחוויות מהסוג שרק העיתון הזה מאפשר לכתביו. רשימה מקוצרת של חוויות כאלה: פיגוי דרום סיני, הימים האחרונים בשארם-אל-שייח, ועידה בינלאומית בסיציליה, משותפת לערבים, ישראלים ואירופים, סיקור הפגנות בשטחים הכבושים, מילחמת-הלב נון, כיבוש צור וצידון, המעבר למערב ביירות בעיצומה של המלחמה, המיפוי גש עם יאסר ערפאת והטייס השבוי אהרון אחיעז במקום שכיו. כולן חוויות גדולות, שהטכיעו חותמן על כל מי שהשתתף בהן.

במקום שהוא בית אתה נקשר לאנשים בקשרי-מישנה. כך קרה לי עם ענת סרגוסטי, כך קרה לי עם אורי אכנרי. ואחרי כל זה, אחרי כל החור

שרית ישי קנתה לעצמה שם כמראיית, והתרכזה בעיקר בעריכת הראיון הדשבועי הגדול של העולם הזה. היא התחילה את דרכה בעולם הזה, נסעה לארצות-הברית, חזרה ליארץ ולשבועון. בעת שליחות בשם העולם הזה בהפיגה של אוניית-הימורים, הכירה את גידעון לוי, כעת מזכיר מערכת הארץ, ונישאה לו.

"כיתבי" הוא אמר לי, "כיתבי". מילה אחת, זה הכל.

אחרי שישבתי נרגשת ומפחדת במשך שעות בחדרה הצפוף והקטן של חנה, משגנת בפעם המאה את מישפט הפתיחה שהכנתי "קוראים לי שרית ישי ואני רוצה להיות עיתונאית", עונה בפעם האלף על שאלות אפשריות, בונה לעצמי תולדות-חיים מעניינים, שיתאימו למי שרוצה להיות עיתונאית, מחפשת שמות של מכרים משותפים, שיוקרו לו איזו מילה.

חודשים תיכננתי את הפגישה הזו, חלמתי עליה כלילות, הלכתי איתה בימים, לא גיליתי לאיש, פחדתי שיגידו שזה יומרני מדי, שמה פיתאום אני עיתונאית.

חודשים עד שאורתי אומץ לחייג 232262 ולבקש פגישה עם אורי אכנרי. ואחרי כל זה, אחרי כל החור

ישי ימים אחרונים בשארם

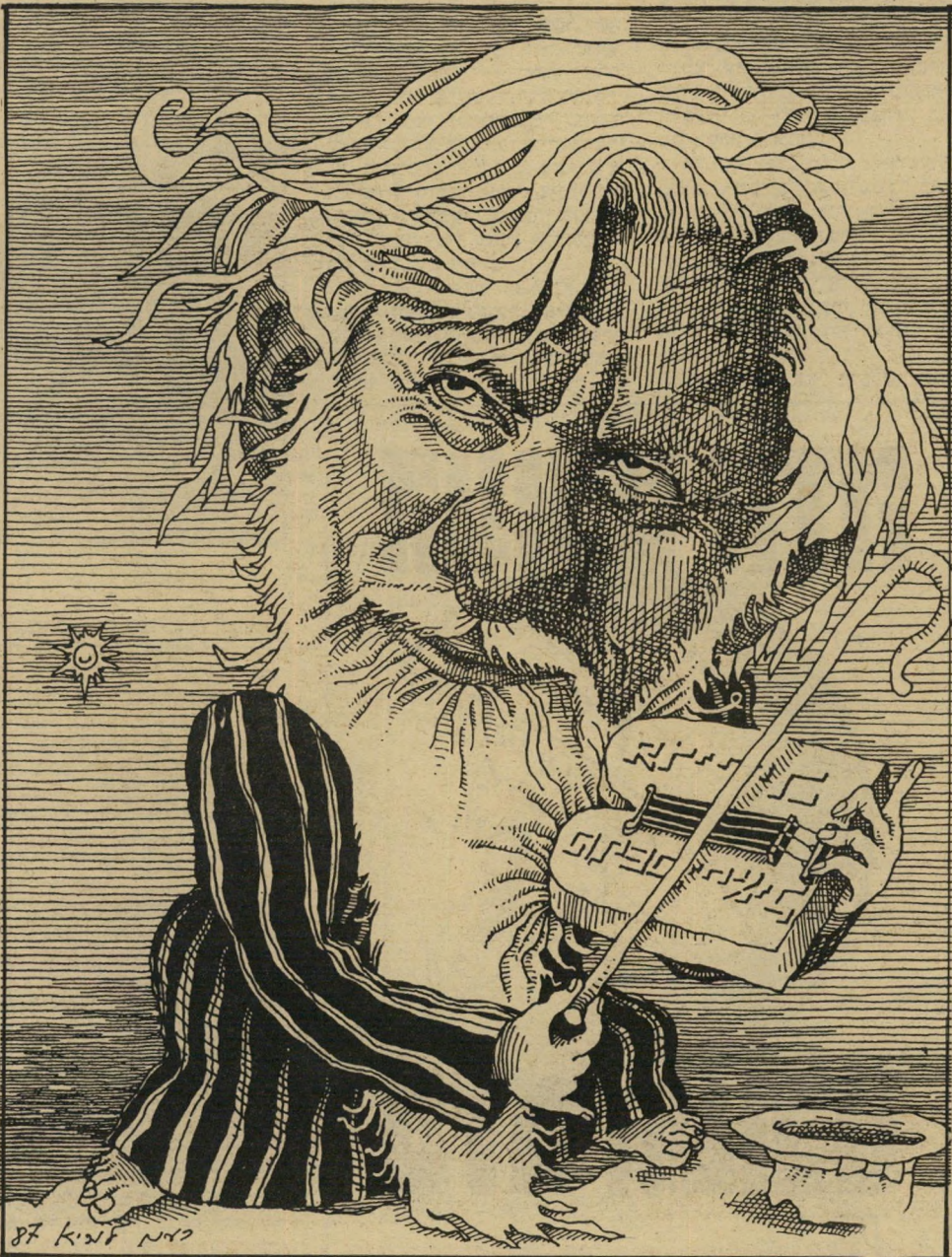
אכנרי, שיחד איתם עברתי את החוויות הגדולות ביותר. הקשר האמין, שנוצר בין שלושתינו במלחמת-הלבנון, אין אח ורע לו בעבודה הזאת.

תחושת האחריות שהעיתון לא יהיה שלם אם לא יהיה בו משהו משלך, הידיעה ש"אין דבר כזה" לא לכתוב השבוע, ושכתבה אחת אינה מספקת את העורך — כל אלה הוטבעו בי כטבע שני בעולם הזה.

העולם הזה בן חמישים. קצת מצ' חיק לחשוב על עיתון כליכך צעיר בהקשר עם מיספר כליכך מבוגר. במשך שנים הייתי "הכי צעירה" במערכת, עד שבגיל 30 הפכתי פיתאום ל"הכי מבוגרת".

כשעובתי את העולם הזה היתה לי הרגשה שאני עוזבת את בית הוריי, ואם העיתון היה לי בית במשך עשר שנים, הרי שהיום בשבילי העתון הוא עדיין אותו הבית שגדלתי בו, ושלמדתי בו להיות עיתונאית.

"כיתבי", הוא אמר לי, "כיתבי". ומ' אז אני כותבת.

עיתונים בעולם. את הציור הזה צייר במיוחד עבור גיליון זה, והפיץ אותו באמצעות הסינדיקאט שלו ברחבי העולם, תוך ציון חשיבותו של העולם הזה.

רענן לוריא הקריקטוריסט של העולם הזה באמצע שנות ה-50 הוא עתה בעל שם עולמי, וציוריו מתפרסמים במאות

דב קול

תמונות לפני 50 שנה

דב קול עבר במערכת העולם הזה ככתב בשנות ה-70 הראשונות. גם הוא היה כתב צעיר ומתחיל, שרכש נסיון במיקרופון ועבר אחר כך לשרות הממשלתי. ומשמש עתה כדובר של משה קצב, שרי העבודה והרווחה.

דוד עימוד. אבנרי מגיע כמר"ש, שבוע הוא לא היה במערכת. הכנסת בשבילו סיפור משני. המגע עם שולחן העימוד מגרה אותו. זה העניין שלו.

שבוע הוא מחכה לעמד את העיתון. הכריות שבקצה האצבעות רוצות. מה?

קול

תימני קטן ונחמד

כות. מתחרמות לשחק עם התמונות. העין של משה ריין תופיע בצד שמאל או ימין? אמן בפעולה. איך יראה שמור אל תמיר? סנטר מגיע? כפול? רגיל? הצוות מאחור. ראשון אלי תבור, שני הכתבת. בצד יוסי שנון, הגרפי קאי. בחדר רממה. אבנרי מתייעץ. ר אח"כ? — האומנותיות. נסגר עמוד. NEXT. לעמוד הבא. כתבת ציצי. אותה האווירה. שקט. אבנרי משייט על פני העמוד. והופ — נסגר עוד עמוד.

ישיבות מערכת מצומצמת. כהשתתפות אלי תבור, רפי זיכ רוני. שאול גרוסברג. ושלוש כהן היו מתקיימות שלוש פעמים בשבוע סביב שולחן הפוקר. סכומים ואווירה בסדר. רק סיטון מאיים שיגיד לאבנרי, ומסי פס על החלון לראות אם משחקים. הרדליץ לסגירת הגליון מפסיק את המישחק.

האם בקביעה של רפי זיכרונות, סביב השולחן, כי עיתונאי טוב הוא עסקן טוב. היא נכונה? האם כדי להיות כתב מצטיין אתה צריך להיות מאכזר? ההר גשה של אלי תבור לצוות היא, שה סיפור בעיתונות נמצא במודעות הקטי נות, ובמקום ללכת למסיבת עיתונאים לרוץ למישרדים ולחטט במיסמכים. כן, הכל סביב שולחן הפוקר. אז למה סיטון היה מאיים באבנרי?

איפה? איפה התימני הקטן והנחמד. מוכרה העיתונות ממול לכסית. ש היה מודיע כל יום שלישי בקולו המיוז חד שהגיע העולם הזה: איפה שאול שיף ושימחה אהרני, בוגרי הצופה. שאהבו את רוח העיתון? לא נעלם ויליאם. הצלם הצרפתי, איש ערין ורגיש, שתירגם לי מצרפתית את סיפורי הזונות והחשפניות במודרני הלילה של יפו.

מה עם נתן והביץ, ומה עבר על מרסל זוהר, ואליהן חן השלית, וחנה גבאי, שעזרה לי בשיחזור אונס ביר קון?

ומה עושה לוי לוי בהולנד? איש טוב, לוי לוי. לא פוגשים הרכה כאלה כחיים. רק שבחים. תמיד מצוחצח טיפוטפ ומבטט מהחיים. ושולה — נשמה טובה? כן, ומנסיון. ומה קרה להתרגשות הבתולית של הבאה לר פוס. לאן נעלמה האמונה בשינוי? מה קרה לשנים? איפה ארה"ל בכר. מורי ורבי, מציא מאזני צדק, המדור ש עשה את ידיעות אחרונות לעיתון של המדינה? מה עובר עליו באמריקה? ואבי רו, שבגללו נכנסתי לעולם התיקשורת? ואורי קיסרי המייסד וה עורך הראשון — מה הוא אומר על העיתון?

קיסרי — עיתונאי וג'נטלמן, כתב לוי. רב קול היקר, אקווה כי עוד יותן לנו לפעול לעיתים קרובות וליילך יד ביד ביום ההולדת ה-100 של העיתון. מה הוא אומר בג'עדון? עיתונאי ומה קורה לרן מרגלית? עיתונאי מהשורה הראשונה וכוכב טלוויזיה. למה הוא לא יום קבלת פרס סוקולוב לאבנרי?

ולבסוף: מה עם אורי אבנרי, הוא יוכה לשבת בבית הורדים? ומה עם יורש?

אינטרסו פוארטו פסו. שני תיים עברתי בהעולם הזה. תקופה זו, במבט לאחור — היתה הפוריה בחיי. הייתי מבוקש. חזרתי ופונקתי על-ידי יפות תלאיבי. מי שחשבה עצמה למשהו, מצאה בי עניין. לרעתן של קושקוש, מוש"מוש, פיצץ, מיצי ופליצי הייתי גבר מעניין, אינטלגנטי ורגיש. אני, הצעיר, האמנתי בזה. אם בנות ה-60 ציצי" הצפון תלאיביות רצו אותי, היה בזה משהו.

אך לא רק נשים מצאו בי עניין. הפכתי לפתע, ביולילה, לאישחברה מבוקש ומקובל. כל מועדון שנפתח בתלאיבי העניק לי כרטיס כבוד. הציפו אותי בהזמנות למסיבות —

העולם הזה

כזה העולם

בזיל היה בשנות ה-60 הקריקטוריסט של העולם הזה. באחרונה הכין (יוסף) בזיל מאות מצוריו להוצאת ספר. את הציור הזה, המתאר אנו אופי השבועון, הכין לכבוד יובל ה-50 של העולם הזה.

שלמה סתר

צלם המערכת ליווה את אורי אבנרי לקאהיר. ה שניים טסו בלי אשרת-כניסה. מייד אחרי ביקור סא כשהגעתי לפרדריקה (ככתב העולם הזה) — מה שהיה הקלאסה שבקלאס סה — הוזנק לעברי בספיד הדרינק הראשון. על חשבון הבית. כשעליתי לקומה השניה — הוכנסתי ישר למע גל שחקני הסנוקר. הם פינו לי את התור, ונתנו לי להרגיש שהאישיות והנוכחות שלי מענגים את זמנם. וזכרונות בועת השמפניה נמשכו כל עוד עברתי בעיתון. וזה היה בית ספר. בית הספר הראשון שלי. וזיכרונות בית הספר היו מרתקים. כל דקה עניין. אבל, פריילנסר בהעולם הזה משמעו לחס"עוני. הרצון ללמוד ולעי כור עיתונות מחזיקים אותך בעיתון. זה לקח שנהיים.

וכך, עם "מודעות עצמית" גבוהה, שקיבלה חיזוקים, מהצטייטי, עזבתי, וחפשת את דרכי בתיקשורת, בלי מקום עבודה קבוע.

ואז, בבת אחת, במכה, נגמר הטלי פונים, שום פרימירה, אף מסיבה, כאי לו לא היה. צילי, מילי, גילי ופיצי התחמקו. כשהתראינו ברחוב — שלום קר למכר מודמן. יאללה, מה קורה פה. פישלתי עשיתי ברו למישהו מה הסיפור? אמרתי לעצמי, מודאג הלכתי לתחייץ באמי. אולי היא תגיד מה הסיפור?

ואז אומרת אמי מישפט מפתח

שלמה סתר

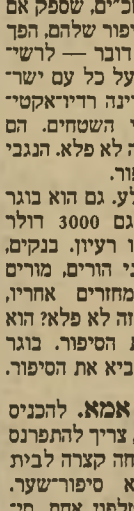
צלם המערכת ליווה את אורי אבנרי לקאהיר. ה שניים טסו בלי אשרת-כניסה. מייד אחרי ביקור סא כשהגעתי לפרדריקה (ככתב העולם הזה) — מה שהיה הקלאסה שבקלאס סה — הוזנק לעברי בספיד הדרינק הראשון. על חשבון הבית. כשעליתי לקומה השניה — הוכנסתי ישר למע גל שחקני הסנוקר. הם פינו לי את התור, ונתנו לי להרגיש שהאישיות והנוכחות שלי מענגים את זמנם. וזכרונות בועת השמפניה נמשכו כל עוד עברתי בעיתון. וזה היה בית ספר. בית הספר הראשון שלי. וזיכרונות בית הספר היו מרתקים. כל דקה עניין. אבל, פריילנסר בהעולם הזה משמעו לחס"עוני. הרצון ללמוד ולעי כור עיתונות מחזיקים אותך בעיתון. זה לקח שנהיים.

וכך, עם "מודעות עצמית" גבוהה, שקיבלה חיזוקים, מהצטייטי, עזבתי, וחפשת את דרכי בתיקשורת, בלי מקום עבודה קבוע.

ואז, בבת אחת, במכה, נגמר הטלי פונים, שום פרימירה, אף מסיבה, כאי לו לא היה. צילי, מילי, גילי ופיצי התחמקו. כשהתראינו ברחוב — שלום קר למכר מודמן. יאללה, מה קורה פה. פישלתי עשיתי ברו למישהו מה הסיפור? אמרתי לעצמי, מודאג הלכתי לתחייץ באמי. אולי היא תגיד מה הסיפור?

ואז אומרת אמי מישפט מפתח

העולם הזה

כזה העולם

בזיל היה בשנות ה-60 הקריקטוריסט של העולם הזה. באחרונה הכין (יוסף) בזיל מאות מצוריו להוצאת ספר. את הציור הזה, המתאר אנו אופי השבועון, הכין לכבוד יובל ה-50 של העולם הזה.

שלמה סתר

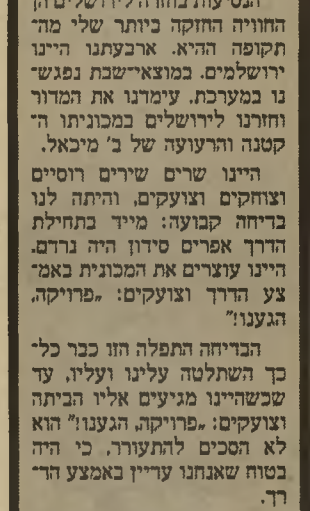
צלם המערכת ליווה את אורי אבנרי לקאהיר. ה שניים טסו בלי אשרת-כניסה. מייד אחרי ביקור סא כשהגעתי לפרדריקה (ככתב העולם הזה) — מה שהיה הקלאסה שבקלאס סה — הוזנק לעברי בספיד הדרינק הראשון. על חשבון הבית. כשעליתי לקומה השניה — הוכנסתי ישר למע גל שחקני הסנוקר. הם פינו לי את התור, ונתנו לי להרגיש שהאישיות והנוכחות שלי מענגים את זמנם. וזכרונות בועת השמפניה נמשכו כל עוד עברתי בעיתון. וזה היה בית ספר. בית הספר הראשון שלי. וזיכרונות בית הספר היו מרתקים. כל דקה עניין. אבל, פריילנסר בהעולם הזה משמעו לחס"עוני. הרצון ללמוד ולעי כור עיתונות מחזיקים אותך בעיתון. זה לקח שנהיים.

וכך, עם "מודעות עצמית" גבוהה, שקיבלה חיזוקים, מהצטייטי, עזבתי, וחפשת את דרכי בתיקשורת, בלי מקום עבודה קבוע.

ואז, בבת אחת, במכה, נגמר הטלי פונים, שום פרימירה, אף מסיבה, כאי לו לא היה. צילי, מילי, גילי ופיצי התחמקו. כשהתראינו ברחוב — שלום קר למכר מודמן. יאללה, מה קורה פה. פישלתי עשיתי ברו למישהו מה הסיפור? אמרתי לעצמי, מודאג הלכתי לתחייץ באמי. אולי היא תגיד מה הסיפור?

ואז אומרת אמי מישפט מפתח

העולם הזה

כזה העולם

בזיל היה בשנות ה-60 הקריקטוריסט של העולם הזה. באחרונה הכין (יוסף) בזיל מאות מצוריו להוצאת ספר. את הציור הזה, המתאר אנו אופי השבועון, הכין לכבוד יובל ה-50 של העולם הזה.

איש

אורי דן היה סטודנט בטכניון כאשר החליט לעבור לעיתונות. ככתב צעיר התקבל ב"העולם הזה" ורכש לעצמו במהרה שם ככתב מעולה. הוא עבד בעיתון עד לגיוסו לצה"ל.

דן אריק שאל

אלמלא קיבל אותי אבנרי להעולם הזה. קרוב לוודאי שהייתי היום מהנדס מכונות. אולי במפעל המנועים בכתישמש, ממתין שסטף ורטימר יקבל אותי במתנה מהמדינה ויחשב לצינוי עוד יותר גדול, לאחר ששרהביטחון, יצחק רבין, יחליט סוף סוף.

חלמתי בגיל 7 להיות ארכיאולוג, ומגיל 8 להיות עיתונאי. אולי סימן לסקרנות בלתינלאית לנכור בשכר כותהחיים. את סיפרי המתנות לבר מיוצוה שלי החלפתי ברובם בגליונות העולם הזה ותשע בערב ישנים, אצל סוחר ספרים מול איבג, ברחוב נחלת בנימין בתל-אביב. כעבור שנתיים החלפתי ספרים יקרים אחרים בגליונות השבועון האמריקאי טיים משנים קודמות.

שני השבועונים, העברי והאמריקאי, ריתקו אותי כפארהיצירה של העיתונות. במיוחד לאחר שהעולם הזה עבר לידיו של אבנרי. במקביל קראתי את ספריו, בשדות פלשת והצד השני של המטבע.

מובן שלא יכולתי להעלות בדמיני הפרוע ביותר, שבי-1984, בניירורק, אטייע לשרההעשירההמסחר, אריאל שרון, כמאבקו המישפטי חסר התקדים להוקיע את השקר וההשמצה שפירסם בגדו טיים. ועוד פחות יכולתי לדמיין שבי-1987 אפרסם בטיימון אנד שוסטר בארצות-הברית ספר בשם עלילת הדמים, שבו אחשוף את אותו שבועון, כתביו, עורכיו ושיטותיו, כפי שהתגלו באותו מישפטידיבה.

הכל נזרע כבר במרתף מערכת העולם הזה ברחוב גליקסון 8 בתל-אביב, ליד המיגרש הגדול והריק שי הפריד בינו לבין בניין תיאטרון ה"אורח. הכל — בחלק העיתונאי, והוא העיקרי שבי.

קשה היה להגיע למרתף. בשביעית,

בגימנסיה הרצליה, פניתי בתחינה להיכרות מיקרית אל אמנון חלד, עורך מדור-הספורט דאז בהעולם הזה — שאולי יואיל וכו', לא יצא דבר. כתחלות לכתבים חדשים, שהוכרוה עלי ידי מעריב, שכבר אז עדיין היה הנפוץ ביותר במדינה — נכשלתי. בהיותי בן 22, הוזמנתי, עליידי העורך הגדול האחרון של מעריב — אריה דיסנצ'יק, לשמש כסופר צבאי של מעריב — רק לאחר שהתחלתי בגיל 17-18 את ה"קריירה העיתונאית בהעולם הזה". אורי אבנרי היה העורך היחיד שנתן גם לי צ'אנס. במדינה שכללה קצת יותר ממליון יהודים, עם עיתונאים ממוסדים כבר אז, קשה היה לממש חלום ילדות אף בתחום הזה. נתקבלתי לטכניון ולעיתודה האקדמית. חשבתי שבא הקץ על החלום. ודווקא אז הביא אותי חבר משותף אל אורי אבנרי. "זה אחי, והוא רוצה לעבוד בעיתון", אמר החבר, מוסר דאן. השיחה נמשכה חמש דקות, כמרתף. אבנרי: "עבדת בעיתון? כתבת רש"י מות?"

"לא, השבתי בחשש. אבנרי: "עיתונאות היא עבודה שחורה. זה לא כמו בסרטים...". אני יודע, אמרתי, ובעצם לא ידעתי דבר.

בכמה מילים סיכם אבנרי את השיחה: "תנסה. תשלח רשימות מחיפה. יש שם נמל, מישטרה, בתי-מישפט, עריבים, דרוזים".

שלחתי, ובכך, כעבור שתי שנות לימוד הנדסת-מכונות בטכניון, בא הקץ לקריירה שהיך לי אבי כמהנדס. שתי הרשימות הראשונות הודפסו בעיתון, כמעט ככתבן וכלשונן. אבנרי חילק לי את המחמאות הראשונות בישיבת המערכת ביום שישי, ולא ידעתי היכן לקבור את עצמי מרוב

ביישנות. ישבו שם שלום כהן, אורי סלע, רוב איתן, סילבי קשת. אף פעם, לאחר מכן, באף עיתון בישראל — להבדיל מעיתוני חו"ל — לא פגשתי ברוח צוות שבו השתלכתי אז כאותו יום, כמו אותו צוות של העולם הזה. וגם את הביקורת היית סופג ברצון. אבנרי, נרגז על סיפור של 300 מילה שכתבת, לא היסס לתלות אותך על הלוח. יום אחד אני מוצא את עצמי על לוח הפקק: הרשימה שפירסמתי בעתון תלויה לראווה — ולידה רשימה אחרת במחצית מיספר המילים, עם פתיח אחר וסיום אחר — אותה כתב אבנרי בתוספת הערה: "כך צריך היה להיות". לא נעלבתי. איש לא נעלב. כל אחד רצה שהגליון יהיה הטוב ביותר.

העדיפות ניתנה רק לסיפור עצמו תחת הכלל — לדעת ראשון לפני כולם. לדעת מה שיותר, ומהר. להביא את העובדות שאינן בעיתוני הערב והבוקר. את יומנו המוסתר של נאשם באונס במעברת קובייהב. או סיפור ההפלגה המסוכנת של מלחי אוניה שזה עתה הגיעה לנמל חיפה, כולל צילומים. את סיפורו האישי של שייד אמין טאריב בכפר הדרוזי.

כל רעיון מקורי וכה לא רק לעי רוד, אלא לביצוע מידי. הרעיון לערוך יום-סטר לזכר עצמי נולד כשיצאתי עם אורי אבנרי מהצגה ראשונה בקולנוע חן, ונתקלנו במת-רימים מקשקשים בקופסותיהם. כבר למחרת תיכנן אורי סלע את הגראפיקה של הסרט "קרב למען הנוער" על שם אורי דן ו"ל, להרמת קרנו המורסית של הנוער". קופסת קפה נסטל מהמיטבח של אמא נעטפה מחדש כקופסת התרומה. והיה שם בראונר, הצלם-בחסד, שצילם בהיחבא את סילבי קשת ואותי מתרימים אורחים ו"שוטרים ברחבי תל-אביב."

כבר אז שלט כאן טימטוס הפרט והעדר. זה לא התחיל ב-1987, עם כ"ד מליון יהודים.

העדרו שהעניק אבנרי לכתב צעיר מצליח היווה חלק בלתי נפרד מה"הצלחה". כשאני רואה את התנשאותם של עורכי עיתונים בפרוטה כלפי כתב צעיר, מתחיל, אני יודע ששם מתחיל העוול. אם הצעיר גם מוכשר, יצטרך כוחות נפשיים אדירים כדי להצליח. סליהאשפה היה חשוב אצל אבנרי לא פחות מאשר העיתון: הוא לא היסס להשליך לשם רשימות מפוקפקות. בעיתונים רבים אחרים ראיתי את הסלים ריקים והרפים מלאים באוסף של שטויות.

לדעת ראשון. להיות בזירת ההת-

פטר בן השיג סקופ לאומי כאשר צילם את מנחם בגין ביוני 77, אחרי התקף-הלב שלו. הכניסה לחדרו של בגין בבית-החולים נאסרה לחלוטין על כל העיתונאים והסקרנים, אך פן הצליח להיצמד לאחד מבני המישפחה. לחדור פנימה — ולהשיג מבגין את הראיון הראשון אחרי ההתקף. כפסע היה ביני לבין המוות!

סא"ל שרון: "ממי שמעת? אינך יודע שעל מיכצעים סוריים לא מפרסמים ולא מדברים?" אני, נזכר שצריך לשמור על מקור רות: "שמעתי...". סא"ל שרון מפתיע, כפי שמתברר כהרגלו: "תאמר לי, זה אתה שאורי אבנרי כתב עליו לא מזמן בעיתון ש'יום אחד תהיה אחד העיתונאים החשובים ביותר בארץ? זה נכון?" חשתי שאני מסמיק עד לתוכי אורי ניין, אינני יודע. עד היום אינני יודע, את ההמשך אתם יודעים.

רחשות. כן, שם ומייד. זה מה שהביא אותי ככתב צבאי של במחנה ליחידה הסודית דאז, גרוד 890 ח"י"ר מוצנח, שרק היא עסקה לפי השמועה במיכצעים מיוחדים מעבר לגבול. בקשתי להצטרף. שנת 1954. לא ידעתי בכלל שקיים משהו שנקרא ביטחון-שרה. בקושי ידעתי מה זאת צנזורה צבאית. שיחה קצרה בשעת לילה בחדר המג"ד, סגן-אלוף אריאל שרון. חדר קטן, בביתן מפקדת הגרוד בתל-נוף. סא"ל שרון: "מי סיפר לך שאנחנו עובדים במיכצעים סוריים?" אני בחשש: "שמעתי..."

הודאה באשמה

דן כיסלו הגיע לארץ מפולין ב-1961. שם היה עיתונאי. באן התקבל ל"העולם הזה", למרות העובדה שלא ידע לכתוב בעברית. עבד עד 1965 ככתב-שטח. מרבית כתבותיו נכתבו בפולנית ותורגמו במערכת לעברית. היום עיתונאי ב"הארץ".

היו לי הרבה סיפורים מעניינים, שהיו מרגשים גם מבחינה עיתונאית וגם מבחינה אישית. המעניין מכולם היה הסיפור של רצח ילדה מכפר סבא.

בתחילת שנות ה-60 נעלמה ילדה מאחת השכונות הסובבות את כפר סבא. הארץ היתה אז קטנה יותר, וכל סיפור כזה ריגש והסעיר את המדינה כולה.

אלפים יצאו לחפש אותה. כל המדינה דאגה לה. אחרי יומיים של חיפושים הגעתי עם יגאל מן, הצלם. לביתה של הילדה.

ההורים, האחים והאחיות התייפחו, צעקו, היו היסטריים. אי-אפשר היה לדבר איתם. אחד מבני-המשפחה היפנה אותי לדוד של הילדה, ואמר שהוא מוכן לדבר.

עמדנו ליד הבית. שעת אחר-צהריים מאוחרת. הצלם צילם ואני שוחחתי עם הדוד. פיתאום הוא אמר לי: "תגיד למישטרה שאם במקום לחפש בפרטים היו מחפשים בחולות שפתי-הים, היו מוצאים אותה מזמן". איפה צריך לחפש? שאלתי. והוא אמר: "ליד נתניה. היא שוכנת על גיבעה, במרחק של עשרה מטרים מזום עץ. היא מכוסה בחול, נעל אחת חסרה לה ועל צווארה מיטפחה".

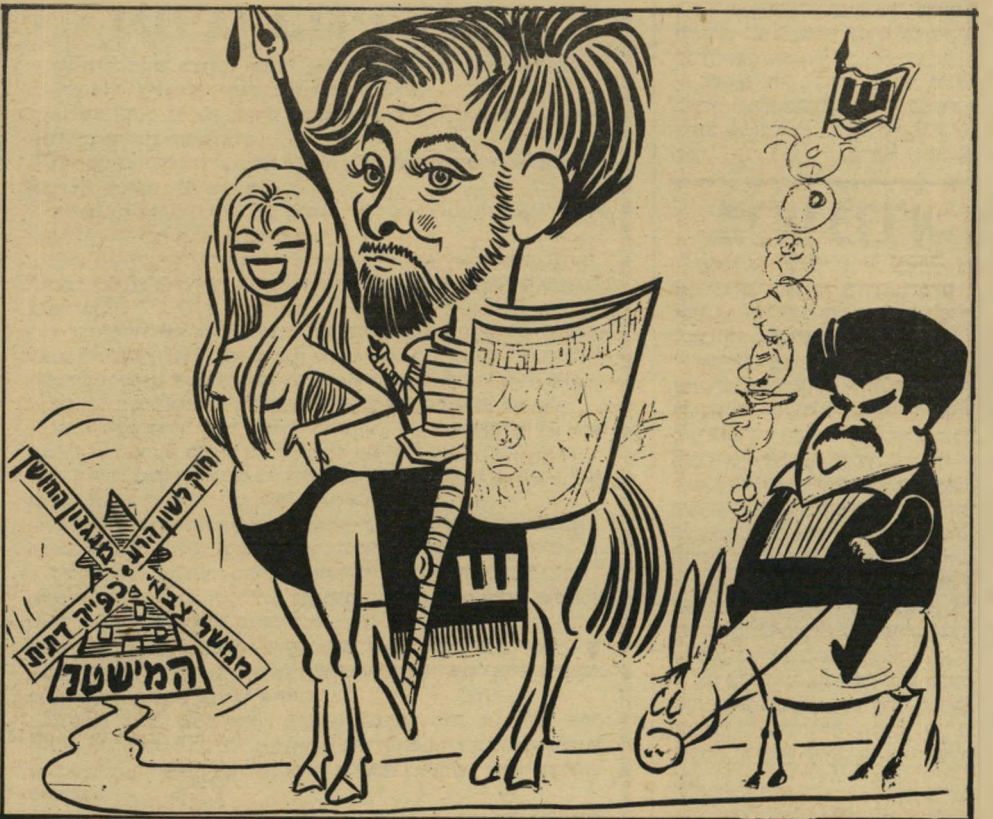
שאלתי: "מאין אתה יודע?" והוא סיפר: "היום בבוקר נסעתי לברוין וקן בבאר-שבע, שהראה לי תמונה מרזיקת של הילדה מכוסה בחול. השרים הורידו ממנה את החול. אחרי שראיתי את הגופה, הם שבו וכיסו אותה בחול".

נדהמתי מהסיפור ומייד נסעתי למישטרה כפר-סבא. סיפרתי למפקד התחנה את סיפורו של הדוד. המפקד שמע — לא אמר דבר ולא עשה דבר. למחרת בבוקר נסע הדוד עם עוד שני בני-המשפחה לחולות נתניה. הוא מצא את הגיבעה והעץ הסמוך לה. מצא בסביבה את הנעל החסרה. הם הסיירו את מעטה החול ומצאו את הגופה. מייד הודיעו למישטרה.

המישטרה עצרה את הדוד. הוא הועמד לדין על רצח. במהלך המישפט התברר כי הוא רצח את הילדה והשאיר את גופתה בחולות. על מצפונו לא העיק הרצח, אלא העובדה שהילדה אינה קבורה, וכך, באותו בוקר שבו סיפר לי כי נסע לבאר-שבע, הוא נסע לחולות נתניה וקבר את הגופה. הוא נשפט למאסר-עולם, למרות שלא הודה באשמה.

הסיפור שלי התפרסם באותו היום שבו המישטרה פיענחה את הרצח.

דן כיסלו

זאב זאב פרקש צייר קריקטורה זו בהארץ לרגל הקמת רשימת העולם הזה — כוח חדש. היא מתארת את אורי אבנרי ושלוש כהן כדון קישוט וסנשו פגשה.

זאב בא להעולם הזה אחרי שפוטט ממעריב. בתחילת שנות ה-30. הקריקטוריסט דוש, שעבר אז מהעולם הזה למעריב, הציע לו להחליפו.

שר החוצה

הרב שמואל אבידור הכהן עבד ב"העולם הזה" בשנות ה-50. במשך תשע שנים. היה פרייזר, מציג נרשאים לכתבות אך לעולם אינו כותב בעצמו. שד לש שנים לסניכין קיבל את ההסמכה לרבנות, אבל רק בשוף שנות ה-60 החל עוסק ברבנות באופן פעיל. היום חבר בקבוצת שילר, מרצה באוניברסיטת ב"א-רשבע להיסטוריה של הבית השני, מגיש תוכנית דת בטל-ויזיה.

היום אני רחוק מאוד מעיתונות, כי קושי קורא עיתון. המיפנה היה גדול, התרחש במשך זמן רב. בסופו הבנתי כי העיתונות חסרה מידע והשפעה, וכי היא נמצאת בשולי החיים, ולא כתובים. אולם ההתחלה היתה מלאכתיות וקושי. אז לעיתון הגעתי בדרך מיקרה. כתבתי ספר על הרב קוק. שמנונה מפירקי הספר עוסקים ברצח חיים אר לזחורוב, נושא שעניין מאוד את הרב קוק.

הרבני לבלות בארכיון ז'בוטיני סקי במצודת-זאב, שם יש חומר רב על תגשאה. באחד הימים פגשתי שם את אורי אבנרי, שכתב גם הוא על רצח ארלזחורוב, וגם הוא, כמוני, חיפש שם חומר.

התחלנו לשוחח. קבענו פגישה נוספת בבית-קפה קטן ברחוב דינגונו, תפגשנו עוד ארבע פעמים. בכל אותן פגישות ניתחתי את המצב המפלגתי פוליטי מנקודת-ראות.

אחרי ארבע פגישות הציע לי אורי לעבור בעיתון. הסכמתי. באותה תקר פה עברתי גם בדיעות אחרונות, וה שילוב הזה מצא חן בעיני.

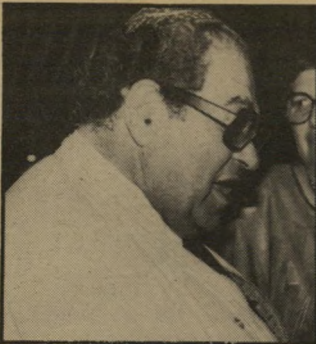
היו לי כמה וכמה סקופים. אני ה ראשון שהבאתי את הידיעה שדודי כך גוריון מפטר את משה שרת ממשרת שרהחוק. הידיעה הופיעה בשער תחת הכותרת "שר החוצה" גיליתי שחיתר יחל את אחד מראשי המפרל. ידעתי ופירסמתי, מכה שבוועת לפני כולם, על מינויים חדשים בשגרירויות יש ראל בעולם. פוצצתי פרשת מינוי שג ריד כוניה. ידעתי שהוא אדם מושחת, פירסמתי את כל מה שידעתי עליו, והאיש לא מונה כשגריר.

אהבתי את העבודה בעיתון. היינו חבורה קטנה ומלוכדת. בכל יום שלי ש כי כעיר ישבנו בכסית וחייכנו כי קוצררו לגלית החדש. למרות שבאתי מרקע שונה, והיו לי ריעות פוליטיות שונות מאלה של אבנרי, מעולם לא הסתרתי את עובדת היותי כתב בעיתון. אפילו התגאתי כי שמואל אבידור הכהן ■

המתאבדת

רינו צורר עבד ב"העולם הזה" במשך שלוש שנים מסר צלולת. בין 1973 ל-1975 היה כי תבשמה. בין 1977 ל-1978 היה כתב חוקר. בשנתיים המס ריחית בין שתי תקופות העבר רה בעיתון ניהל מוסד לעבר יונים צעירים. עם תום עבודתו ב"העולם הזה" כתב ופירסם ס מר. טריקי. כתב במגזיני, וערך את "אנשים". היום הוא אי חד מעורבי. חדשות.

עד היום אני מחזיק את עצמי על השנתיים הראשונות בהעולם הזה. אז למדתי מה זו עיתונות, איך עובדים, אז גם התברר לי שאני אוהב את התחום הזה יותר מכל עיסוק או תחום אחרים. השבועון שילם לי אז משכורת ועזר מה לא יתרתתי על שום סיפור. נלחמתי

הכהן

בכל כחוחי כדי להביא סיפור טוב, כדי לגלות את האמת. סיפור אופייני מאותם ימים: שתי כי חורות חרדיות התאכדו בשכונה דתית בירושלים. נסעתי אל בית-המשפחה עם יוסי ינאי.

בניהמשפחה לא הסכימו בשום פי נים ואופן לשוחח עם עיתונאים. אנחנו, כמוכן, רצינו לדבר איתם, להבין מדוע בחורות כאלה בשכונה כזאת מתאבי רות, להשיג תצלומים של המתאבדות ובניהמשפחה.

חייכנו עד שהגברים הלכו לתפילה. היה אז יום קר. היקשנו על הדלת וה עמדנו פני מיסכנים הרוצים להימלט מהקור הירושלמי.

האם הכניסה אותנו פנימה, הגישה לנו כוס תה וביסקוויטים של פרומין. התחלנו לשוחח איתה והיא נפתחה, כבר כמעט סיפרה את הסיפור.

ואז הגיע האב מבית-הכנסת. הצגנו את עצמנו. אמרנו שאנחנו עיתונאים. הוא כעס ורץ החוצה להזעיק שוטר שישלם אותנו מהבית. לאט-לאט הצ לחנו לרכב אותו. והוא סיפר לנו את סיפורו. התברר שהוא קיבוצניק-לשע כי. הוא גם נתן לנו תצלומים.

והיה גם הסיפור של מילחמת-הג נרלים ודחתו של גורדוויש (שמואל גונן) אחרי מילחמת יום-הכיפורים. אבי נרי, אלי תבור ואני נפגשנו עם גורד ריש, שסיפר לנו את גירסתו המלאה. הנוצרה פסלה את הסיפור, ואבנרי פירסם בהנידון סיפור התואם את סר פרו של גורדוויש, תחת הכותרת: פיר שת דרייפוס". כולם הבינו, כמוכן, במי המדובר. ■ רינו צורר

יסודי ופיקאנטי

נורית בתייער היתה עורכת האוספה של "העולם הזה" בש נות ה-60.

את אישששת-מיליון-הדולר עוד לא המציאו אז. אבל במנותחם של היום אפשר לומר שהמכנס הכחול והצנזן של אורי אבנרי היה חודר כמו קרן לייזר. חודר ולמראית-עין בלתי-חדיר. כך כפי גישתנו הראשונה במערכת העולם ה-זא.

כשהסיר את המסיכה הבאונית של מבט הלייזר — התברר שחוק מהיותו בעל מוח מבריק (במערכת תמיד רינו על I.Q. הגאנוי שלו) מדובר באדם תוסס ואוהב-חיים. בצהריים היה לפע מים לוקח אותי בגיפ שלו לבריכת גורדון. בשבת היינו נוסעים, עם רחל אבנרי וחבר שלי, לשפת-ים של הר צליה.

גויימתי להעולם הזה עלידי אלי תבור. מאחורי היה קורס בציור אופנה שלמתי אצל ריקי ב'ארי. אורי לא הסתפק באופנה. רצה מדורגשים: אופ נה. עיצוב-פנים, פאטנטים. אהבתי לש כת לידו ולעמד איתו את המדור. נהג לשחת אצל ההחלטות שנגעו למיקום האיוורים והתמונות שהבאתי ובחיבור הכתורות. ציור שלי, של ראש נשי מי עוטר בנחש, והשם שהצעתי למדור — חפס את האשה — התנוססו בראש העמוד שנים לאחר שעזבת את העור לם הזה.

אורי אהב כתיבה יסודית ופיקאנ טית. שנא פסיקים מיותרות ואת המילה המיותרת. "כמובן". אם זה מובן — אין צורך לומר כמוכן. ואם אין זה מובן — על אחת כמה וכמה.

מה שלמדתי מתוך העבודה עימו סייע לי מאוד יותר בלימודי באוני ברסיטת ויג'ניה, בארצות-הברית. ה חיבורים והאמרים בקורסים באנגלית

צורר

זיכו אותי בציונים A + 1, שלו כה ערות מחמיאות של הפרופסורים. קרוב לוודאי שהיסודיות, הכתיבה הפיקאנ טית, והשאפה להצטיין, שהעבודה עם אורי עוררה בי — אחראים במידה רבה לכך שסיימתי את לימודי ה-B.A. בא מנות, באפסלה קולג' בניר-ג'רסי, כי הצטיינות מירבית, ולכך שזכיתי בפרס האקדמי הגבוה ביותר המוענק על-ידי אוניברסיטה זו.

לפני לימודי האקדמיים למדתי כי וושינגטון עיצב-אופנה אצל מארי-א ליובט קאפלבי, שנהגה לעצב לג'אקי לין בובייה קנרי. אילמלא חידק הער תונאות, שדבק כי בראשית הדרך בה עולם הזה, יתכן שהיום הייתי מעצבת אופנה, ציירת, או מרצה לאמנות. אבל רק אילמלא. ■ נורית בתייער

אם ובת

מרסל זוהר עבר בתחקירן ובכתב לענייני השטחיים הכי ברישים בין השנים 1969 ל-1977, ובין 1981 ל-1982. היום עיתונאי בדיעיות אחרונות.

בשלהי 1970 התקשרה למערכת אשה מבוחלת, ואמרה שיש לה סיפור שדומה לסיפור של טרי קנרי. קבענו פגישה בקפה ארז.

לפגישה הגיעו אם ובת. הבת סיפרה לי שהסיפור שלה קשור עם משה ריין, ושיש לה מסמכים. יותר מזה לא היתה מוכנה לומר. ומייד נעלמה.

במשך שנה שלמה ניסיתי לברר מי האשה הזו, ומה הסיפור. צריך לזכור שבאותה תקופה היה משה ריין מעין קרוש לאומי. איש לא העז למתוח עליו ביקורת. לכן כל סיפור הקשור בו היה מעניין כפליים.

זוהר

אלף דולר תמורת הסיפור, ושגן לא רוצות להמשיך לדבר איתי.

חזרתי למערכת והתחלתי לחטט בקדחתנות בארכיון התמונות. שנה אחת לפניכן הוצתה המערכת ונשרפו מאות אלפי תשלילים. ידעתי שבין התשלילים היה גם תשליל של משה ריין בכינוס של רפ"י בסנירתם. על הבימה, לצידו של ריין ובן-גוריון ושאר גדולי האומה, יושבות גם הגברת ציוס ואמה, אלפרדה ברשל.

לשימחתי ולתדהמתי גיליתי כי דווקא התשליל הזה לא נשרף. מייד פיתחנו אותו לתמונה ענקית.

את הקבלות וההקלטות שקיבלתי מאלישבע צילמתי והכפלתי, ושלושה חבירי-מערכת החביאו את ההעתיקים כי בתיהם.

כליכך פחדנו ממה שריין, עד ש היינו בטוחים כי הוא שהצית את אר כיין התמונות כדי לשרוף את התש ליל, למראה אותו ואת אלישבע על הבימה בכינוס שבסנירתם.

גם חששנו שהוא ינסה להגיע אל המיסמכים וההקלטות, מכיוון שבאות ההקלטות שמעתי אותו אומר לאל-י שבע: "העולם הזה יודע הכל".

אכן, ידענו הכל, וגם פירסמנו הכל, לפני השבועון הגרמני שטרן.

הכתבה הראשונה פורסמה כי 12.1.72, תחת הכותרת: "הפצצה של השנה: אהבת הסודית של ריין". הסיפור הזה פורסם בהמשכים במשך ארבעה שבועות. בשבוע השלישי סיי פרנו כי ריין איים בהתפטרות, אם לא יקבל גיבוי מולדרה.

השאלה העורקית ששאלתי היתה: איך ריין יכול לתפקד כשריבטחון, אם הוא עוסק כליכך כענייני-נשיים? ציוס סיפרה לי שהם היו מבלים כמלון הירדן ובין השאר, כבדרך אגב, ריין היה מנהל, בשיחות-טלפון ארי שות, את החזית במילחמת-ההתשה. באחר מאותם הימים נהרגו שם 14 חיילים, כעור שריין עסוק עם ציוס בבית-המלון.

הסקופ הזה עורר סערה גדולה בארץ, ושלא כנהוג קיבלתי במערכת בנוס של אלף לירות, וזה היה אז הרבה כסף. ■ מרסל זוהר

מכאן לכלא

שמואל שקד היה כתב לי ענייני-מיסטררה בשנים 1966-1968. היום בעל המיסעדה "שמיל" בתל-אביב.

הסיפור הכי גדול שלי קשור בפר השופט אליעזר מלחי. יונה סופר, עורכת-דין, טענה כי נתנה לו שוחד מיני. הפרשה הסעירה את הארץ. כולם דיברו אז על סופר ומלחי.

אני הצלחתי להתקרב לסופר, והיא סיפרה לי את כל סיפור-החיה, מא' עד ת', וגם לקחה אותי לסיוור בכל מיני מקומות שהיו ציונר-דרך בחייה.

היא הרגישה חופשית איתי, אחרי שהתברר לה ששנינו שונאים את המימסר. לכן סיפרה לי סיפורים שלא פורסמו בעיתונים אחרים.

אני פירסמתי את הכל, והיא הבינה שזה לא לטובתה. כשסיקרת את ה מישפט, היא היתה משתוללת שם ר צועקת שיוציאו אותי, כי אני מפריע לה.

אחרי שגמרתי לעבוד בהעולם ה-זא הגעתי לכלא רמלה, שם ביילתי ארבע שנים. אחריכך פתחתי מיסעדה, אולי פעם אחזור לכתוב. החיידק הזה לא מרפה ממני. ■ שמואל שקד

בתייער

אחרי שנה התקשר איתי אדם לא מוכר. הוא אמר לי לבוא מייד לי-מישרד-נסיעות על שפת-הים של תל-אביב, סמוך לבניין-האופרה. שם אקבל מיסמכים הקשורים במשה ריין.

נסעתי למישרד והוא כמחירות: היו שם האם ובתה: האם — אלפרדה ברשל, הבת — אלישבע ציוס. הצטיינות מירבית, ולכך שזכיתי בפרס האקדמי הגבוה ביותר המוענק על-ידי אוניברסיטה זו.

לפני לימודי האקדמיים למדתי כי וושינגטון עיצב-אופנה אצל מארי-א ליובט קאפלבי, שנהגה לעצב לג'אקי לין בובייה קנרי. אילמלא חידק הער תונאות, שדבק כי בראשית הדרך בה עולם הזה, יתכן שהיום הייתי מעצבת אופנה, ציירת, או מרצה לאמנות. אבל רק אילמלא. ■ נורית בתייער

אלישבע סיפרה לי שהיא היתה גילשו של משה ריין. היא השמיעה לי הקלטות של שיחות שניהלה עם ריין, הראתה לי פתק-הרשמה למלון הירדן בתל-אביב, שם הם היו נפגשים בקביעות, שלושה צקים על-כך כולל ששלו 9300 לירות, שנרשמו לפקודתה, והסכם של שתיקה שנקבע בינה ובין ריין, ושנערך על-ידי עורך-הדין יורי שר וטנטשטיין, אחרי שפרשת-האד בים הגיעה לקיצה.

היא גם סיפרה לי שגנר אחיה נפתח תיק פלילי, וריין התערב לטובתו, אצל הפרקליט הצבאי הראשי, מאיר שמגר, מי שהיה אחריכך היועץ המישפטי לממשלה, והיום נשיא בית-הדין-העליון.

אחריכך, הלכנו אליה הביתה, שם צילמתי אותה וקבענו שאשוב אליה למחרת בבוקר, בחברת אורי אבנרי.

למחרת הגעתי עם אורי לביתו של ציוס. הבת ואמה סירבו לפתוח את הדלת. מבצע לדלת הנועלה צעקו שהשבועון הגרמני שטרן נותן להן 30

נשים במילחמה

זה היה ביום השישי אחרי ישיבת המערכת. ואולי במוצאי-השבת ליד שולחן העימוד. תחילת יוני 1982.

כניסת צה"ל לבנון עמדה להתרחש בכל רגע, ובמערכת דנו מי ואיך יסקר את המילחמה.

הוחלט לשלוח עוד באותו הלילה צוות למטולה כדי שייכנס עם הכוחות לבנון. למחרת בבוקר.

הייתי אז רק בתפקיד של צלמת, והודעתי לאבנרי שאני מאוד מעוניינת להיות חלק מהצוות הזה.

הוא הסתכל עליי, חשב רגע, חשב עוד רגע. יאז אמר: תראי, הולכת להיות מילחמה אמיתית, אולי כדאי במיקרה הזה לשלוח צלם גבר?

לזכותי ייאמר שהוא אמר את הדברים בהיסוס. כאילו הוא עצמו לא בטוח. ואולי לא מאמין שהמישפט השובניסטי-גברי הזה יצא ממני. נושא דגל הליברליות והמתיחות. כאדם וכעורך עיתון.

גם אני לא האמנתי שאוזוני שומעות את מה שפיו מדבר. מובן שנסעתי באותו הלילה למטולה. מובן שוכנסתי למחרת בבוקר לבנון עם כוחות צה"ל. ביחד עם יוסי הימן. באוטוביאנקי קטן. דהרנו במשך יומיים בין הטנקים, וחזרנו למערכת ביום השני בלילה עם צילומים חיים. הישר מן החזית.

בהמשך המילחמה היו אלה דווקא הנשים במערכת שסיקרו את הקרבות בכל החזיתות באופן הרבה יותר מאסיבי מהגברים.

גילה רזין, שפעלה כסוליסטית, היתה נעלמת לימים רבים, מצטרפת לכל מיני יחידות לוחמות, וחוזרת למערכת שטופת קרבות, אבק וצילומים מעולים.

לימים היו אלה דווקא שתי נשים, שרית ישי ואני, שליוו את אבנרי בביקור במערב-ביירות הנצורה. בפגישה עם יאסר ערפאת ועם הטייס השבוי אהרון אחיעז.

אבנרי, אולי, שכח את המישפט המביש הזה. אני לא. אבל הקטע הזה מסמל במידה מסויימת את העולם הזה. דווקא משום שהוא כליכך יוצא-דופן. כל אחד מרגיש במערכת שאני גבולות ליכולת.

שולה יריב מספרת שפעם, בימים רחוקים, היא היתה הבחורה היחידה במערכת. היום יש רוב מכריע לנשים סביב שולחן המע רכת.

ענת סרגוסטי ■

מרים
בניחני

מזל החודש:

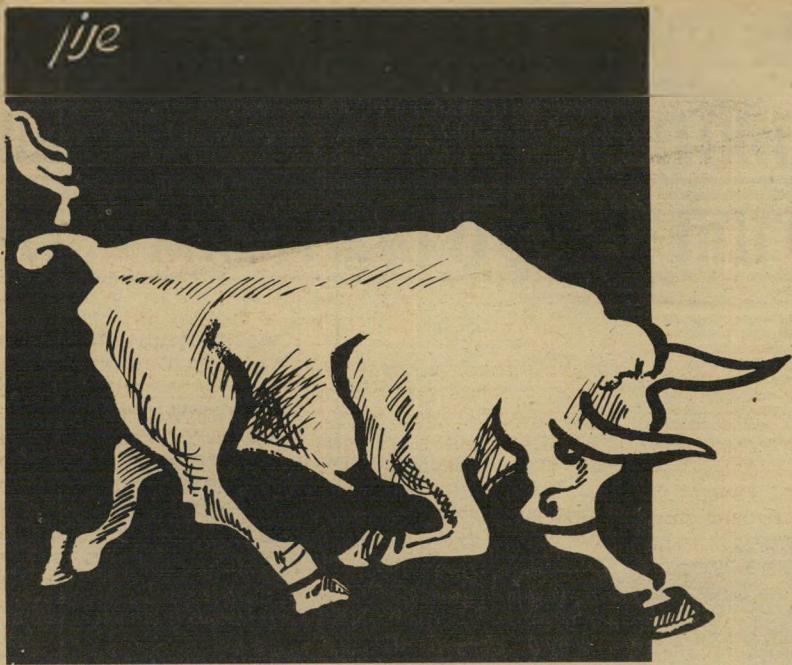
טור

התכונות

הנסתרות

והלא כלינך

חיוביות

של נתינה. כשאישוהו מיסכן חסר-מזל ותמים בן המין השני בא לקראתם בלב פתוח. השורים מגינים בחשדנות ובדוקים אם אהבה זו אינה תלויה בדבר. הם חוששים שמגיעו אינם טהורים, וכן יחסו. אם כוונותיו האמיתיות לא יובנו לאחר השעה השלישית של מגישתם הראשונה. הוא ידרוש בכל תוקף לדעת אותן. לא מפתיע שרוב קשריהם דינם נחרץ לכישלון, וזאת עוד לפני שהם התחילו.

נשאלת השאלה: האם הם בכלל מסוגלים להגיע לחיי-נישואין מוצלחים? נראה שכן. כמעט ב-90% מהנעשים שבני-רצון, נוחים ונכונים לקבל את בני-זוגם כדבר מובן מאליו. משום-מה הם נוטים לאמץ את הרעיון של חזרה מהירה ככל האפשר לשיגרה המוכרת. בעקשנותם השורית הם מאמינים שהם את שלהם עשו, ועכשיו אין סיבה לטרוח. אין זה כלל מפתיע שפעמים רבות בן מזל שור מוצא את עצמו מסיים את חייו לבד.

אם נזדמן לך להכיר את הצד הבלתי-נעים של השור ואינך יכול להשלים עימו, יהיה עליך לדעת איך לסיים עימו את הקשר. אל תשכח שלא כל שור ניחן בכל החסרונות המוזכרים לעיל, וגם אם קיימות אצלו התכונות הנ"ל - יתכן שהצדדים הטובים מפצים על כך. אך אם אתה חי במחיצתו (מחיצתה) של השור השלילי, יהיה קשה מאוד לנתק את הקשר ולהבהיר לו שהכל נגמר.

לכן אולי דרוש שיעור קצר. איך לסיים את הרומאן עם מזל שור? להיפטר ממזל שור זה לא קל. הסיבה היא העקשנות הטבועה בו והידועה לשימחה. אבל זה לא רק זה. אם היית עם שור פרק זמן כלשהו, אז נראה שחיפשת חבר טוב. נאמן ויציב ולסיים יחסים עם חבר, זה לא מהדברים הקלים ביותר.

בכל אופן, קשה להביא שור לעשות משהו אם אינו רוצה בכך. בתחילת היחסים הכל משוט. עם התפתחות הרומאן, מייד יבואו איסורים, שבני-הזוג צריך לקבל על עצמו. למשל, אסור לו להיות מתירני מדי במין. אך גם לא לסרב לו לשור בכל עת שירצה. אסור לבזבז כסף, אך גם לא לחסוך כשהוא לא במקום. אל תהיה גאוותן, אם גם לא צנוע מדי. אל תהיה גלוי מדי, אך גם לא שתקן

למרות סבלנותם הרבה, השורים מאוד עקשנים. אינם סובלים דיעות המנוגדות לשלהם ובטוחים שהם צודקים תמיד. הם רכושנים, עקשנים ומתנגדים לכל שינוי, וכך הם מוצאים את עצמם תקועים בשיגרה, החוזרת על עצמה שוב ושוב, מבלי שהדבר יפריע או יציק להם.

הם כבדים, מרוכזים בעצמם, קצת קמצנים, חוסר ספונטאניות מאפיין אותם. לעיתים הם נוטים להיות עצלים, כבדים ואוהבי-מותרות. הם מתמקדים ואינם מרחיקים את עצמם.

אחד הדברים הקשים ביותר עבורם, זוהי אהבתם היתרה לאוכל טוב, מתוק ועשיר. השורים ממעטים לתת, אלא אם הם בטוחים שיקבלו תמורה. בכל הקשור לכסף הם מאמינים ששווה לבזבז אותו רק על עצמם. כמעט בלתי-אפשרי עבורם למצוא אושר אמיתי, מכיוון שאהבה היא גם רגש

תוכניות לנסיעה עולות על הפרק, זו לא ב" הכרח נסיעה ארוכה. אך בודאי המנועית וחשובה בכל הנוגע לע" תיד. נסיעה ארוכה ור" חוקה יותר כדאי לר" חות מעט ולבדוק פעם נוספת את התוכניות. שכן התועלת תהיה ר" בה יותר אם הדברים ייעשו בקצב יותר איטי. סכנת התאונות עדיין לא חלפה, וכן הפגיעות ממני כוונות ופציעות, שקורות מחוסר תשומת לב והזירות. התא" ריכים המסוכנים הם ה-18 עד ה-21 בחודש.

בעיית הכספים עדיין מציקה. ה-14 וה-15 שוב מדלדלים את התקציב, ודווקא באותם ימים קיימת אפשרות לבסס את ענייני הכסף ולמצוא דרך יותר ברי" אה ונכונה להבטיח את העתיד הכלכלי. במקום להיכנס להוצאות באו" תם ימים עדיף להתייעץ עם מביני דבר ולפעול לפי עצתם. ב-16 וב-17 שוב יצוצו תוכניות לנ" סיעה לחירל אלא שזה לא הזמן המתאים. בגלל הבעיות הכספיות, קשרים עם האנשים שם - יפתיעו לטובה.

אתם חיים במתח גבוה, בעבודה קורים דב" רים שהם מעבר לשליטתכם. אנשים מתנה" גים בצורה לא הוגנת ו" מרגיזה, ואתם אינכם י" כולים להתערב. לפחות לא באופן שיר. העצב" נות המנימית גורמת ל" התפרצויות במקומות הלא-נוכחים, ומפתיעה את הסיבה הקרובה והרחוקה. הבריאות - אינה טובה במיוחד. א" תם חשים חולשה כל" לית. עייפות הנובעת מחוסר שינה. ידידים יוצרים קשרים ומשפרים את מצב-הרוח.

רעיונות שיערערו את ביטחונם. זאת תהיה הדרך הקלה ביותר להתנתק.

אבל האם כדאי להיפרד ממנו? אם כן, ודאי מצאת מישו שישמש תחליף ראוי. אם מדובר בגבר, והוא מנסה להיפטר מבתי" זוגו בתי-השור, זה יכול להיות קצת יותר קשה. זה יעורר בה הערכה אם זה יעשה בדרך נקייה ויפה. אבל אולי בכל זאת צריך לרמוז לה בצורה ברורה ולהכין אותה לפני שמנחיתים עליה את המכה.

נסה לא לרצות אותה מבחינה מינית. סרב לאכול מתבשיליה, ואם היא התעקש - פשוט כדאי שתאבד את תיאבונך. שבוע של התנהגות כזו, ולה יימאס ממך. אל הגבר בן מזל שור צריכים להיות החלטניים וברורים. לא ללכת סחור-סחור. אם קורה ובימים הרומאן את רואה שאת עדיין מתגעגעת אליו, אל תתמהמהי - רוצי לתפוס אותו. כי בסופו של עניין ברומאנטי-קה הוא בהחלט לא אז לאט.

מדי. וכו' וכו', עוד אלף אחת איסורים והגבלות.

בעיקר אל תשכח שהשור אוהב לדעת בדיוק היכן הוא עומד. הכל חייב להיות ברור וגלוי לעיניו. אם תגיד לו שהטוב ביותר הוא לשמור מרחק הוא יבין זאת במהרה. ביחוד אם תדגיש שמה שיותר רחוק יותר טוב. את זאת הוא יתפוס. הוא יכול אפילו להיות אסיר-תודה לרעיון מסוג זה, אם בן הזוג לא מושך אותו באף.

הדרך המהירה לשלוח את בן מזל שור ממך והלאה היא לשנות תדמית. תהפוך לפתע למישהו אחר, לא מוכר, בעל התנהגות והרגלים חדשים. אך עשה זאת בחן, תוקף פנות, למשל, תגרור אחריה תוקפנות. לדוגמא: אם אתם רגילים בלילות ערבים נעימים מחוץ לבית ועוסקים באכילה ושתיה, כדאי לשם שינוי לשלוח אותו לבד, או ללבוש בגד צעקני ובוולט כשאתם יוצאים יחדיו למיפגש חברתי כלשהו. ועוד כהנה

התלבטויות בקשר לעתיד הקשרים שלכם מעסיקות את מחשבותיכם עכשיו. עליכם להגיע להחלטה. וכדאי לתת סיכוי נוסף לקשרים שעדיין חשובים ויקרים לכם. היכריות חדשות צפויות השבוע, ובעניין זה כדאי להיות זהירים. לא להיתפס ל" התלהבות ולבדוק הי" סב אם הרושם החיצוני מתאים לאישיות שמס" תתרת בפנים. ה-14 וה-15 די מסוכנים בנסיגות בדרכים. בענייני כספים - עדיין יש לפתור בעיות לוהצות.

אתם נהנים מיחס טוב מצד הסיבה. לזאת אינכם רגילים כלכך. והתגובה הראשונית שלכם היא תשדגית. אך האמת היא שאנשים נ" הנים מכם ומחברתכם ומעריכים מאוד את ע" בודדתם. מנושא הבריר" אות אי-אפשר להתעלם - וגם השבוע אתם סובלים מבעיות שגר" מות לכם לפתע. מעניין שרוב הבעיות עכשיו אינן המחלות הרגילות. אלא תוצאה של חוסר זהירות. הזנחה או חוסר עירנות. שאינו אופייני לכם בדרך כלל.

אם תמשיכו להעמיס על עצמכם כמות כזו של עבודה כפי שהיה בשבועות האחרונים, תמצאו את עצמכם תוך זמן קצר במיטה, ואת זאת אינכם יכולים ל" הרשות לעצמכם. מאחר שאין מי שיחליף אתכם בעבודה ובמקומות א" הרים שבהם אתם חיו" ניים, ובכל זאת, אתם חייבים להאט קצת את הקצב כדי שלא להת" מוטט. המתח מתגבר סביב ה-14 וה-15 בחודש. ידיעה משמחת בענייני כספים צפויה ב-16 או ב-17 בחודש.

ה-14 וה-15 מאוד מתישים, מעייפים ומכבי" דים. השתדלו לנוח. מאמץ יתר עלול לגרום לכם לבעיות בריאות. שאתם אינכם יכולים לצפות מראש, אבל אין ספק שלא תוכלו להר" שות לעצמכם לשכב ב" מיטה או לא לתפקד - אתם נחוצים מאוד ב" בית ובעבודה. ענייני מ" גורים ממשיכים להע" סיק אתכם רוב הזמן. מכירה, קניה או מעבר למקום שכור - כל זה יכול להתבצע ביתר קלות מהשבוע הבא. ענייני אהבה מבלבלים.

ה-13 בחודש קובע מאוד בקשר לעתיד ה" מיקצועי. ב-14 וב-15 תוכלו להיעזר ביד" דים קרובים. אלה יוכלו להזין עניינים ללא הש" קעה של מאמץ מיוחד. אך ב-15 בחודש כדאי שתהיו לידם - הם עלו" לים לומר יותר מדי, ו" את הדברים הפחות ר" צויים. ה-16 וה-17 מ" אוד לא נוחים. בפגישה עם אנשים שעומס אינ" כם נהנים, וזאת בלשון המעטה. תצטרכו לשוחח על המצב שנוצר ביניכם בלבן בני משפחה שבאים בדרישות.

ה-14 וה-15 ימים לא כל כך נוחים. שוב מנ" סים לעכב אתכם בעבודה. אתם חשים מרץ. תנופה ויכולת להזין ה" רים - אך מישוה בעל שמכות והשפעה מונע מכם את זאת. אין ברי" רה אלא לחכות בשקט לזמן יותר טוב. מאוד לא מומלץ להסתכסך" או בכלל לומר את מה שאתם חושבים. ההיפך ב" יש לנהוג ברשויות. בסמכויות או בממונים בכפפות של משי. בכל הקשור לכספים - מצבכם משיע רצון. וצפויה הפתעה נעימה.

ג'מיני
21 בדצמבר -
19 בינואר

סרטן
21 ביוני -
20 ביולי

טלה
21 במרץ -
20 באפריל

מאזניים
21 במאי -
20 ביוני

מזל טלה
20 בינואר -
18 בפברואר

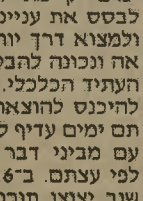
סקרpio
22 באוקטובר -
22 בנובמבר

אריה
21 ביולי -
21 באוגוסט

שור
21 באפריל -
20 במאי

מאזניים
21 במאי -
20 ביוני

דגים
19 בפברואר -
20 במרץ

מאזניים
21 במאי -
20 ביוני

קשת
23 בנובמבר -
20 בדצמבר

האם דוגמנית היא "יפה, טיפשה ושחצנית"? בהחלט לא, אומרת סמדר גנזי, דוגמנית צמרת מהדור החדש

סמדר גנזי, דוגמנית צמרת. שר ער בלונדון, עיניים כחולות, יפה אמיתית.

היא מגיעה לבושה בחולצת טריקו ומינסר-ג'ינס. הפנים נקיות מאיפור. מראה רחוק מזה של דוגמנית צמרת. מאחר יותר היא אומרת: "כשאני יורדת מהבימה, אני מפסיקה להיות דוגמנית. אני חוזרת להיות סמדר גנזי, בלי שום "פוחה". בעולם הדוגמנות העניין הזה של "פוחה" מאוד משחק. אני לא כזאת. אני טיבעית. פשוט אני קשה למצוא כארץ דוגמניות מצלירחות שהגיעו להצלחה בכוחות עצמן. צריך תואריופי, או לפחות איזה סנסציה מישפחתית, היא אומרת. "לי אין כאלה. הגעתי לאן שהגעתי לבד, בשתי ידי, עם הרבה עבודה קשה ומאמץ". הסיפור של סמדר מתחיל רחוק מאורות הורקורים. היא נולדה בקריית מוצקין, שם גם עברה עליה ילדותה. הייתי ילדה עם שיניים כולטות ומישקפיים. ילדה ינשופית כזו, היא צוחקת. לא הייתי מקובלת בחברה כי כלל, הייתי יורמית. כשכל הילדים

צילום: ס. חליל

היא גרושה, מעשית, אינה מאוהבת בעצמה, מחייחסת לדוגמנות כאל עבודה קשה

"על ילדים כפיתרון ליחסים הרעים עם בנינו לא חשבתי. טיפשי לרעתי שווגות שלא מסתדרים ביניהם מביאים לעולם ילד, לשפר את מצבם. ילד צריך לגדל על קרקע פוריה ולא על קרקע חולה".

בינתיים הסתיימו הלימודים כווינגייט וסמדר התגייסה לצבא. הגיוס היה בתקופה הגרועה ביותר בחיי, ולכן גם כשרות הצבא היה לי מאוד רע. אלוהים! זו היתה תקופה נוראה... הייתי

מימי הטיוול ישבתי על שפת הכינרת עם ידיד. לפתע ראיתי בחור יפהפה על סירת-מירון. באותה שנה נעצרה גשימתה. הוא נראה כמו בסרטים שזוף, חסון, מהמם, ממש מהמם! אמרתי לידיד שהיה לידי: "עם הבחור הזה אתחתן". ביקשתי לעלות לסירה של אותו בחור, עופר גנזי שמו (אחיו של אלון ישראל בסקי מים). באותו ערב יצאנו לבלות יחד בטבריה, ואני הרגשתי בעננים.

שיחקו בכדור, עמדתי בצד, כי פחדתי שישברו לי את המישקפיים. הבנים אהבו אז את הבנות הבריטיות, שמשחקות בכדורגל והולכות מכות. עליי לא הסתכלו.

"על דוגמנות לא חשבתי. איפה אני הייתי ואיפה בימה... השקעתי את כל זמני בלימודים, ורציתי להיות מורה להתעמלות".

השני החזותי אירע בסוף התיכון. יום אחד החלטתי שאני מורידה את

דור יקונאל העולם הזה

"אני לא יפה."

באה הביתה מהצבא, ובמקום שיחכה לי בעל מחבק ואוהב, חיכו לי צעקות ומריבות. המור ככל העניין הוא, שלמד רות שאהבנו אחד את השני לא הסתדרנו.

"אחרי שנת נישואין אחת גם הפסקתי לאהוב את עופר. לא יודעת להסביר למה, כנראה שכל המצב מסביבי גרם לכך. החלטתי שאני אקום ואעזוב, אבל לא היה לי האומץ לעשות זאת. מההחלטה עד הביצוע עבר הרבה זמן. אני חושבת שלא הגעתי להתמדת טטוע-עצבים רק מפני שהייתי עשויה מברזל, אבל לא היה לי החזק הזה.

"יום אחד, כשעופר היה במילואים, החלטתי שזהו זה. אני לא יכולה עוד לסבול. אני רוצה לחזור הביתה לאמא. ארוזתי מיוזורה והתקשרתי לאבא בקריית-מוצקין, שיבוא לקחת אותי. אבא הגיע מייד. לאורך כל הדרך אמא ואבא עזרו לי המון. נתנו גיבוי ותמיכה. גם הם גרושים, אבל ביחסים נהדרים. מתאים ונפגשים הרבה. לי אין קשר עם עופר, ואני מעדיפה לא להגיד מה רעתי עליו. מפחדת, לא רוצה להסתבך איתו."

מיקצוץ מטומטם!

יום סמדר אינה מצטערת על הרפרשה. "הנישואין הכושלים היו לגביי בית-ספר נהדר לחיים, חישלו אותי ולימדו אותי דברים רבים. כל הדיעות שלי על אהבה ומישפחה השתפרו שם."

כשחזרתי הביתה מהטיוול, הכנתי את עצמי — באכזבה רבה לכך שיותר לא אראה. להפתעתי הרבה, עופר התקשר למחרת, ואחרי שבוע עברתי לגור אצלו בדירה. זו היתה אהבה מטורפת. חצי שנה אחרי שהכרנו, עשיתי את טעות חיי. התחתנתי איתו. אחרי החתונה עברנו לגור בעפולה, החור שבקצה הסרגל. למישפחתו של עופר יש שם מיפעלים.

אחרי החתונה התחיל הפרק הרע בחייה של סמדר. מה שנראה כעתיד ורוד, הפך מהר מאוד להווה שחור. "זו היתה תקופה נוראה. שנאתי את עפולה. כששאלו אותי היכן אני גרה, עניתי: "נקברתי חיים בעפולה". גם הנישואין לא עלו יפה. אז תליתי את האשמה במקום. היום אני יודעת שגם אילו היינו גרים בוויולה מפוארת בבזור-ליהלס, זה לא היה הולך. אני ועופר לא התאמנו זה לזה.

"לפעמים אני חושבת, שמבחינת נתונים יפים, עופר הוא בעל אידיאלי: יפה, חכם ועשיר. היום, משלוש התכונות הללו, חשובה לי רק החוכמה. כסף ויופי לא מזוים לי.

"למה הנישואין לא הצליחו? גם עופר וגם אני היינו שליטים שני זאבים. שיחקנו כל הזמן בתרגילי מנהיגות, מי שולט על מי. היינו שונים האחד מהשני יותר מדי.

"בכון שלפעמים שוני בין בני זוג יכול להיות מעניין, אך אצלנו זה היה קיצוני. לא הסתדרנו בכלום. היינו רבים על כל דבר קטן.

"וזהו!"

המישקפיים ומרכיבה עדשות-מגע. יחד עם זה גם שיניתי את התיסרוקת. רמות חדשה הביטה מהמראה. פיתאום נראיתי טוב! סמדר לא משתמשת במי לה "יפה" כשמדובר בה. "אני לא חושבת שאני יפה", היא חוזרת ואומרת כמה פעמים.

כשאומרים לה שהיא יפה, היא מתעקשת: "אני לא יפה, וזהו". היא פוסקת, בניגוד גמור, אנב, לדעת עוברים-ושבים שאינם מפסיקים מלהביט בה. אחרי התיכון נרשמה ללימודי-עתידה במכון וינגייט במגמת מחול וספורט. את השנתיים הראשונות ללימודיה היא מגדירה כ"הכי יפות בחיי".

"זה היה נהדר. כל הכיתה היתה מבוגרת ממני, אחרי שרות צבאי. אני הייתי צועקית בת 18. התבגרתי מהר מאוד. החברה הכי טובה שלי היתה בת 23. שם התחלתי לפרוץ."

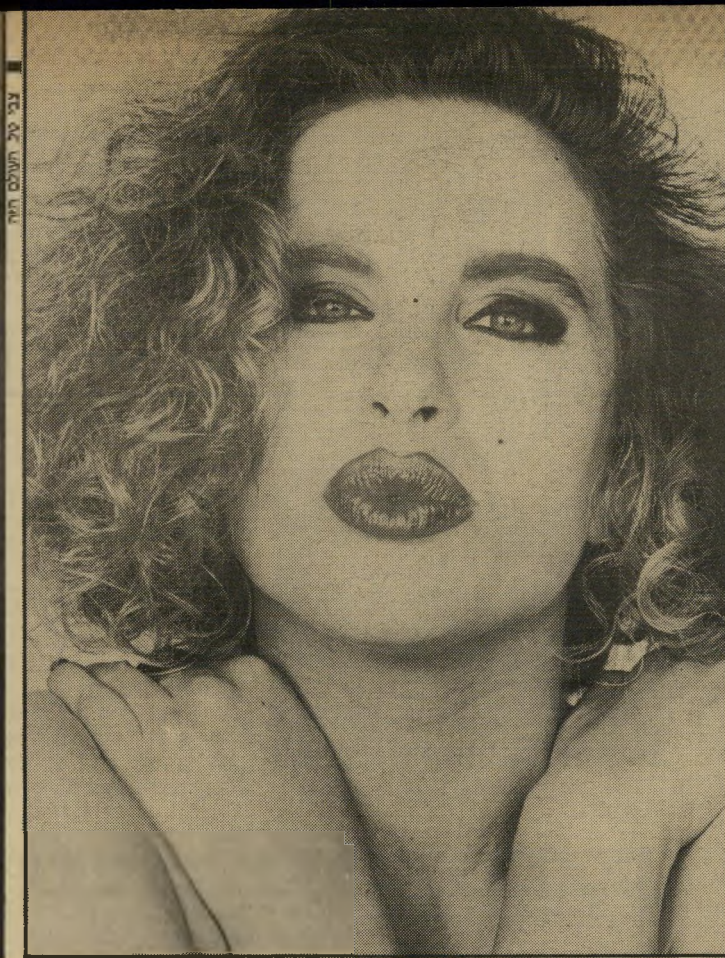
החור שבקצה הסרגל

סוף השנה השניה יצאה הכיתה לטיול כרשבוע בטבריה. באחד

סמדר (עם יהודית ארדיטי) במסיבה עירום! למה לא?

סמדר

תגו. היום אני יודעת שאהבה כלכל — ותהיה חזקה ככל שתהיה — אינה יכולה להבטיח חיים מאושרים, אהבה היא הכל — ולא כלום." אחרי שעזבה את עופר, עברה לחיפה, שכרה דירה, מצאה עבודה כמורה למחול והתחילה לשקם את חייה. כך, עד שפגשה חברה ישנה, שהציעה לה לעבור כדוגמנית בתצוגות אופנה.

סמדר התלבטה, היססה, והסכימה לנסות בגלל סיבה אחת ויחידה: כסף. היא התחילה להופיע בתצוגות אופנה בחיפה. ההצלחה האירה לה פנים, וסמדר היתה לאחת הדוגמניות המצליחות באזור חיפה.

כשראתה כרטיס, החליטה לצאת לגלות בעיר הגדולה, תל אביב.

"שכרתי דירה ומצאתי עבודה זמנית, כדי להיות בטוחה מבחינה כלכלית, אם לא אצליח בדוגמנות. התקשרתי למארגני תצוגות אופנה והצעתי את עצמי. בהתחלה קיבלתי תשובות שליליות. קשה מאוד להכנס לשוק הדוגמנות לברך. לתחרויות יופי לא הרגשתי, כי זה נראה לי בוטה מדי לעמוד בכיכביני מול 20 שופטים הבוחנים את גופי. זה כמו שוקיבשר."

אחרי נסיונות חוזרים וכושלים לי השתלב בענף, פגשה את עלמה פרנקפורט, אחותה של דורין, מעצבת אופנה. עלמה חיפשה רקדניות לתצור גת אופנה, ופנתה לסמדר. באותה תצור גה היו אנשי מיקצור רבים שצפו בה. ואז התחילו לבוא הצעות.

"בהתחלה הומינו אותי רק לתצוגות חלטורה, רק אחר כך הוזמנתי להופיע בתצוגות מבוימות, שנחשבות לתצור

סמדר בפוזת של מרילין מונרו ובחיים

אחר כך, בלילה, עם בחור, היא שוב בחורה רגילה..."

היתה בין המצדדים ברעיון העמותה. "הדוגמנים שייכים לסקטור העובד קשה מאוד. אנשים לא מתארים לעצמם כמה קשה. נוסעים שעות לתצוגה אי-שם, לפעמים במקום אין אפילו כוסיקפה, והבמה רעועה. אני לא מת' לוננת, זה המיקצור, מי שעובד בזבל לא יכול להתלונן על הריח."

"הנסיסון להקים את עמותת הדוגמנים נכשל מפני שהיו כאלה שלא רצו להצטרף, פחדו לעורס. פחדו שמארגנות התצוגות לא יתנו להם עבודה. חבל, ההפסד כולו שלנו."

"מה שעוד מפריע לי במיקצור, זה שיש בו כל מיני ילדות שאין להן מה לחפש בדוגמנות. שילכו לחוגי קרימיקה, עדיף."

סוג יופי שאני אוהבת הוא לא כמו של הדוגמנית הממוצעת — עיניים בהירות, אף בובתי, ומראה של בוכת חלודראוה. בעיניי הומרת שארדי היא יפהפיה, יש לה יופי מיוחד. "אצל בנים אני לא מסתכלת על יופי. גבר שמתעסק עם הצורה החי (המשך בעמוד 42)

עשיית הבגדים מגלגלת מיליוני דולרים. הלבוש מהווה חלק נכבד מ'חינו, אי אפשר לומר שזה ריקני לי' התעסק בזה. נכון, להיות דוגמנית זה לא כמו עורכת דין, אבל זה בהחלט לא ריקני, כמו שטועים לחשוב."

היא גם מספרת, שלא פעם הרגישה על בשרה עד כמה אנשים חושבים שאשה יפה היא טיפשה. "הרבה פעמים עיקמו את הפרצוף כששמעו שאני דוגמנית. איך הגבתי? על פני השטח ניסיתי להראות שזה לא איכפת לי. לא התייחסתי לאותם אנשים. עמוק בתוך תוכי נורא רציתי להראות שזה לא כך. רציתי בכל כוחי להראות שאני לא טיפשה. רציתי להגיד: רגע, תקשיבו מה יש לי לומר!"

עולם הדוגמנות, כפי שמצטייר בשיחה עם סמדר, אינו זוהר ונוצץ כפי שזה נראה מבחוץ. "זה עולם מלא בתככים ואינטריגות, עולם קשה מאוד. גם העבודה עצמה לא זוהרת." לא מזמן ניסו כמה דוגמנים להקים לעצמם עמותה, שתדאג לתנאי עבודה ולשכר מינימום. הנסיון נכשל. סמדר

לחשוב שכל הדוגמניות טיפשות. אני לא יודעת למה זה ככה. אולי זה בא מקינאה."

ואולי זה ככה מפני שכל מה שיש לדוגמניות למכור זה מראה חיצוני בלבד, שום דבר שיהיה סמדר מהר' הרת. בזה בחלל האוויר בעיניים כחורות ויפות.

"אני באמת חושבת על כך הרבה. לא פעם אני אומרת לעצמי: איזה מיקצור מטומטם יש לי — ללכת על הבמה ולהראות את עצמי במחשבה עמוקה יותר, זה לא כך. דוגמנית היא קודם כל שחקנית. כשאני על הבמה, אני צריכה לשרד לקהל מסר, להראות זוהרת, לחייך גם אם יש לי חרא של מצב רוח באותו רגע."

"דוגמנית זה לא תואר של 24 שעות ביממה. כשדוגמנית קמה בבוקר, היא כמו כולם — עם שקיות מתחת לעיניים ובעיות יומיומיות. על הבימה היא שמה מסיכה, צבעים וחיוך. בלילה, כשהיא מתחבבת עם החבר שלה, היא שוב בחורה רגילה."

"בנוסף למישחק, צריך לזכור שת'

סמדר בהתנהגות (בגיל 19)

הנישואין היו טעות חיי"

מופיעה שם בכיף. זה נחמד, כל עוד זה נכון."

במהלך כל הראיון סמדר מעשנת מדליקה סיגריה אחרי סיגריה. "הסיגריות באות במקום אוכל", היא מודיכת, "צריך לשמור על הגיורח."

בכל ראיון עם דוגמנית חוזרת השאלה הקבועה על הסטיגמה המורכבת לדוגמניות "יפה, טיפשה ושחצנית". סמדר יוצאת נגד ריעה קדומה זו בשתיק. השיחה איתה מנפצת את הסטיגמה אחת ולתמיד. היא אינטליגנטית, נעימה, מלאת קסם אישי.

"בכל ציבור יש חכמים יותר ופחות. גם הפקידות לא חכמות כולן. אוהבים

גות ברמה גבוהה יותר. דורין פרנקפורט בחרה בי כדוגמנית הבית שלה — היום היא באנגליה, ושולחת לי פעם בשנה כרטיסטיסה, כדי שארגמן את רגמיה שם. אנשי מיקצור התחילו להכיר אותי, עזבתי את עבודתי ה'מנית והחלתי לרגמן במישרה מלאה." עם ההצלחה בדוגמנות המסלול התחילו להגיע הצעות לצילומים. סמדר הצטלמה למודעות פירסומת רבות, וכיום היא ניצבת בשורה הראשונה של הדוגמניות בארץ.

"דוגמנית מצליחה היא פונקציה של פירסום", היא מסבירה, "כן, גם במדוריי הרכילות. איך אני מתייחסת לזה שאני

סמדר במבחן וינגייט

גבר יפה משעמם אותי!"

32

ספיר קאופמן ויונתן
מה שעושים ילדים גדולים

שבועיים-שלושה. אבל יונתן בשלו. הוא הביא לעזרתו כל מיני פסוקים ממקורותיו, כמו "לכי תך אחרי במידבר, בארץ לא זרועה..." הוא אמר לה שאם היא תמצא ארץ פחות זרועה מארץ ישראל, הוא ירשה לה לנסוע לשם. אז חיפשו במפה וחיששו, ולא מצאו שום דבר, ולכן היא פה.

ציפורה זהב שיש לו, זה עניין של כמה עשרות דולרים. דפנה ברק המעולפת יצאה מהחנות, ובדרכה למלון חשבה על כל הקללות שהיא מכירה בעולם, בכל השפות, ואת כולן היא שלחה לכיוון של חשוגי. לחשוב שהשעון שלה, השווה 150 דולר, נמצא אצלו, והשעון שלו, שלא שווה כלום, נמצא אצלה, שיגע לה את העצבים.

אחרי כך היא חזרה ארצה, ועדיין קיוותה שחשוגי ישבור את שתי הרגליים ויקבל טיפוס ומיגרנה ושיגשרו לו השערות שעור נשאר לו, ושיכאבו לו שיניים בינה. אחרי כך היא הלכה לפרק את המיוזורה שלה ו... נו, מה? היא מצאה שם גם את השעון שלה. יד מיסתורית הכניסה אותו לשם בחשאי.

טוב, אז בלב שלה היא מייד ביקשה סליחה מחשוגי על כל הקללות שהיא קיללה אותו, ובאמת זה עזר, והוא לא שבר כלום ולא חלה קשה.

הכי לא זרועה בעולם

אם תמהתם איך זה שספיר קאופמן היפה פיה, שהיתה פעם מלכת-יופי, לא נוסעת לעבוד בחו"ל כמו כל חברותיה היפות, אז הנה תשמעו למה.

כשהיתה ספיר בת 14, ערכו לה הוריה היכרות עם כנס של החברים שלהם. יונתן, שהיה אז בן 17, אז שנה-שנתיים הם הלכו לסרט פעם בשבועיים, ואחרי זה הם החזיקו ידיים עוד שנה, ואחרי כך הם גדלו והתחילו לעשות מה שילדים גדולים עושים.

מאז הם ביחד. היא אוהבת אותו, והוא אוהב אותה, וכאילו הכל בסדר. כשנבחרה ספיר כמלכת-יופי, התחילו להגיע ההצעות להצטלם ול-רגמן בחו"ל. ספיר שמחה מאוד והתחילה לארוז מיוזורה, אבל לפני שנגמרה האריזה הגיע יונתן והטיל וטו גדול מאוד. או חו"ל או אני.

ספיר לא נסעה, והתחילה להשפיע על החבר, ייתן לה לנסוע לפחות לגיחות קטנות של

הסיפור האמיתי מאוד

אתם הרי יודעים שכל הארץ מדברת בשבד עייס האחרונים על דפנה ברק, חלק מדבר על הראיון שהיא ראינה את עדנאן חשוגי, וחלק מדבר על השעון החדש שלה.

דפנה חזרה מהפגישה, כשעל פרק ידה מתנוסס לו שעורה, ועליו חרוטות האותיות A.K.A. שהן ראשי-התבות של עדנאן חשוגי, באנגלית.

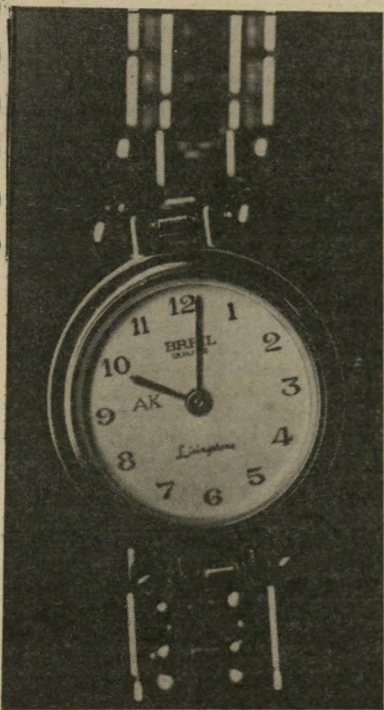
נו, אז הקשבתי למה שהאנשים אומרים על השעון הזה, ותאמינו לי שהם אמרו הרבה מאוד דברים. אחרי כך הלכתי לדפנה ברק בעצמה, ושאלתי אותה מה עניין השעון. אבל היא עשתה פרצוף של חשובה מאוד ואמרה "אין תגובה". אין תגובה בתחת. אני אמרתי לה, ושלחתי שני שפונים מאורצניים שלי לברר את העניין.

בבקשה, קוראים יקרים, הנה הסיפור האמיתי. לפני שנה קנתה האמא של דפנה מתנה לבתה. היה זה שעון יפה של גוצי שעלה משהו כמו 150 דולר. דפנה מאוד שמחה במתנה, והיתה גאה מאוד גם באמא שלה וגם בשעון.

עם השעון הזה היא הגיעה לפגישה עם חשוגי. שענר עלי-ידו שעורה העושה רושם של מיליון דולר, כמו חשוגי בעצמו.

במשך השיחה אמרה דפנה לחשוגי שיש לה הרגשה שבערב הם ייפגשו עם אישיות (לא כותבת שם, בגלל הצנזורה) חשובה. חשוגי אמר שזה לא יכול להיות, אבל דפנה התעקשה. הם הסכימו ביניהם שאם בערב הם ייפגשו עם האישיות החשובה ההיא, הם יתחלפו בשעונים. כלומר: דפנה תקבל את השעון של חשוגי, והוא יקבל את שלה.

הרעיון היה של דפנה, והוא בא לה בעיקבות

צבי סל העולם הזה

עדנאן חשוגי
שעון שלא שווה כלום!

סיפור שפורסם בהעולם הזה על רמי כספי וישראל סחרוב, שהחליפו ביניהם את השעונים, במיסגרת התערבות.

ואומנם, בערב הם פגשו את האישיות, והחיי לופין נעשו. חשוגי המיסכן קיבל את השעון ב-150 דולר, ודפנה גבה בשלושה סנטימטרים מרוב כבוד שהיא עונדת על ידה את שעונו היקר של חשוגי.

אחרי כך נגמרו כל הפגישות באטליה ובי צרפת. ודפנה נכנסה בפאריס לחנות-שעונים יפה, כדי לקנות מתנה לאחיה, ותוך כדי בחירת השעון בשביל האח, היא הפשילה את השרוול שלה, כדי שבעלי-החנות יראו את השעון החדש שלה ויתעלפו. אבל הם ראו ואף אחד לא התעלף. ואז, כמו יהודיה טובה, היא הורידה את השעון מידה ושאלה את המוכר כמה עולה שעון כזה.

המוכר לקח את השעון לידו, בחן אותו היטב, ואמר לה כנון-של-אנטי מרהיב: "אלו השעון היה מזהב. הוא עוד היה שווה משהו, אבל עם

יש אנשים עם לב של אבן יש אנשים עם פסלי זהב...

אגם
לב משפריץ?

אגם הפסל פיסל לב עשוי מזהב, ונתן אותו לאבי בצירוף ההקרשה: "לב של זהב לבעל לב של זהב."

אני מקווה שלבי-הזהב הזה לא יתחיל פיתאום, כאמצע הלילה, להסתובב ולהשפריץ מים ולי-השמיים מוסיקה, כי זה מאוד מסוכן לבן-אדם שיש לו לב חלש.

צבי סל העולם הזה

דפנה ברק

ומה עם הפיצויים על צער, עוגמת-נפש וחרדות?

ענת סרטיסטי, העולם הזה

חתונה בגולה

ביום סגרירי, בגולה הדווייה של ניריורק סיטי, לבושים בבגדי חתן-כלה, צעדו להם דורית לוי ואורי ליפשיץ אל חתונתם.

אורי, שסיים לא מכבר את הצגתה של תערוכה גדולה מיצירותיו הגראפיות בגלריה גורדון ב"תל-אביב, לא ירד מהארץ. לא צריך להיבהל. ה"קיבוצניק" לשעבר רק נסע להציג את עבודותיו בגלריה מכובדת בשיקאגו. מובן שדורית, אשת חיקו הנאה מזה זמן, הצטרפה אליו. ושם, בין תצוגה למסיבה, ובעזרתם של חברים טובים כמ"י יחד, **שאלו ובתיה סמירה**, שוכנעו השניים למסד את יחסיהם הטובים.

שאלו, צייר ידוע, העורך בימים אלה תערוכה באחת הגלריות החשובות בנייריורק, ובתיה, אם ניהל בזכות עצמה, העוסקת בפיתול בנחשת. עב"דו על הזוג באופן אינסטינקטי. בתיה, אשה נמרצת ללא פשרות, אף הלכה וקנתה לשניים טבעות נישואין.

החתונה היתה צנועה. השתתפו בה רק כמה חברים קרובים, ובניהם: **קלרה אדרדני**, שנמ"ד לטה מהארץ לפני כמה חודשים בעיקבות בעלה נישואין.

אחד מעריהוזהר הראשונים של העיר העב"ד רית הראשונה היה **יואל נוימן**. מי שילדיו הם הנער של היום, זוכרים אותו היטב. בעל קולנוע ארמון-דוד (אולפני פר"ג של היום) ואחר-כך בעל-מסעדות. נשוי עם אחת הנשים היפות של א"י, **דורית נוימן**, בליין גדול במסכות ואורח קבוע מאוד במדור שלי.

אחר-כך הוא התגרש מרותי, שנישאה מייד לאחר, והתחיל לבדוק את החתיכות של תל-אביב. הרבה מסיבות עם הרבה בחורות, הרבה שימחה וצהלה והרבה ביכונים — ופיתאום גם הרבה חוכות והסתבכויות כספיים. וכשהסתכר, עשה את המעשה שכל המסתככים עושים, כלומר — נסע לארץ האפשרויות הבלתי-מגבלות, כדי לשקם את עצמו. ושם, כמו לרבים אחרים, השיר קום היחיד והנראה לעין הוא חברות באיזה חברת מוניות ועבודה באוטו ישן וצהוב במשך הרבה

ברוריה אבידן-בריר עם אברהם בריר, נאוות הציעה את דירתה

רץ הם ברוריה ואברהם בריר, ולכן גם לא מצאו לנכון להכחיש אותו. והכי מצחיק הוא שכשנאוות היתה בארץ ב"חופשת-הפסח עם בתה הקטנה, בא לארץ גם הרי הנרלסמן, האב החוקי והאמיתי של הקטנה. אבל בתל-אביב, והוא אפילו לקח אותה לכל מיני מקומות-בילוי לילדים בלבד, כמו לעירייה-לדים. ועוד יותר מצחיק הוא שהלירה בכלל לא קוראת לו דארי, אלא אבא, משום שגם היא וגם הוא מדברים עברית. אז אני מאוד מקווה שעכשיו כולם יודעים שכל העסק בטעות יסודו.

הרכילות הכי חמה בעיר-סוף!

אברהם בריר נמצא עם האשה האמריקאית שלו ועם בתו הקטנה.

לשיא הגיעו הסיפורים בשבוע-פסח, כשהג"ר ברת האמריקאית הגיעה ארצה עם הבת הקטנה, ושפיון אחד שלי טילפן לי ואמר שהילדה הקטנה מסתובבת במישר של עורך-הדין בריר וקוראת לו "דארי" (אבא כלשון האמריקאים).

מאוד נדהמתי מהסיפור הזה, וישבתי לשיחה מעמיקה עם עצמי. לפרסם את הסיפור או לא? מצד אחד, ברוריה היא קולגה, ופירסום הסיפור יעשה לה אינצידנט בדרג עליון. מצד שני, על דגל העולם הזה מתנוסס אריה שכל הזמן שואג "בלי מורא, בלי משוא-פנים".

כשהחלטתי סופית שאני לא יכולה להחליט, פשוט כינסתי את כל השפונים ואמרתי להם: עיזבו את כל העבודות שלכם ותתרכזו רק ב"סיפור הזה. הביאו לי את כל הפרטים, ואז אוכל להחליט מה לעשות. שלושה ימים ושלושה לילות הם התרוצצו בעיר, הרימו טלפונים לכל מיני מקומות בעולם, שמו המון תה על חשבונאי ובסוף הביאו את הסיפור האמיתי.

לפני שנים עזבה את הארץ **נאוות ברדינגר**, והשתקעה עם בעלה **הרצל** בעיר ניריורק. לפני שבש שנים הם התגרשו, ונאוות עברה לגור לבד. היא המשיכה לעסוק בדבר שבו עסקה גם בארץ — אמרגנות. בישראל היתה שותפה עם **מיליק סלד** במישרד לאמרגנות בשם סולן. עורך-הדין שלהם לא היה אלא אברהם בריר.

גם אחרי שנפרדה מפלד והמשיכה לעסוק ב"אמרגנות בנייריורק, המשיכה להשתמש בשרותיו הטובים של עורך-הדין בריר, שנמצא, לרגל ענייניו, לעיתים קרובות בארצות-הברית.

נאוות מיוודת עם בנייהווג בריר כבר שנים רבות, עוד בטרם עזבה אותו לטובת הגולה. היא אפילו מכירה את **שרדן**, בתם המשותפת של אברהם וברוריה, ואת **חלי**, בנו של אברהם מג"ר שאין קודמים, שהוא כבר עורך-דין בזכות עצמו. לברוריה ולאברהם היתה בנייריורק דירה נחמדה. לימים הם החליטו שלא להחזיק בה עוד, ונאוות הציעה להם, כחברה טובה ונאמנה, להת"ארח בדירתה הנרחבת כשהם נמצאים בנייריורק. זה לא היה דבר יוצא-דופן לגבי נאוות. היא ידועה כטובת-לב באופן מיוחד, ומציעה אירוח לישראלים רבים המגיעים לנייריורק.

הצעתה התקבלה בשימחה, ואברהם אכן היה מתאכסן בדירתה של נאוות בכל פעם שהיה מגיע לנייריורק.

יום אחד הכירה נאוות גבר קנרי בשם **הרי הנרלסמן**, ואף חשבה להינשא לו. אבל עד ש"היא החליטה אם כן ואם לא, היא נכנסה להריון.

סיפורי-הרכילות העסיסיים ביותר הם המסופ"רים מפה לאוזן במסיבות, ובגלל חוסר בפרטים מדויקים אינם מגיעים לעיתונות.

מבין כל סיפורי-הרכילות העסיסיים, העסיסי ביותר והמסופר ביותר היה הסיפור על הילדה הקטנה, שנולדה, כביכול, לעורך-הדין **אברהם בריר**, בעלה של העיתונאית **ברוריה אבידן-בריר**.

הסיפור אמר, שחיי-הנישואין של ברוריה וער"ד-הדין בריר עלו על שירטון, אבל כרי שלא לגרום לסקנדללים, הם החליטו להישאר ביחד ולעשות פוזה של זוג מאוד מאושר. עוד אמרה הרכילות, שעורך-הדין בריר הכיר אשה נחמדה בנייריורק, קנה לה שם בית, עשה לה ילדה, ובכל פעם שהוא מגיע לנייריורק — והוא מגיע לשם הרבה מאוד פעמים בשנה בגלל עבודתו — הוא מנהל איתה חיי-מישפחה יפים.

כמשך השנתיים האחרונות, היתה הופעתם של ברוריה ואברהם בריר בפתח של אולם-מסיבות גודמת לתחילת הליחשושים. ככל פעם שברוריה היתה מגיעה לבד לאיזה אירוע, היו אומרים ש"כמשך השנתיים האחרונות, היתה הופעתם של ברוריה ואברהם בריר בפתח של אולם-מסיבות גודמת לתחילת הליחשושים. ככל פעם שברוריה היתה מגיעה לבד לאיזה אירוע, היו אומרים ש"

איום למדי

מה אפשר להגיד על בנו של ראש-עירייה המ"פיק סרטיסטי?

למשל: שהדבר החיובי היחיד אצלו זה שהוא בנו של ראש-עירייה, ושאת הפקת הסרטיסטי יניח לאחרים.

זה קרה **לעמנום קולק**, בנו של את-מדי-עירייה מ"י. ולא בסתם עיתון, אלא בנייריורק-טיימס, שכתב עליו ביקורת שאין רבות כמותה.

הנה כמה קטעים על הסרט לולו לנצח ש"נכתב, הופק ובוים על-ידי עמוס קולק, וש"ב"תפקיד הראשי בו הופיעה השחקנית הגרמניה המתחלת **חנה שיגורלה**, לצד עמוס קולק עצ"מ, המבטיח את רות וסמיה-בריר: "קודמה קטנה ושחוקה... אולי זה היה סימן

עמוס קולק רק זה חסר לי"

ליציאתו של קולק (מעולם הסרטיסטי)... סרט שנר"א כאלו נעשה על-ידי אנשים חזיים בתחנת"אוסטובס והמוציאים דברים בחיפזון מהמיוודת. הכל מבורק, ושום דבר אינו מתאים לגמרי... סאטירה מיד שניה... נראה כמו רשמי של ילד שחכן, שראה את הסרט של **סוזאן זיידלמן** סוזאן סוזאן... הד"ר רות וסמיה-בריר, המשווקת את עצמה, צריכה להיות יותר וזירה. בסרט המ"ביים בצורה כל-כך רשלנית כמו זה, מסתכנים בביאדם שירדכו אליהם... רוב השחקנים משח"קום בצורה אימה למדי. זה כולל גם את מר קולק, העלמה שיגורלה אינה טובה ואינה רעה. היא פשוט נוכחת במקום."

העלילה גרמניה צעירה חיה בשכונת-עוני ב"נייריורק. ביום היא עובדת אצל יצרן של אסלות בית-שימוש, ובבילה היא מנסה לכתוב את הרר"מאן הגדול על צעירה גרמניה החיה בשכונת-עוני בנייריורק, וכו'.

הסרט הוקרן בהצגת בכורה בנייריורק, ידידתי הטובה, כתבת העולם הזה **רדנית אנפולר**, ש"טוחה להביא לי את הקטע מהעיתון האמריקאי, נכחה בהקרנה. היא ניגשה לעמוס קולק, הציגה את עצמה לפניו וביקשה לשאול אותו כמה שא"לח. כששקע קולק איהו שבועון היא מייצגת, נבהל ואמר: "רק זה חסר לי".

ידידתו, **ג'וליה רובינזון**, אלמנה עשירה המבוגרת מקולק בכמה שנים טובות, רצה אחריה ואחר-כך ביקשה ממייקל שטיינהארט, ה"מיליונר היהודי המיוזר עם סדי קולק, ושגם מ"מזאת סירטו של עמוס, שירחיק את העיתונאית מהשבועון המסויים מן האולם. וכך נמצע מכס לקבל ראיון בלעדי עם המפיק-בימאית-סרטיסטי שחקן הישראלי.

סיפור נצוב

שעות ביום, וגם הכושה להודות בכישלון ולחזור הביתה.

אחרי עבודה מאומצת חזיים כסיגנון שלא הורגל להם כאן אצלנו, חלה. ביטוח רפואי לא היה לו, כמו לרבים מחבריו הישראליים שגרלו על האימרה "יהיה בסדר". הסתבר שבית-החולים ב"אמריקה עולה והתדעפות, והתדעפות זה בריק מה שלא היה לו.

שכב בבית חולה, באו קצת חברים לבקר, והיה עצוב. אחר-כך, כשהחמירה המחלה, התאספו ה"חברים, עשו חשבון כמה כסף הם יכולים לאסוף בשבילו, והסתבר שזה לא מספיק אפילו לשבוע

יואל נוימן

20 אלף - או שריפה!

בבית-חולים אמריקאי. ואצל הישראליים, אפילו לשעבר, כשאין כסף, מתחיל הראש היהודי ל"המציא פאטנטים.

הפאטנט שדם המציאו היה להברית אותו ל"איהו בתי-חולים, ולהשאיר אותו שם. וכך עשו. כשהחמירה מאוד המחלה, הם לקחו את יואל נוימן במכונית, הביאו אותו לאחד מבתי-החולים ב"נייריורק, נכנסו איתו לאחד החדרים, השאירו אר"תו שם — וברחו.

אנשי בית-החולים לא ידעו מה לעשות, אבל הם לא התלכסו בבעיה זמן רב, כי יואל כבר היה חולה מאוד, ואחרי זמן קצר בבית-החולים נפטר. כשנפטרה, החליטו בבית-החולים שהדרך היחידה לקבל את 20 אלף הדולארים, שעלה אישפוזו הקצר, היא לומר למישהו או לחברים שאם הם לא משלמים את הכסף, הם לא ישתדלו את הגופה. שבוע שעבר, אחרי שאף אחד לא מנביה-מיש"פחה וקומץ-חברים לא הביא את 20 אלף ה"דולארים, נשרפה גופתו של יואל נוימן הרחק מהמולדת ומאמא. החיה עדיין בישראל ובוכה.

"אני בקשרים טובים עם בתי בארץ!"

צילום: אריס סאן

— אבל כל תקלה היא לטובה. בשני תיים האלו כתבתי וניגנתי והתפתחתי. הומר קני רוג'רס ביקש שני שירים שלי, ועכשיו, אחרי כמעט שנתיים של כלא, אני בעיצומן של הקלטות והופעות. לחורש הקרוב סידר לי האמרגן שלי הופעות בוויילג' גייט. זה קפה תיאטרון

מהתפילות, ועשיתי מזה מוסיקה. ביימים אלו אני מוציא שני אלבומים של שירים בארבע שפות: אנגלית, ספרדית, עברית ויוונית. 17 חודשים רק כתבתי מוסיקה וניגנתי. בשום אופן לא הייתי יכול לכתוב את כל מה שכתבתי אם לא הייתי נכנס לכלא. זה אכזרי לומר כך, ואפילו ציני

רים שלי שיזמינו אותי למישפט, כדי שאוכל לספר מה שהבחור מהכלא סירף לי. הלכתי לוועדה ואמרתי להם מה ששמעתי. האפיביא הביאו לוועדה את הבחור, ושם הוא אמר שכל מה שאני מספר זה לא אמת. האפיביא ניסו להאשים אותי שתיכננתי את הכל כדי להציל את החברים שלי. הם גם רצו להאשים אותי בנסיון להדחת יעד. בסוף האשימו אותי בעדות שקר, ו' הכניסו אותי לכלא לשנתיים. ישבתי רק 17 חודש.

גם אורי פורת

ה לא בדיוק כלא, איפה שישבתי. זה נקרא קמפ. כמו מחנה. קנטרי קלאב, או כעצם כמו קיבוץ. זה מקום פתוח.

בחורש הראשון ישבתי בכלא סגור. ממש בבית-סוהר, אחר-כך, כשעברתי לקמפ, החיים שלי השתנו. היחס אליי היה נפלא. עזרתי להם שם באירגון ערבים והופעות לכל מיני גופים וולונטריים.

כשהמישפחה שלי היתה באה לבקר, קיבלו אותם כמו מלכים. מנהל הקמפ אפילו בא לראות את ההופעה שלי ביימים אלה.

דאגו לי שם, כשיצאתי, מנהל-יד קמפ קרא לי והוכיר לי שאני צריך לקחת כל יום כדור. לפני שלוש שנים עברתי התקפת לב, ומאז אני לוקח כי דורים. גם בקמפ דאגו שלא אשכח לקחת את הכדורים שלי. אפילו עשו לי פארטי ופוגה גדולה כשהשתחררתי. חוץ מזה שהייתי רחוק מהמישפחה שלי, המקום היה יוצא מן הכלל. המישפחה היתה באה לבקר אותי כל יום. היה לי שם פסנתר, וכמובן הגיטרה שלי. כתבתי שם מוסיקה. כתבתי 150 שירים, שאת חלקם אני מקליט עכשיו. יש לי חומר לעוד 100 שנה.

כתבתי מוסיקה יפה. לקחתי קטעים מן התנ"ך, כמו עקידת יצחק, וקטעים

אריס סאן, השבוע מישחו עוד זכר אותי בארץ?

אבל אני חבר טוב. אני ידעתי מי האנשים שהעדיף לטובתם. הם חברים שלי. קוראים להם מאפיה — אני קורא להם חברים טובים. הלכתי להעיד, לא פעם אחת, הלכתי פעמיים. כפעם השניה העדתי בנר במר 1985. מישחו שנעצר צילצל אליי ואמר לי שהוא ריבר במעצר נגד החברים שלי, ושעכשיו הוא מצטער על כך שריבר. שאלתי אותו: למה ריברת נגדם? זה נכון מה שאמרת עליהם? והוא ענה שכל מה שאמר היה שקר. אבל הריצו לו ועשו לו את המוות, איימו עליו שיקבל 50 שנה — אז הוא עשה מה שביקשו ממנו ומה שרצו ממנו נגד החברים שלי. אמרתי לו שילך לשופט ויספר את האמת ואת כל מה שסיפר לי. הוא לא הסכים. ביקשתי מעורך-הדין של החב

י שבתי בכלא כמעט שנתיים. 17 חודשים. כולם אומרים שישבתי בג' לל סמים. אבל זה לא נכון. אני לא מבין למה כתבו את זה עליי. אולי זה מורדני? זמר, חי חיילית, מתעסק עם סמים. זה מורדני, אבל זה נורא לא יפה לכתוב עליי על סמים ורכבים כאלה. האמת היא שהלכתי להעיד נגד האפיביא בעניין המאפיה. לאנשים מסוימים, אני לא מוכן להגיד שמות, אמריקאים, היה עניין עם האפיביא ואני הלכתי להעיד לטובתם. הלכתי להעיד פעמיים. כפעם הראשונה באוגוסט 1985. העדתי, והכל היה בסדר. האפיביא נכנסו לצרות בגלל העדות שלי. הם ידעו שאני הולך להעיד נגדם. אז שלוש פעמים הם באו אליי ואמרו לי: צא מהעניין, אל תלך להעיד.

עליזה עם בנותיה, מאני ומאני "זאת היתה אהבה חד-פעמית"

נוסח פאריס. פה התחילו ברברה סטריי סנר ונינה סימון. זה מועדון מאוד מפורסם באמריקה, וזו גם הפעם הראשונה שישיראלי מופיע במועדון הזה. כל הכרטיסים להופעות הראשונות כבר נמכרו.

אחרי החודש הזה אני מתכוון להרפיע באטלנטיק סיטי, עם אנטוני קווין.

אנטוני קווין הוא סופר-סטאר, והוא החבר הכי טוב שיש לי. אנחנו ידידים כבר הרבה שנים. הוא נולד במקסיקו. אמא שלו מקסיקאית ואבא שלו אידי. הוא אדם נהדר וחבר טוב. היה כותב לי מיכתבים לבית-הסוהר.

הוא כל הזמן דאג לי, שיהיה לי מצב-רוח טוב ומוראל גבוה. חבל שאני לא יכול להראות לך את המיכתבים שאנטוני קווין שלח לי לכלא. הוא באימת חבר מצויין שלי.

גם היום הייתי עושה את אותו הדבר, אם זה היה קורה שוב. גם היום הייתי הולך להעיד לטובת החברים שלי ונגד האפיביא. אם אני יכול לעזור לחברי, אני אעשה בשבילם הכל.

אפילו אם הייתי מקבל 100 שנה כלא, הייתי חוזר על אותו מעשה. חברים זה רבר נורא חשוב בחיים שלי. כמו שיש לי אנטוני קווין כאן, באמריקה, יש לי חבר טוב בארץ, וזה אורי פורת. אני מכיר אותו מאז הגעתי

ARIS SAN

INTERNATIONAL SHOW

EXCLUSIVE LIMITED ENGAGEMENT — ALL WEEKENDS IN MAY —

MAY 1, 2, 3, 8, 9, 10, 14, 15, 16, 22, 23, 24, 29, 30 & 31

SHOW TIMES:

FRIDAYS & SUNDAYS AT 9:00 PM

SATURDAYS AT 9:00 & 11:30 PM

(CALL FOR INFORMATION)

(SPECIAL GROUP RATES)

BLEECKER & THOMPSON

(212) 475-5120

ART D'LUGOFF'S VILLAGE GATE

כריזה להופעה של אריס סאן בניו-יורק. חצונה בינלאומית.

לדבר בנוחיות כשהמצלמה מולי.

הוא סיפר בהתלהבות כיצד אולו כבר הכרטיסים להופעות הראשונות שלו, והתרגש כמו צעיר, שרק בימים אלה מתחיל להופיע על הבימה. שנתיים בכלא עשו לאיש משהו. הוא יותר גיטרה, מסביר פנים ובעיקר מאושר מכך שצדיק וזכרים אותו, שומעים אותו ומתייחסים אליו.

מכירים אותנו!

כשהתקשרתי לביתו של אריס סאן, הוא היה מופתע: איך קיבלת את הטלפון שלי? שאל. אף עיתונאי ישראלי עוד לא ריבר איתי. כולם רק המציאו עליי המצאות כלי לאמתן. בכלל, אמר, הוא לא כל-כך מעוניין לדבר עם העיתונות. הם לא בדיוק פירגנו לי בשנים האחרונות.

לבסוף הסכים לקבוע פגישה. אריס סאן הציע להיפגש במועדון שבו הוא מופיע, בוויילג' גייט. הוא ממוצע קומה, קצת שמן. נראה צעיר מגילו: לבוש בפשטות. מרבר עברית טובה, רק לעיתים רחוקות חסרה לו המילה הנכונה, והוא מחליפה במילה אנגלית. הוא מעשן מיקטרת. מדי פעם מוכן לנסות גם סיגריה. אריס סאן הציע לנסות מיסעדה יוונית חדשה שנפתחה בוויילג' כשנכנסנו למיסעדה. כולם הכירו אותו. מכל עבר נשלחו לעברו קריאות כיוונית ובאנגלית. קריאות שבידכו אותו על צאתו מן הכלא. באחת הפגישות שבו שני זוגות, שאף ביקשו מנעל המיסעדה להחליף את המוסיקה, ולהשמיע לכבודו את שיריו.

הוא חיך בביישנות. מכירים אותי? אמר. כאילו במין התנצלות. הוא הסכים לדבר על הכל. לא ביקש להשאיר דברים שלא לפירסום. היה מוכן להיחשף על קשריו עם חבריו. על ישיבתו בכלא ואפילו על הרומן המפורסם שהיה לו עם עליזה עזיקרי. לא ידע בדיוק מה לעשות כשהצלמת צילמה אותו. איפה לשים את הידיים? שאל. ומה לעשות עם המיקטרת? ביקש לדעת. הכל ברוח טובה, בחיך. הוא ביקש מהצלמת. לגמור כבר? כדבריו, את העניין הזה. קשה לי

לישראל. הוא חבר נהדר שלי ואני אוהב אותו. נולדתי ביוון ועליתי לארץ כבחור צעיר, ב-1958. באתי לארץ בדרך הוריי וכל מישפחתי נשארו ביוון. אנחנו מ עיר קטנה ביוון, עיר שאינה מפורסמת ומוכרת. כשכבתי לארץ הכרתי כאן בחורה יוונית בשם פופי, והתחתנו.

עכשיו, אני מקווה, אחרי שאגמור את ההופעות שלי, אבוא לישראל. לא מעניין אותי כלום. בספטמבר אני בארץ. לוקח את אשתי ואת שני הילדים ובא לשבועיים לחופשה לאי-לת. אני ממשיך לדבר עברית. את יודעת, מי שלא מדבר עברית בנדר

עליזה ואריס כוזג צעיר. אני חולמת שנבצע ביחד את השירים שלה.

בתחילת דרכי בארץ הופעתי במר עדוהלילה אריאנה. פעם זה היה המועדון היחיד בישראל. אחר כך צצו מועדונים לילה נוספים. אריאנה היה מקום קטן ומוצלח. יש לי מהתקופה הזו זיכרונות טובים. לשם היו באים כולם: כריגוריון, חברי הממשלה, הקליינטים הקבועים היו משה דיין ואשתו, אור, רות, הם היו באים לשם הרבה עם הבנים, וכמו כן עם יעל. יש לי שלושה ילדים. שני ילדים מאשתי, פופי, בן בגיל 26 ובת בגיל 21. ויש לי עוד בת צעירה, בגיל 17, מעי ליה עזיקרי.

כמו אמא

בזמנו, הסיפור שלי ושל עליזה עשה הרבה רעש בארץ, וגם גרם לי להרבה בעיות בבית. הייתי אז צעירה, היה לנו רומן יפה ונולדה לנו בת משותפת. היום הכל בסדר. אני עם מישפחתי כבר 17 שנה באמריקה, ועליזה ובתי הצעירה בישראל. אני בקשרים טובים איתן. כל פעם שאני מגיע לארץ, אני פוגש את בתי וגם את עליזה. נשארו ביחסים טובים. אני לא מרגיש את עצמי כבוד. אני חי באמריקה כבר 17 שנה, אבל אמרתי קה בשבילי היא כמו אשה. כשלא טוב איתה — תמיד אפשר להתגרש. ישר אל היא כמו אמא — מאמא לא מתגרש. שים. אפשר להיות רחוק מאמא, אפשר לא לראות כל יום את אמא, אבל לעולם אי אפשר לשכוח את אמא. אני נוסע הרבה לישראל. בתקופות שהיו לי בעיות, לא הייתי בארץ, אבל

מונולוג של עליזה עזיקרי, תל-אביב:

הוא ראה את בתו פעמיים בחייו!

הייתי איומה ונוראה, כועסת ומ מורמרת, ולא נחמדה לאנשים הקרובים אליי. הייתי יסודית בעניין השתיה — כשראיתי בקבוק, דאגתי לסיימו. עכ שיו אני יסודית בעניין הגמילה. היום אני שותה לראשונה, אבל זה לחיי אריס שהשתחרר.

עליזה כועסת. בארץ, היא טוענת. פחדים מדברים טובים. אני יכולה לתת לך רשימה של אנשים שגילו אותי, עזרו לי בצער הראשון ואחרי כך נכלה.

בארץ מעדיפים את הבינוניות בכל הצורות. כאן מעדיפים זמרים לכל המיפחה, ואני לא מישתת'ניקוי — אני לא טובה לכל דבר. אני מכירה באכזריות שלי. אני יר

היה לו מספיק זמן לחשוב על חייו, ואולי הוא יחליט סוף-סוף לבוא לישראל ולראות את סאני. ואולי, אפילו שזה קצת מאוחר, לתת לה את ההרגשה שהוא אביה.

אולי הוא גם יעשה פגישת-מחזור בין כל הילדים שלנו. אם לא מיפגש בין ההורים, לפחות שיהיה מיפגש בין הילדים.

שתיה יסודית

כ שסיפורתי לה שאריס מתכוון לבוא לישראל בספטמבר, רתחה. למה כספטמבר? למה הוא לא עושה מאמצים להגיע באוקטובר, ליוסי-ההר

ליזה עזיקרי, שהתפרסמה בשיר נערה ממש אוצר. חייכה בלעג כשיביקשתי ממנה תגובה על דבריו של אבי בתה.

אריס חתך 17 חודשים בכלא. הוא שכח כמה דברים, כמו למשל שבתו, סאני, היא בת 18 וחצי ולא בת 17. וכמו למשל שהוא ראה את סאני פעמיים בחייו בלבד. בפעם הראשונה כשהיא נולדה, ובפעם השנייה כשהייתה בת 9. עליזה, יפה כשהייתה בצעירותה, אר נה ממורמרת. לאחר 11 חודשים של גמילה, הסכימה עליזה להרים כוס בירה לחייו של אריס ולשיחרורו מן הכלא.

אם אריס מרגיש שהוא בקשר איתי ועם סאני, אז שתהיה לו הרגשה טובה. זה כנראה קשר מנטאלי. שכן זו לא האמת היומיומית שלנו. אריס לא בק שר איתנו ולא היה מעולם. סאני לא מכירה אותו. היא ראתה אותו בשנים האחרונות רק בתמונות.

עליזה אינה מאמינה שאריס הסתבך בסמים. הוא פשוט חיפה על חברים טובים. זו המנטאליזציה שלו. הוא מאמין לחברים, ומאמין שמה שהוא עושה בשבילם — הם יעשו למענו. הוא יעשה כל דבר למען החברים שלו. אני מכירה אותו.

לפעמים אני כועסת עליו. בתקר פות מסוימות בחיים שלי הוא לא היה הוגן איתנו. אבל אני סולחת לו. סאני, לעומת זאת, זועמת. אם יש לה עוד משוה בליבה אליו, זה רק בגלל החינוך שנתתי לה.

סאני, בתם הצעירה של אריס סאן ועליזה עזיקרי, העדיפה להוסיף לשמה גם את שם מישפחתו של השחקן ג'יסם עזיקרי, בעלה הראשון של אמה ואביה של אחותה הבכורה, פאני.

פאני עזיקרי מספרת, כסאני קוראת לניסים. אבא, ומתייחסת אליו כאילו הוא אביה-מלידה. אבא שלי אוהב את סאני אפילו יותר מאשר אותי. הקשר ביניהם ארוך. יש להם שפה משותפת, ואבא מקפיד תמיד להביא לסאני מתנות ולתת לה הרגשה שהיא בתו בדיוק כמוני.

עליזה מקווה שאריס ישלח לה לפחות שיר אחד מתוך 150 השירים שכתב בכלא. בלא מעט אידוניה היא מוסיפה: אני חולמת שנבצע ביחד שיר חד מן השירים. אני ואריס, ואפילו שר אשתו תצטרף אלינו.

אני מקווה, היא מוסיפה. שעכ שיו, אחרי שבילה 17 חודשים בכלא,

לדת של סאני בעצם, מה אני דורשת? עזיקרי, שנעלמה לפני שמונה שנים מן הבימה, מספרת שהיא כפנסיה. אני מתפרנסת מאממי. היא פולטת באי רגז, ותוקפת את איגוראמני-ישראל על שאינו דואג לאמנים, ורק משתדל למען הקרובים לצלחת. עד לפני 11 חודשים היא נהגה לשתות, ומדי פעם מצאה עצמה מובלת לביתה, כשהיא אינה מבדילה בין ימינה לשמאלה.

עליזה וסאני סאני-עזיקרי. לפעמים אני כועסת עליו.

דעת מה אני שווה. אבל אין לי אל מי לפנות. לא מזמינים אותי לרדיו. לא מזמינים אותי לטלוויזיה. לא מזמינים אותי לכל מיני ערבים יוניים וים תיכונים. ואני הרי התחלתי את כל המוסיקה היוונית בארץ. כנראה מפחדים שאגנוב את ההז'גה. המול שלי, שכשאני חולמת ברחוב, נשארו עוד כאלה שזוכרים אותי ואת השירים שלי.

פעמים, שיש לי יותר תקליטים של יהורם גאון מאשר ליהורם גאון בעצמו. הוא באמת הזמר הטוב שיש לנו. מער לה.

אני לא כדארם דתי ולא שומר על מסורת דתית. גם מעולם לא עשיתי את זה. אני בכלל לא יורע מה זה דת. אצלי דת וצבע לא קובעים. מה שקובע זה רק הבדארם. אם הוא אדם טוב, הוא יכול להיות חבר שלי. אם הוא אדם רע, אז הוא לא חבר שלי. אלו הם הקריטריונים שלי לחברות עם אנשים. לא צבע ולא לאום ולא רת.

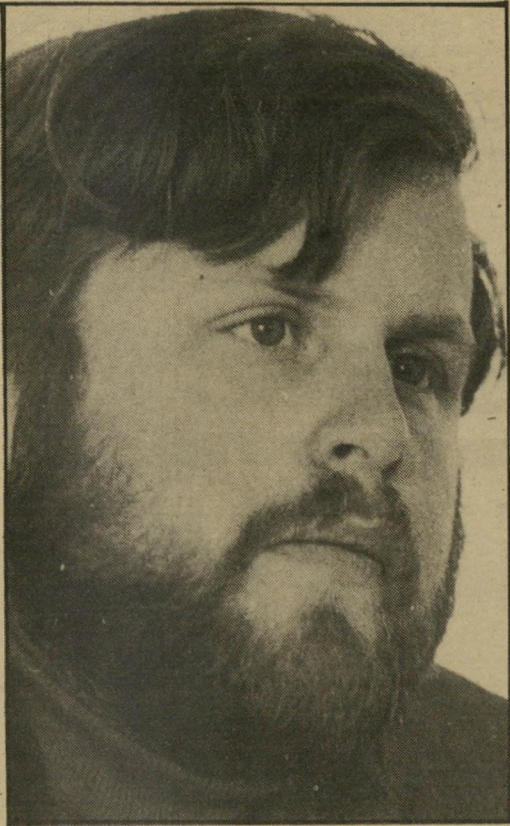
אם הכל יהיה בסדר, כשאני אגמור את ההופעות שלי, אגיע לישראל. אולי גם אופיע קצת. אני בכל זאת מתגעגע לקהל הישראלי. אולי אביא גם את האלבומים שהוצאתי בימים אלו ואחד זיר לישראלים קצת את אריס סאן.

שמשכים אותי, מי היה זוכר את אר שם סאן? בכלל מישוה עוד זוכר אותי בארץ? אני חושב שיהודה פוליקר הוא זמר מצויין ועושה יופי מהמוסיקה היוונית. כשאני שומע את חיים רומנו מנגן על כוויקי, יש לי התרגשות עצומה. הוא נגן מצויין. כשאבוא בספטמבר לארץ, אומין את כל החברה האלה לפארטי גרולה. הם השאירו אותי בזיכרון. הם השאירו אותי על מפת-הזמר בישראל. אבל הזמר שאני הכי אוהב ויכול לשמוע את השירים שלו עד בלי סוף הוא יהורם גאון. יש לו קול נפלא והוא זמר מצויין. כשהוא בא להופעות באמי ריקה, אני תמיד הולך לשמוע אותו. פעם אפילו קניתי כרטיס בעמידה כדי לשמוע אותו. חוץ מזה, אמרתי ליהורם כבר הרבה

לפעמים אני אומר לעצמי: חבל שאר ני לא יכול להעביר את הקהל היור שלמי לכל מקום בעולם שבו אני מר פיע.

אני לא שותה ולא יורע לשתות. אני גם לא טיפוס של גנוס. גנוס, אני חר שב שאדם ששומר טינה יש לו קומי פלקסים ובעיות. אני אוהב את עצמי ולא אוהב להיות עם הרגשה רעה. לכן אני לא שומר טינה, ועד היום אין כך אדם שיכול להגיד שרבתו איתו או שאני לא מדבר איתו. אצלי לא קיימים דברים כאלה.

הדבר שהכי משמח אותי וגורם לי הרגשה טובה בלב זה שבארץ חזרו עכ שיו למוסיקה היוונית. אני בעצם חייב תורה לכל אלה שממשיכים את המוסיקה הזו, שאני התחלתי איתה. החברה האלה הם המשרים אותי בויכ רון הישראלי, אם להחברה האלה,

אריה קרישק:

„נזמין את יערי וגרנות לבית-מישפט!“

בחודש האחרון דווח על התנגדותן של חווה יערי ואבי-בה גרנות להסרת המערוך, על-פי סיפורו של העיתונאי גבריאל שטרסמן. השתיים פנו, באמצעות עורכי-הדין שלהן, לבית-המשפט, בבקשה להוצאת צו האוסר על הפקת הסרט. שאלתי את הסופר-תסריטאי אריה קרישק, שהוא מפיק הסרט וגם כותב התסריט (יחד עם הבימאי ניסים דיין), אם יהיה סרט.

● **האם יש סיכוי ליערי ולגרנות לטרם את תוכניות-ההפקה?**

בפירוש לא. כל סטודנט מתחיל למישפטים, וכל מי שמתמצא בהיסטוריה של הקולנוע, יכול להבין שאין במדינה דמוקרטית כל דרך למנוע עשיית סרט כזה.

ניסים דיין ואני ממשיכים לעבוד על התסריט, וניסים את העבודה, ככל הנראה, בעוד חודש. ב-19 במאי אנחנו מתכוונים לזמן לבית-המשפט את יערי וגרנות. לדעת מישפטים שאיתם דיברנו, הטיעון שלהן, שהסרט הוא הוצאת לשון-הרע, לא ישכנע את בית-המשפט. קשה לטעון זאת אחרי כיכוב של יותר משנה באמצעי-התקשורת.

קולנוע

● **האם אתם מתכוונים לשתף פעולה עם פקד מישל חדר?**

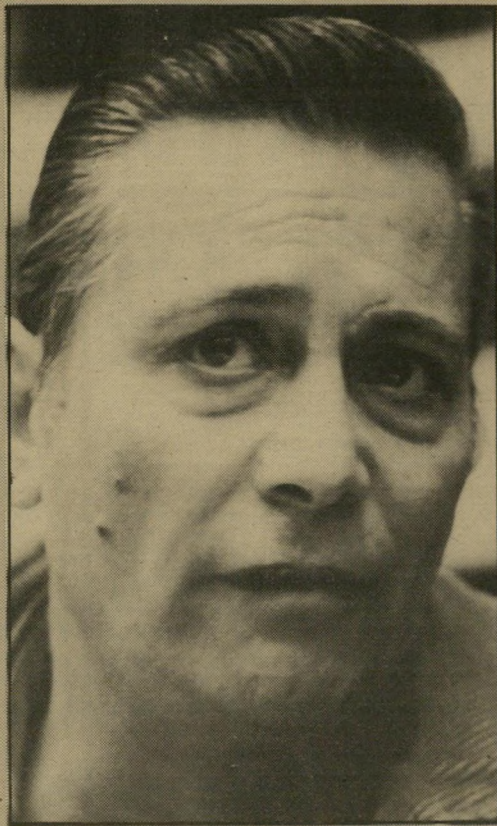
כן, אנחנו עומדים להיפגש עימו בקרוב. יש לו בעיות בכל הקשור לפירסום גירסתו האישית לפרשה, אבל הוא יכול להיות יועץ טכני לסרט. יתכן שנוסף על הייעוץ הוא גם יופיע בתפקיד אפיזודי כלשהו בסרט, כשביל הכיף שלו, או בתור גימיק.

● **למה לא בתפקיד עצמו?**

זה בלתי-אפשרי. התפקיד דורש שחקן מיקצועי, ומישל חדר בסרט יהיה מכרם חורי.

● **האם נכונות השמועות שקטי גונן, שמצאה את גופתה של מלה מלבסקי, תופיע בתפקיד עצמה?**

אנחנו מעוניינים בכך, אבל עדיין לא הצלחנו לאתר אותה. היא כבר אינה גרה בכתובת הרשומה במישטרה. ניסים ואני מתכוונים לחפש אותה באחד הלילות במקומות שבהם היא נוהגת לעבוד, בחולות תל-יבון, אני מניח. מאחר שהיא כבר נחשפה בעיתונות ולא התביישה, יש לשער שלא יקשה עלינו במיוחד לשכנע אותה להופיע בסרט. נראה לי שהיא אוהבת את אור הזרקורים והמצלמות. אני רק מקווה שנסתדר איתה בעניין הכסף. (נעמי רון)

טוביה סער:

„איני מאוכזב מדחיית מיס-יוניברס בארץ!“

אז יפה-מפות-תבל לא יטופפו על בימות-ישראל בשנה הבאה. זוהי הידיעה המרה שנחתה עלינו בסוף-השבוע שעבר: חברת מיס יוניברס החליטה שלא לקיים בשנה הקרובה בארץ, כמתוכנן, את התחרות הפופולארית. בי-קשתי מטוביה סער, מי שמחזיק בזיכיון מטעם החברה לטפל בענייני השידור וההפקה בארץ, לספר בדיוק מה קרה ומה יקרה.

התחרות תתקיים בארץ ב-1989, כי חברת מיס יוניברס לא מעוניינת שהתחרות תיעדר במיסגרת חגיגות ה-40 של ישראל.

תחרויות יופי

הם ערכו סקר בארצות-הברית, והחלטתם מסתמכת על סקר זה, האומר שתושבי ארצות-הברית היו רוצים בקיום התחרות באורח עצמאי.

● **ההגיון אומר שהחגיגות ה-40 דווקא יעניקו ייחוד ויוקרה לתחרות-יופי.**

כך אומר ההגיון שלך, אבל נציגי החברה אינם מעוניינים ביוקרה של חגיגות ה-40 לעצמאות ישראל. הם מעוניינים שהתחרות תתקיים באורח עצמאי, ותינהג מהיוקרה של אירועיה.

● **מתי נודע לך על השינוי?**

כימים האחרונים. זה נודע לי כששהיתי בקאן.

● **מה אומר לגביך השינוי?**

זה רק אומר שיש יותר זמן להכנות ולגיבוש תוכניות. אולי זה ייצא לטובה — נוכל לעשות הכל בצורה יותר מושלמת, באופן יותר נוח.

● **השינוי לא סגע בד?**

לא באופן מיוחד. נכון הוא שאני ושותפי חשבנו שזה רעיון טוב, לשלב את האירוע הפופולארי בשנת ה-40 למדינה. חשבנו ששני הצדדים ישמחו. מאוכזב? לא נורא. (דפנה ברק)

ארנסט יפת:

„אני מאוד מתגעגע ארצה, מאוד מתגעגע!“

ארנס יפת. כך מורסם בשבוע שעבר, לא יחזור, כנראה, בקרוב ארצה. פרקליטו, יגאל ארנון, ביקש היתר מבית-המישפט שבו מתבררת תביעת גרושתו אלה, שיפת לא יאלץ להופיע אישית בבית-המישפט. טילפנתי אל יפת לדירתו בניו-יורק. יפת היה שם בשעת-צהריים. שאלתי אותו האם זוהי הצהרת-כוונות על כך שאינו מתכוון לשוב בקרוב לישראל, ומתי יש בדעתו לשוב.

עוד לא קבעתי תאריך. אני לא יכול לנקוב בתאריך משוער.

● **אתה לא מתגעגע?**

אני מאוד מתגעגע ארצה, מאוד מתגעגע. אבל בשלב זה קשה לי להשיב מתי אחזור.

פרשת יפת

● **בינתיים אתה לא מרגיש צורך ליצור קשר בעזרת התיקשורת?**

כרגע איני מעוניין להתראיין. כשהזמן יגיע — אשקול. (דפנה ברק)

■ ■ ■

● **בעבור שבוע צילצולי לביתם של שושנה וינר וארנסט יפת, הפעם ענתה לצילצול שושנה וינר.**

● **שלום שושנה שיף.**

(בעברית): זו טעות. אין כאן שם כזה. עם מי אני מדברת?

● **את מדברת עם רנזית אנטלר מ-העולם הזה.**

זו טעות. אין כאן שושנה. זו טעות. למה את מתקשרת לכאן? מה את רוצה?

● **לדבר איתך.**

אבל אין כאן שם כזה. את טועה.

טריקת טלפון.

● **בעבור יומיים נודע לי ששושנה וינר-שיף מאשימה את כתבי העולם הזה בכך שהם מפריעים למנוחתה, ולא נותנים לה ולארנסט יפת מנוח.** (רונית אנטלר)

דונה רייס, שהרסה את הקריירה של גארי הארט, בילתה גם לילה

עם עדנאן חאשוגי ★ דפנה ברק מספרת מה קרה

קול היסטורי

בטלפון

התפורה לכל קצווייטבל. הקאריירה של רונה רייס התקרמה, עד שזכתה בפירסום עולמי בעוון הלילה (או תור דות לו) שבו נתפסה בחברת הארט. לגארי הארט בן ה-50 יצא מווייטין כרודף נשים. מכיוון שבמירון לנשי אות הוא הציג את עצמו כמהדורה חדשה של ג'ון קנדי, יתכן שחיקה אותו גם בעניין זה. (בשעתו התלוצצו בור שינגטון כי "מה שאייזנהאור עשה ל- מען מישחק הגולף, קנדי עושה למען אמנות המישגל". אולם גם קנדי לא הודה בכך מעולם בגלוי.)

כאשר נשאל על כך, השיב הארט ביוהרה: "העיתונות יכולה להדביק לי זנב (לאמור: לעקוב אחריי), ואז תגלה שאני נאמן לאשתי"

עיתון אחד, הראלד של מייאמי, נענה לאתגר. אחרי שקיבל מידע מ מקור חסוי, הטיל על צוות כתבים לעי קוב אחרי המתרחש בביתו של הארט. כך ראו העיתונאים כיצד נכנס הארט לביתו עם דונה רייס ביום השישי בערב, וכיצד יוצאים השניים ביחד כמוצאי שבת.

התירוצים של הארט היו אומללים: האשה בכלל לא שהתה בבית במשך הלילה, אלא יצאה בדלת האחורית וחזרה למחרת-היום; הוא לא עשה אי תה שום דבר בלתי-מוסרי. (האם בלי תימוסרי כולל ניאוף?) השיב הארט: "בהחלט כן!"

אשתו לי שתקה במשך כמה ימים מורטי-עצבים, ואז התייצבה לימין בעי לה.

ה עולם כולו עסק השבוע בחיי המין של הסנאטור גארי הארט.

האם התעלס בווייטין עם דונה רייס, הבלונדית היפהפיה בת ה-29, בשעה שאשתו היתה בעיר רנוור הרחר קה?

לא ולא! — הכחיש הארט בתוקף, לפני שהודיע על הפסקת המירון שלו

דונה רייס

אתה זוכר אותי? אני בצרות!"

מאמץ, ובעזרת עוזריו, קישר חאשוגי את רייס עם הצעירה שהגיעה לפני שלוש שנים לביתו שבעיר הספרדית מארבילה (מתחרז עם "מרצע". בספר- דית אין מבטאים את הלמד).

לא לשקר בפרצוף

ז ה היה כיום-הולדתו של הסעודי. רייס הגיעה עם חבורה של צעירות, שאותן הוזמין חאשוגי, לבקשת ידיד, לחגוג עימו. הוא בילה איתן, או עם חלק מהן, לפי מיטב השמועות האור פפות אותו, ושהוא עצמו שוקד — כך נרמה — לטפח אותו. בחברת ידידים נזכר חאשוגי השבוע שדונה רייס היתה "מושכת ביותר". החבורה בילתה בנעימים, ולאחר מכן

לנשיאות, 25 ימים בלבד אחרי שפתח בו.

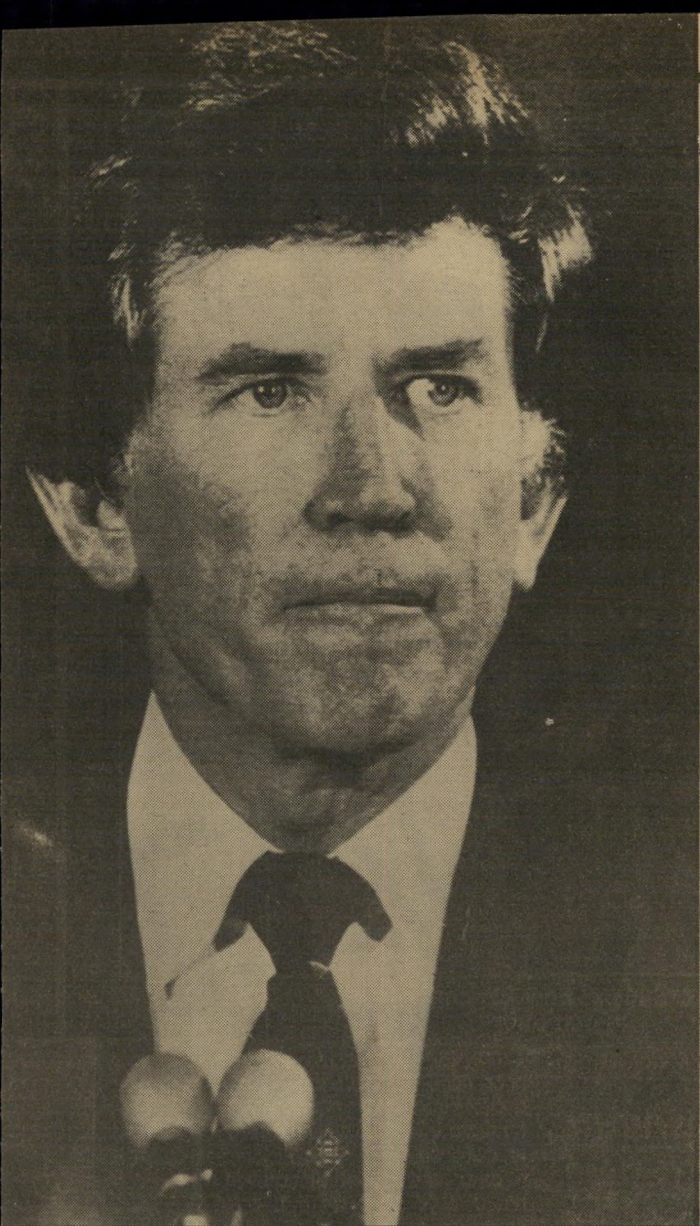
"אני מאמינה לו!" — אישרה אש תו, לי. אולם בידי יש סקופ עולמי: ההר כחה לכך שאכן היה רומאן בין הארט ורייס.

ההוכחה נפלה לידיי בעת פגישתי, השבוע, עם המיליארדר הסעודי עדנאן חאשוגי.

חבורה עליזה בספרד

ר שבוע שעבר צילצל הטלפון אצל חאשוגי. מן הצד השני של הקו בקע קול נשי היסטרי.

"אתה זוכר אותי? אני בצרות! יש מי שיוזע גם עליך ועליי! מה לעשות?" חאשוגי, כך מספרים עוזריו, היה

גארי הארט

"אני אוהבת אותו!"

ראלי, אינו אוהב פוליטיקאים המשק רים לו בפרצוף.

לבסוף הודיע הארט על פרישתו מהמירון. "המישפחה חשוכה לי יותר", הודיע. הוא קיווה שבכך ייפסק החיי טוט בחייה-האבה שלו, ובכלל זה יחסי עס דונה רייס ועם גברת נוספת.

"אני אוהבת אותו!"

כ פי שנודע לי, היתה לו סיבה טובה מאוד לצער זה. הוא חשש מפני מה שיתגלה, אם יימשך החיטוט. באותה שיחה היסטורית, שאלה דונה רייס את חאשוגי מה היא צריכה להגיד אם יתגלו היחסים בינה (דונה) ובינו (חאשוגי).

חאשוגי ענה בשלווה גמורה: "תגיד את האמת!"

"אני יכולה!" זעקה דונה. "אני אוה בת אותו!"

"אותו" היה, במיקרה זה, גארי הארט — האיש שהכחיש רשמית שהיה אישהו רומאן בינו ובין דונה.

"אם כן," הציע חאשוגי, "ספרי שה הורים שלך הם מכרים שלי."

"הרי הם בכלל לא מכירים אותך!" ייבבה דונה. היא סיפרה עוד שאי אפשר יהיה להתקשר איתה, מכיוון שהיא מתחבאת מפני התיקשורת.

לאנשי-חאשוגי היה ברור כי למרות הדיסקרטיות שלהם, הפרשה תצא לאור. זה קורה עכשיו, באמצעות העור לס הזה.

מה יקרה הלאה? האם יפרוש הארט סופית-סופית? האם בגלל זה יהיה ה נשיא הבא של ארצות-הברית אדם חכם (או טיפש) יותר? האם הארט, האיש שרצה להידמות לג'ון קנדי, יהיה עתה כטר קנדי, אחיו של ג'ון, שהקריירה שלו נחסמה בגלל פרשת-האבים שלו עם בחורה שטבעה במכונית? האם תכתוב דונה ספר? האם תהפוך הפרשה כולה לאופרת-סבון טלוויזיונית? לאמריקאים פיתרונים.

לי הארט (עם סמל המיסלגה הדמוקרטית על כובעה) ספרי שההורים שלך הם מכרים שלי"

תמרורים

העיתונאי התורם

נחוג ♦ יוסי הולדתו ה-70 של **שימון פינס**, מוותיקי העיתונאים בארץ. פינס, יליד רוסיה, הוא בנו של תעשיין כימיקלים ובעל מיכרות פחם, שהחל את דרכו בעיתונות בגיל 15, כמחלק עיתונים וטלפוני בעיתון ודבר, אליו הוא משתייך עד היום. בגיל 21 היה פינס לכתב לענייני פלילים וספורט, שנודע לימים גם כעוסק ב"צורכי ציבור" (כמשך שנים מוכיח אירגון תורמים מתנדבים) וגם כאיש אירגון ההגנה, שהצליח, בעזרת קשריו העיתונאיים, להסוות, לעיתים קרובות, בפני רשויות המגרת הבריטי, את זהותו האמיתית של פצוץ ההגנה, כאשר אלה הובאו לבית דיווחים הדסה בתל אביב.

הנהג הלוחם

נפצע ♦ פציעות סריטה קלות, אלי לנרא, ראש עיריית הרצליה, כאשר הגיף בו נהג התחפר בחולות במבואר תיה הרדומים של עירו. לנרא, עיתון נאי לשעבר ומקורבו של אריק שרון, הוא חתנו של בעל הצהרון מעריב, עובר כרעמי, והתפרסם במלחמתו ברשויות מסדה הכנסה, עת אילץ אותם להפסיק מיכצע עצרת מכונות של חייבי מיסים.

המוכיר הצעיר

נחוג ♦ יוסי הולדתו ה-50 של **עזריאל בריק**, מוכיל מיפלגת העבודה ר חבריכנסת זו הקרנציה השלישית. בריק, בנו של שריהעבודה המנוח משה ברעם, הוא אב לשלושה, בוגר האוניברסיטה העברית במדעי המדינה וסוציולוגיה, שכוכבו זרח במיפלגתו אחרי שנתפנה מעיסוק בקליטת עולים מארצות הברית וקנדה והיה למוכיר הראשון של המישרת הצעירה של מפא"י (קודמתה של מיפלגת העבודה) ולמד כיר מחוז ירושלים של המיפלגה.

הגאון מן הכלא

נפטור ♦ בתל אביב, מהתקף לב, בגיל 64, **משה צור**, גאון כלכלי, שהקדישה שלו המתיימה בבית הספר, אחרי שנדונו ל-15 שנות מאסר על גניבה, שחודר חופים בהיקף של מיליוני דולארים, אך החל בגסיקתו מתפקיד דיפלומטי וזטר (מוכיר שני) בשגרירות ישראל בלונדון לתפקיד מנכ"ל מישרת העשייה המיסור, ממנו קידם אריק שרון, פניחס ספיר המנוח, לתפקיד מנכ"ל בתיהוקוק בחיפה. יור מר עצת המנהלים של חברת הספנות צים, מנכ"ל החברה לישראל. צור, שנחון בגלל מצב בריאותו אחרי שריצה שש שנות מאסר, פידסם אחרי שחזרו מן הכלא את הספר עיניים לכלא, בו הדיע את ריעותיו על התיקונים הדרר שים במערכת הכליאה בארץ.

הזמרת הפוחלת

התאבדה ♦ בפאריס, בגטילת כמות גדולה של כדורי שינה, **יוגליה גיגליט**, זמרת צמרת צרפתיה ושחי קנתי קולנוע מצרית, שהיתה ידועה יותר בשםיהאמן שלה, דאלירה. גיגליט וטי, ילידת מצרים, בה שימש אביה האיטלקי ככור באופרה הקאדריית ומי שנבחרה, בגיל 22, למלכת היופי של מצרים, הקליטה במהלך הקריירה שלה יותר מ-800 שירים. מעיבוריה נמכרו כ-85 מיליון תקליטים. גיגליט טי, שסימלה המיסחורי היה פוילה בעינה הימנית, כבר ניסתה להתאבד בעבר, כאשר שניים ממאהביה ובעלה התאבדו כזה אחד זה.

שמן תירס

במחיר
מבצע*

*דק 2.39 ש"ח
שמן עץ הזית

למען ועידת-אמת

כינוסה של ועידה בינלאומית היא הדרך הנכונה לקידום השלום. ועידה זו תהיה בעלת-ערך רק אם ישתתפו בה כל הצדדים לסיכסוך, ובראשם מדינת ישראל והנציגות המוסמכת של העם הפלסטיני, אש"ף. המועצה הלאומית הפלסטינית, שבה ליכד אש"ף את שורותיו מחדש, הכריזה על נכונות האידגון להשתתף בוועידה הבינלאומית, ועל רבקותו בתוכנית השלום הכל-ערבית שהתקבלה בוועידת-פס. אין טעם בתחבולות-סרק, על ממשלת-ישראל לקבל את ההחלטה האמיצה להשתתף בוועידה בינלאומית, שתבסס על זכותה של ישראל לשלום ולביטחון, זכות העם הפלסטיני להגדרה עצמית והפסקת כל מעשיר האיבה בשעת המשאומתן.

המועצה הישראלית למען
שלום ישראל-פלסטיני

רחל אבנרי העולם הזה

הכל - או לא כלום

אורי גולדשטיין, כתב הטל-וויזיה, הכין כתבה מקיפה על מחנה הפליטים והיישוב. הכתבה היתה מיועדת ליומן. המשורר בליל-שבת. אחרי שסיים את הצילומים היה בידו חומר-גלם רב, שהשתרע על שתי קסטות, וכלל 800 דגל של סרט מצולם.

כתב גולדשטיין
הסרט נשרף

כשבא גולדשטיין לבניין הטלוויזיה כדי לערוך את הכתבה, גילה, לתדהמתו, שקסטת אחת נשרפה במעברה. אז החליט שאין טעם לערוך את הכתבה, ולא סיים אותה.

סולחה באולפן

ביום הרביעי שעבר, באולפן גליצ'ה"ל ביפו, בעת שידור היומן ערב טוב-ישראל, נערכה סולחה בין שלמה קטן, ראש-מועצת התנחלות אלפי מנשה, ובין ראש-העירייה הממונה של קלקיליה, עברא-לירחמן אברסנינה, שהוא איש-השילטון. השניים הוזמנו לאולפן אחרי לילה-פוגרום שערכו ה"מתנחלים ואנשי גוש-אמונים בקלקיליה". תוך כדי שידור, החליטו השניים להקים מישור-אורחי משותף בגדה. את היומן הגישו כאותו הערב יעל דן ודן שילון.

חגיגות העשור

ביום הראשון הקרוב, ה"17 במאי, ימלאו 10 שנים למהפך. עשור מאז חל (המשך בעמוד 42)

שידור

שיקופיות על המירקע. נתבי התמונה, האחראים לתפעול המכונות החדשות, לא עברו קורסים להפעלתן, והם לומדים את הנושא תוך כדי שידורים חיים של מהדורת החדר לפני כמה ימים הגיעו אנשיהמיש

אם עדיין בכל הרום הטכניים שלו. בימאים, העושים מישמרות באולפן, מ"ספרים כי כל ערב שבו עוברת מה"דרות-מבט ללא תקלות, הוא בגדר נס. לפני כמה ימים הגיעו אנשיהמיש

כתב עזרן
היכו גלים

שות. הבימאים מתפללים בכל ערב ש"מהדורה תעבור בשלום.

מרת לעבודה וגילו כי חדרהבקר נעול. לפני ההסכם החלט כי המפתח לחדר זה יהיה בידי נתביהתמונה, אך לא היה במקומו הקבוע, ועבר זמן רב ויקר עד שגילו אותו. בערב אחר לא מצאו את המפתח, המפעיל את כל המכונות החדשות, והמהדורה שוררה ללא פעולות טכ"ניים, הכוללים העלאה מיוחדת של ה

מאחורי המיקרופון

זכו ולא קיבלו

איגוד המפרסמים חילק השנה, ככ

מאחורי המירקע

אות הוקרה

חני עזרן, כתב הטלוויזיה הישראלי, נוסע בשבוע הבא להשתלמות מיקצועית בגרמניה.

הטלוויזיה הישראלית והטלוויזיה הגרמנית עורכות מדי שנה חילופי כתבים, כך שכתבים ישראלים נוסעים לגרמניה ומצטרפים למערכת-החדשות של הטלוויזיה הגרמנית, ובמקביל כתבים לארץ כתבים של הטלוויזיה הגרמנית ומצטרפים למערכת-החדשות של הטלוויזיה הישראלית.

חיים יבין, מנהל-הטלוויזיה, שהח"ל שלח את עזרן, אמר כי הנסיעה ניתנה לו כאות-הוקרה על הצטיינות בעבודה.

מאז הודח עזרן ממערכת חדשות הלילה של הטלוויזיה, בגלל תירוצים שונים ומשונים, אין פירגנו לו כמח"לקת-החדשות. עזרן הצליח להביא אל המירקע כמה כתבות מאלפות, בעיקר בנושאים ביטחוניים. בין השאר מכ"רות נשק ישראלי למדינות שונות כי עולם ואספקת שרותי-ביטחון שונים, פרטיים וממלכתיים, ברחבי-העולם. כי תבותיו היכו גלים, ואחרי תקופה ארוכה קיבל הכרה בעבודתו. ביחד עם עזרן יסע ג'קי גורן, ב"מאי בטלוויזיה, שהיה בעבר הבימאי ה"ראשי של הטלוויזיה הישראלית.

כל יום נס

הטכנאים השונים, העובדים באולפן החדש של מבט בטלוויזיה, אינם בקר

הטיסה הזולה ביותר

במטוסי מדחף סילון
(20 מושבים) בהפעלת
שחף צ'רטר (1986) בע"מ

139

ש"ח בלבד

78

ש"ח בלבד

158

ש"ח בלבד

ת"א-אילת-ת"א

(הלוך ושוב)

לתושבי אילת

(הלוך ושוב)

סיורי יום אחד באילת

(כולל טיסה הלוך ושוב)

טיסה בשמי הארץ
22 ש"ח בלבד
טל. 03-424680

שחף

חבילות נופש מוזלות

החל מ-186 ש"ח בלבד

החבילה כוללת: טיסה ת"א - אילת - ת"א, לינה במלון 3 ימים 2 לילות (אדם בחדר זוגי) רכב יורופקאר חניס (באמצע השבוע לא כולל בטוח, קילומטרז' ודלק). הנחות משמעותיות בשיט יאכטה, מסעדות ומועדוני לילה באילת.

מבצע חודש מאי

במלון "עציון" בתאריכים 17.5-21.5.87
5 ימים 4 לילות רק 235 ש"ח לאדם

החבילה כוללת: טיסה הלוך ושוב, לינה במלון "עציון" (אדם בחדר זוגי) רכב יורופקאר חניס (לא כולל בטוח, קילומטרז' ודלק). הנחות משמעותיות בשיט יאכטה, מסעדות ומועדוני לילה באילת.

לקבלת פרטים והזמנות: ת"א - בן-יהודה 228, 03-452735, 03-442297, יפו 210, 02-383554, 02-380668, חיפה - העצמאות 84, קומה א', 04-670071, 04-670074, מרכז נפתי (בנין העיריה), 03-863270, 03-863270, בלפור 90, 051-23988, 051-23988, רוסטילד 18, 03-594342, 03-863458, כפר סבא - ויצמן 83, 052-321155, נתניה - שמואל הנציב 14, 053-453517, יעקב 2, 053-43969, אילת - מרכז רכטר, 059-73041 ואצל סוכן הנסיעות שלך.

כפוף לתקנות טיסות שכר פנים ארציות. המפעיל: שחף צ'רטר (1986) בע"מ ר.מ.ת.א. 109 המוביל: שחף נתיבי אויר בע"מ. הטיסות אושרו ע"י מינהל התעופה האזרחית אישור מספר 1/1/4/87

טוס שחף ותבין את ההבדל

(המשך מעמוד 31)

צונות שלו משעמם אותי. יש לי תוכנית ידידים רוגמנים שאני מאוד אוהבת, אבל לא הייתי בוחרת ברוגמן כבכור לחיים.

סדר היום של רוגמנית צמרת אינו מעורר קינאה. בחודש האחרון עבדתי כל יום מ-8 בבוקר עד 12 בלילה. לפעמים יש לי ארבע תצוגות ביום. השיא היה ביום-האם: שמונה תצוגות ביום אחד.

עכשיו אני עובדת על תצוגת כינר ריהיים של אוברון.

איך הורגשה לעמוד על בימה, לבר שני בבגדים מינימאלי, מול עשרות עיניים בוחנות?

בתצוגות המבוימות אין בזה רע. אבל בחלטורות אני ממש סובלת. צריך עזר של פיל כדי להחזיק מעמד. יש אנשים שכאים לתצוגה וכל מה שמעניין אותם זה חתיכת הערוה שתבדח החוצה מבגדיהם. הסיבה היחידה שאני עושה את זה הכסף.

אפילו להצטלם בעירום היא מוכנה. בתנאי שהבטיס לצילומים יהיה אמינותי. פלייבוי לא בא בחשבון.

20 קילו יותר

בשעות הפנאי המעטות שיש לה היא אוהבת לקרוא ולצפות בקולנוע. "חולה על קולנוע" כהגדרתה, וגמלה ללמוד מישחק. בגלל עקרון שקבעה לעצמה, שהיא תהיה המפרנסת של עצמה וכשום מיקרה לא תקח כסף מהורים או מגבר, היא לא נרשמת ללמוד מישחק.

במסיבות למיניהן ידועה סמדר כמי שרוקדת ומשתוללת, אחת שעושה שמחה. ההתברות שלי קוראות לי ספיר, כי אני משתוללת במסיבות עד אובדן הכושר. שואלים אותי מאיפה האנרגיה שלי, והתשובה פשוטה: טוב לי.

חזק מזה, אני גם קצת ילדה. יש בי חלק שעדיין לא התבגר. אני נראית אוהבת להיות ילדה, להתפנק, להשתולל בלי חשבון, לעשות מה שבראש. הייתי מגדירה את עצמי כילדה אשה. על השאלה אם היופי עוזר לה בחיים, היא עונה מייד: "לא! אחר-כך היא אומרת: אני רוצה להאמין שלא מעדיפה לחשוב שכל מה שקורה לי בחיים זה מפני שאני נחמדה ועל-אכזרית. בגלל האופי ולא בגלל המראה. אבל אני יודעת שזו טעות אשליה. ברור שאילו הייתי שוקלת 20 קילו יותר, כל חיי היו נראים אחרת."

כיום יש לסמדר חבר. עננו, מעצב פנים. היא מחלקת אותו ירידה סמוכה. כבר ארבעה חודשים אנחנו יחד. ממש שני בשבילי.

עננו, מכריזה סמדר בעיניים נרגצות, הוא אהבת-חיים. עכשיו אני מבינה מהי אהבה אמיתית. אני נהנית מכל רגע במחיצתו, ומוכנה לתת בשלילי הכל. אני בלי-כך רכה אותו, לא להאמין עליי. מאז שהכרתי אותו נדע שיתי אשה של בית.

אחרי הפרשה העגומה עם עופר, החלטתי שלא אתחתן יותר ולא אביא ילדים לעולם. מאז שהכרתי את עננו זה השתנה.

גישואן — כן, אבל רק אוחזים בשום אופן לא נישואן דתיים. עכשיו אני רואה גם אפשרות של ילד משותף. לא כרגע, אבל אולי בעתיד.

שאפות גדולות לעתיד אין לי. טוב לי עכשיו, ואני מתפללת שזה לא ישתנה. להיות עשירה לא מעניין אותי. אני רק רוצה מספיק כסף בשביל לחיות. אין לי חלומות גדולים. הוודו והבילויים מעסיקים אותי פחות מברכה. בית ואהבה חשובים לי היום יותר מכל.

הפחד הגדול שלי הוא מההיקנה. מפחדת להיות זקנה ולהיראות רע. לפעמים אני קמה בבוקר, מגלה קמט קטן ונכנסת לדיכאון.

כיום, בגיל 24, הויקנה היא עתיד רחוק. החיים מחייכים אליה, וסמדר מחזירה להם בחיוך רחב.

שידור

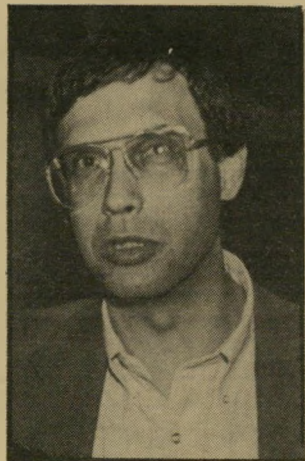
(המשך מעמוד 41)

המהפך הפוליטי, והליכוד עלה לשלטון.

גלי-צהל ישררו ביום השבת, ב-10 בבוקר, תוכנית מיוחדת, הבוחנת את הסיבות והגורמים שהביאו לחילופי השלטון באותם ימים, ואת התמורות שחולל המהפך במפלגות, בחברה ובתרבות השלטון במדינה. את התוכנית יגישו **עוז פרנקל**, הכתב המדיני של גלי, ו**גלית סביר**, העורך הוא משה גל.

עזרה לעמית

עוז פרנקל, הכתב המדיני של גלי-צהל, נראה מוראג מאוד, כשעמד ביום השני ליד משרד ראש-הממשלה בירושלים. בתוך המישרד התנהלה בו אותה השעה ישיבת-הקבינט המפורסמת. בחוץ המתינו עשרות עיתונאים וצלמים. פרנקל היה אחד מהם. בידו היה מכשיר הפלאפון, שהוא שילוב של טלפון ומכשיר-קשר אל-

מפקד שי

לא היה בטקס

חזיתי. הוא לחץ על כל הכפתורים, אך לא הצליח ליצור קשר עם אולפן גלי-בכירה.

הישיבה עמדה להסתיים בכל רגע, ופרנקל עדיין לא הצליח ליצור את הקשר. הוא ישב על הגדר הנמוכה שמול פתח המישרד, שלף מכיסו פיקס קטן, שאליה היה מוצמד דף הוראות-ההפעלה של המכשיר. הוא ניסה שלב-שלב, אך גם זה לא הועיל, והקשר לא נוצר.

לידו ישב באותה השעה **עוזר בכך עמיר**, הכתב המדיני של קול-ישראל, ומילא טופס של טוטה. הטופס היה מר נח על גבי מכשיר-קשר. בדעמי, שר אה את התפתחותו ומצוקתו של עוזר מיתו למיקצוץ ולתחום, הציע את עוזר תו. הוא שידר לאולפני קול-ישראל וביקש מהם ליצור קשר עם אולפן גלי-צהל ולבקש מהם שיתקשרו עם פרנקל.

ברכת עמיתים

אנשי גלי-התעלו השבוע מעל עצמם, גילו רוח של עמיתים למיקצוץ, ושולחו לקול-ישראל מיברק-ברכה.

נחמן שי, מפקד גלי-של, שלח לי **גידעון לביארי**, מנהל קול-ישראל, מיברק, ובו בירך אותי בשם התחנה הצבאית על זכיית קול-ישראל בפרס אגרון לעיתונות, במלאת 50 שנה לרדיו.

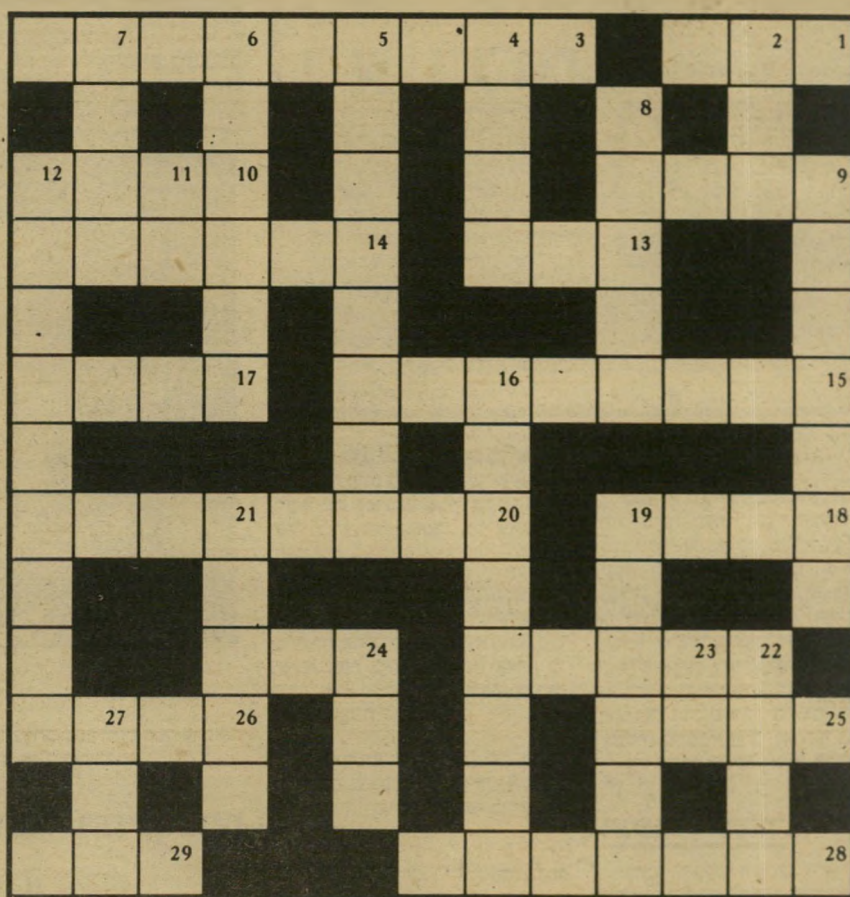
עם קבלת פרס גרשון אגרון לעיתונות, כתב שי במיברק, "שלוחה לכם ברכת עמיתים. מלוא הכבוד וההערכה לקול-ישראל, אשר פרץ את הדרך לרדיו העברי, ואשר כפה עברו דפוסים מיקצועיים גבוהים ואמות מידה מוסריות."

כה לחץ נחמן שי, מפקד גלי-ר עובדיו.

ענת סרגוסטי

2593

תשבצות העולם הזה

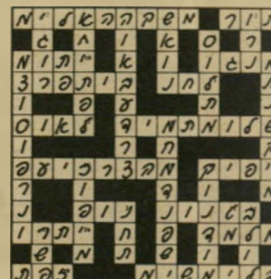

- (4) סטלונה ברום הצלחתו (4);
- (5) מרוץ יחיד במינו ברחוב המלאכה (6,2);
- (6) פיוזמות עם פירות בתוכן, אתם יודעים למה? (6);
- (7) בקשר נתקפרה אחריה על שר הצבא סנחריב (5);
- (8) נישג באומץ לגיור מחוץ ל- בית (5);
- (9) כמה במאים ביימו את חג הפועלים? התשובה — (4,3);
- (11) ריתוק חלקי (2);
- (12) אבא מאים בשיר ישן (5,4);
- (16) וכוז תוקפני בבקר בבקר עם הכתב הכלכלי (3,2,3);
- (19) על סקס מעולה שמענו בממשל במלטה (3,3);
- (21) קנה רעת כשלמי (5);
- (23) עוד נצחון כזה ואברנו (2);
- (24) ההומור הגזעי של דניאלה (3);
- (27) מלך ואוהב (3).

- (10) בני השור בעיר (4);
- (13) בול קליעה לסופר (3);
- (14) יש קורטוב של סיכון בריו (6);
- (15) הפירות הראשונים, שמענו עוברים שוב את גשרי הירד (3,5);
- (17) מין המוני בבית המצרי (4);
- (18) גוף מופצץ! (4);
- (20) במקום משה, עם גושפנקא מלמעלה (5,3);
- (22) לומדים קצת אחרת (5);
- (24) קוראים לך דג? (3);
- (25) נראה כמו קונבולסיה בקי- תון (4);
- (26) קטנה כזאת וכבר אמא (4);
- (28) משהו לא בסדר בלי השר בממשלה (4,3);
- (29) האיש הראשון על הגשר (3);
- (2) ירידה בנאות, צורך עליה (3);

- (1) לפני התדעיה של מים וחש- מל (2);
- (3) מורה מכה והאסכולה היש- נה (4,5);
- (9) האדם השלישי בקפריסין, גם בפנים וגם בחוץ (4);

פתרון תשבצות 2591

אביגיל ינאי

איתן עמיתי הדברת מזיקים

בע"מ

מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים, עירפול מיוחד לארועים למניעת יתושים וחרקים מעופפים.

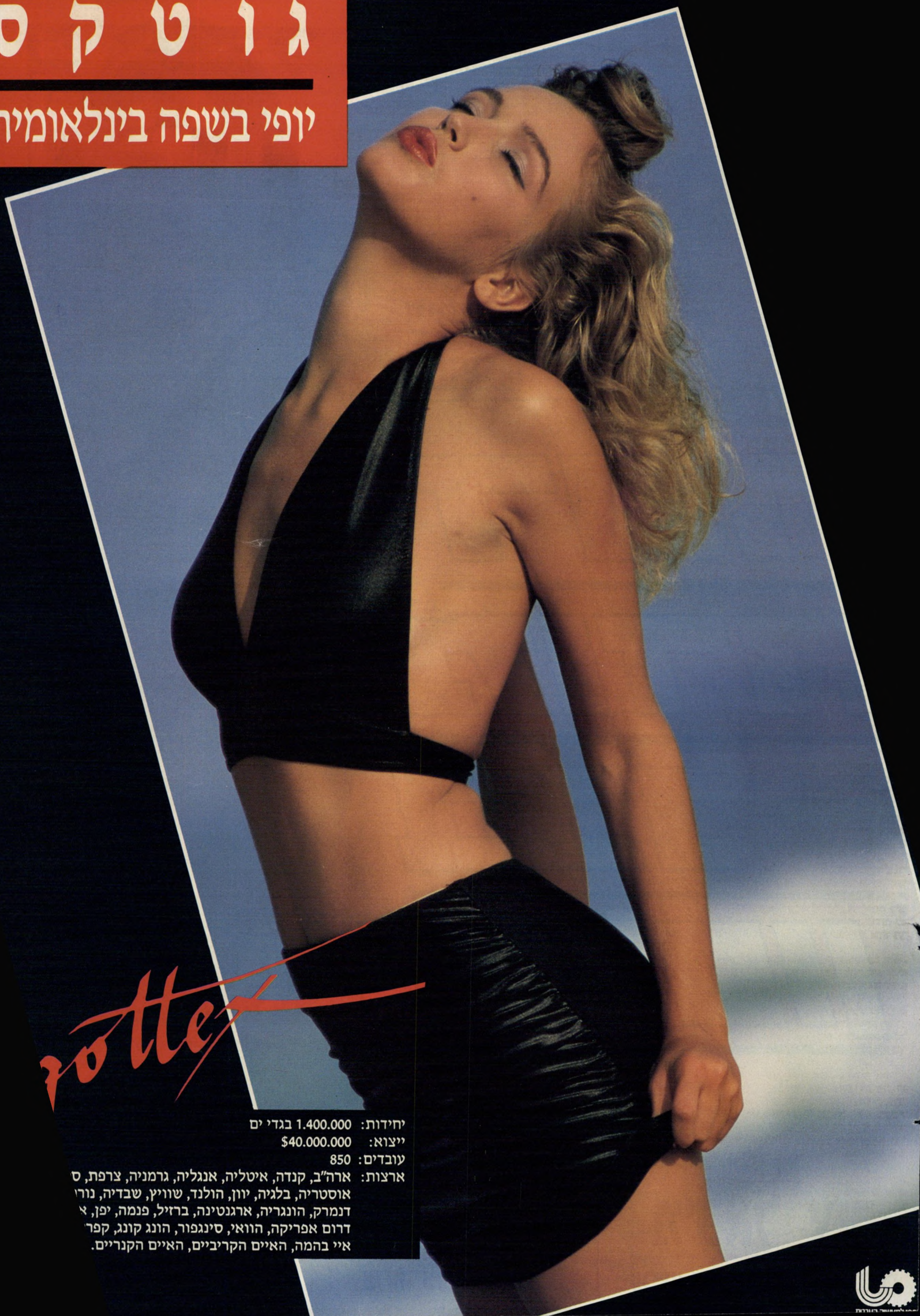

רחת-גן רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272 • טל. 5-790114

בשמירה על בריאותך ורכושך

גוט קס

יופי בשפה בינלאומית

יחידות: 1.400.000 בגדי ים

ייצוא: \$40.000.000

עובדים: 850

ארצות: ארה"ב, קנדה, איטליה, אנגליה, גרמניה, צרפת, ס
אוסטריה, בלגיה, יוון, הולנד, שווייץ, שבדיה, נורו
דנמרק, הונגריה, ארגנטינה, ברזיל, פנמה, יפן, א
דרום אפריקה, הוואי, סינגפור, הונג קונג, קפ
איי בהמה, האיים הקריביים, האיים הקנריים.

משרד התעשייה, המסחר והעבודה

העולם הזה

דונה רייס,
פילגשו של
הסנאטור הארט:

דונה מזודה בכל- בטלפון

מותו של

מיכאל צור

עלייתו ונפילתו של אשף כלכלי

אריס סאן

על יחסיו עם בתו

עליזה עזיקרי מגיבה

ראיון בלעדי עם

זוכוביצקי

על יחסיו עם אייזנברג